

LETO XXIII. Stev. 16

GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska

PRAVICA

• LJUDSKA PRAVICA •
USTANOVLJENA 4. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BOJBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVORODITVE
DO 1. JULJA 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z "BORBO"VSA OZN TERJA
nemudni umik Izraela iz vsega Egipta

New York, 19. jan. (Associated Press). — Generalna skupščina OZN se je sestala danes dopoldne in je nadaljevala debato o izraelskih četah na egiptovskem ozemlju. Pred začetkom debate je poslušala poročilo generalnega sekretarja OZN o tem vprašanju. V poročilu je rečeno, da hočejo Izraelci ostati na področju Akabskega zaliva in Gaze tudi po sedanjih fazi njihovega umika, ki naj bi bila zaključena prihodnji tork. Skupščini je bila predložena resolucija 25 azijskih in afriških dežel, v kateri je izraženo zgražanje spriču neuspeha, da bi Izrael izpolnil njene prejšnje zahteve o umiku svojih čet z egiptovskega ozemlja.

je pozval skupščino, naj takoj sprejme to resolucijo. Rekel je, da burmanska delegacija ne verjame, da bi bila koristna kakršnakoli pogajanja z Izraelom o drugih vprašanjih, dokler se njegove čete popolnoma ne umaknejo z egiptovskega ozemlja. To je treba nujno storiti tembolj, ker je sedanje stanje vir naglo naraščajoče napetosti. Nizozemec Shurman je izjavil, da bo glasoval za predlog azijsko-afriških dežel, čeprav ima pomisleke proti besedilu resolucije, ker so nekateri izrazi v njej po njegovem mnenju preostri. Izrazil je upanje, da bo Hammarskjöld kmalu obvestil skupščino, da je uspešno izpolnil svojo nalogo. Predstavnik

Kostarike Canas se s tem optimizmom ni strinjal. Izjavil je, da se bo vzdržal glasovanja, ker meni, da azijsko-afriški predlog ne posega v najvažnejše probleme Srednjega vzhoda. Rekel je, da sicer drži, da Izrael ni v celoti izpolnil sklepov Generalne skupščine, menil pa je, da je to samo polovična resnica. Francoški delegat se je izrazil na podoben način. Rekel je, da tudi Egipt ni izpolnil resolucije OZN s tem, da je poslal komandose smrti na izraelsko ozemlje, da je blokiral Sueški prekop s potapljanjem ladij in da zdaj zavlačuje čiščenje prekopa.

Na podobno stališče se je postavil tudi Belgijec Langehove. Panamska delegacija bo glasovala za azijsko-afriško resolucijo. Delegat Aislan je menil, da sam umik Izraelcev in obnova statusa quo ante ne bosta avtomatično obrodila trajnega miru, da pa sta nujni pogoj za doseg tega cilja. Izraelec Aba Eban je ponovil znano stališče svoje dežele.

Po govoru izraelskega delegata je skupščina glasovala o resoluciji. Z ogromno večino glasov je sprejela azijsko-afriški predlog, da se morajo izraelske čete povsem umakniti z vseh delov egiptovskega ozemlja. Resolucija je bila sprejeta s 74 glasovi. Izrael in Francija sta glasovali proti, Kuba in Kostarika pa sta se vzdržali glasovanja.

Dela na Sueškem
prekopu

New York, 19. jan. (AFP). Sekretariat OZN je sinoči objavil, da se očiščevalna dela na Sueškem prekopu razvijajo po določenem načrtu. Izmed 14 ovir, ki so zapirale prehod ladjam do 10.000 ton, so jih pet že odstranili in vse kaže, da bodo nadaljnja dela končana do začetka marca. Hkrati potekajo tudi očiščevalna dela, ki naj omogočijo prehod tudi ladjam z večjo tonažo; izmed 19 takih ovir, ki jih je treba odstraniti, jih je ostalo le še 9. Ob zaključnih delih bo treba odstraniti še sedem drugih ovir.

Ladjeveje, namenjene za očiščevalna dela, šteje zdaj 30 ladij, ki pripadajo Nizozemski, Danski, Italiji, Zahodni Nemčiji, Jugoslaviji, Belgiji in Švedski.

V Beogradu se že tretji dan mudi delegacija Vsekitajskega ljudskega kongresa in mesta Pekinga. Prišla je pod vodstvom podpredsednika Kongresa Pen Čena v goste k naši Zvezni ljudski skupščini. V petek je bila tudi na Avall, kjer so gostje položili vence na grob Neznanega junaka

Arabska pomoč

bo omogočila Jordaniji, da se dokončno otrese
britanskega vpliva

Kairo, 19. jan. (Tanjug). Razgovori med egiptimskim predsednikom Naserjem, kraljema Saudom Huseinom in sirsirskim ministrom predsednikom Sabri El Asaljem so bili zaključeni davi s sklenitvijo sporazuma »arabske solidarnosti« o desetletni pomoči Jordaniji v znesku 12,5 milijona egiptovskih funtov na leto. Egipt in Saudska Arabija bosta prispevala po 5, Sirija pa 2,5 milijona funtov. To pomoč bodo dajali delno v devizah, delno pa v dobavi orožja tistih dežel, ki ga izdelujejo.

Ekonomsko pomoč Sirije, Egipta in Saudske Arabije Jordaniji naj bi zamenjala dosedanje britansko pomoč 12 milijonov funtov na leto. V zameno zanjo je dobila Velika Britanija oporišča v Amanu, Akadi in Matak. Zdej, ko je bil sklenjen ta sporazum, se jordanska vlada pripravljala na to, da bo v kratkem razveljavila sporazum z Veliko Britanijo.

V Kairu smatrajo današnji sporazum za usoden udarec britanskemu vplivu v Jordaniji. Se vedno pa ni znano, kako bo Velika Britanija reagirala.

Ob tej priložnosti tukaj podudarjajo, da je v zadnjih letih

večkrat prišla do izraza odločnost jordanskega naroda, da bi se rešil tujega vpliva. Konec lanskega leta so Sirija, Egipt in Jordanija sklenili trojni obrambni sporazum. Danes pa je bil sklenjen sporazum o ekonomski pomoči Jordaniji, ki je odločilnega pomena za popolnejšo neodvisnost Jordanije.

POGAJANJA Z ITALIJO

o novi ureditvi kreditov za dobave blaga
v trgovinskem prometu

Beograd, 19. jan. (Tanjug). — Včeraj je odpotovala v Rim jugoslovska gospodarska delegacija, ki se bo pogajala za nov kreditni sporazum z Italijo. Vodi jo generalni direktor Investicijske banke Avgust Papić.

Italijanska vlada je pred nekaj tedni obvestila našo vlado, da ne more izpolniti sporazuma o posebnih dobavah iz lanskega marca. S tem sporazumom je bil Jugoslaviji omogočen nakup investicijske opreme na kredit v vrednosti 45 milijonov dolarjev, tako da bi v ta namen porabili tudi 15 milijonov dolarjev iz reparacij, ki jih Italija plačuje Jugoslaviji. Konec leta pa so z italijanske strani sporočili, da določbe o roku kredita (8 let) ne morejo izpolniti

in da zadevajo na težave pri finansiranju 25% teh obveznosti za dobave, ki naj bi jih prevzela italijanske privatne banke.

Sredi decembra je bil v Beogradu sklenjen dodatni sporazum o ureditvi ribolova na Jadranu in ob tej priložnosti so se sporazumeli, da se bodo začela med gospodarskimi delegacijama obeh držav pogajanja za sklenitev novega kreditnega sporazuma.

Naši gospodarski krogi presojajo bližnje razgovore v Rimu kot novo skupno prizadevanje, da bi gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z Italijo postavili na raven, ki ustreza potrebam gospodarstva obeh dežel, kakor tudi za tesnejšo povezavo obeh trgov.

Parlamentarci iz LR Kitajske

se zanimajo za naše delavsko upravljanje v gospodarstvu

Beograd, 19. jan. (Tanjug). Delegaciji Vsekitajske ljudske skupščine in mesta Pekinga sta si danes dopolne ogledali tovarno motorjev v Rakovici in Inštitut za jedrske raziskave »Boris Kidrič« v Vinči.

V tovarni motorjev so se gostje zanimali za organizacijo proizvodnje in podjetja sploh. Precej časa so govorili s predsednikom Delavskega sveta, njegovimi člani in direktorjem o delavskem upravljanju. Zanimalo jih je zlasti, kakšne so pravice in dolžnosti delavskega sveta in njegovega upravnega odbora, kako tovarna planira in investira, sodelovanje sveta pri sprejemanju plana in sklepov, kakor tudi

odnos med delavskim svetom in komuno.

Predsednik delavskega sveta je gostom pojasnil sistem volitev v delavski svet ter vlogo in pomen delavskega upravljanja v tovarni. Ogled tovarne je trajal kake tri ure.

Drugi del delegacije je bil v Inštitutu za jedrske raziskave »Boris Kidrič« v Vinči ter si je ogledal naprave in laboratorij. Zanimalo se je za naše uspehe na področju jedrske energije. Kitajski parlamentarci so se vpisali v knjigo obiskovalcev in so v razgovoru izrazili potrebo po sodelovanju med jugoslovske in kitajskimi znanstveniki in ustanovami.

Popoldne so imeli kitajski parlamentarci razgovore z našimi poslanci v Zvezni ljudski skupščini, zvečer pa so jim predili v Ljudski skupščini Srbije slovesen sprejem.

V razgovoru so sodelovali predsednik Zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, predsednik Ljudske skupščine Srbije Petar Stambolić, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić in Lidija Sentjura, predsednika domov Vlada Zečević in Ivan Božičević, člana Zveznega izvršnega sveta Moma Marković in Mijalko Todorović, predsednik zunanje-političnega odbora Zvezne ljudske skupščine Veljko Vlahović, sekretar Zvezne ljudske skupščine Mitar Bakić in več poslancev.

Zvezni ljudski poslanci so seznanili goste z ustavno ureditvijo FLRJ, z volilnim sistemom, s pristojnostjo in sestavo Zvezne ljudske skupščine, njenih domov in odborov ter z volitvami in funkcijami Zveznega izvršnega sveta.

Lloydovi razgovori

z italijansko vlado o zahodnoevropskem sodelovanju

Rim, 19. jan. (Reuter). — Po zaključku tridnevnega obiska v Rimu je britanski zunanji minister Lloyd danes na sestanku z novinarji poudaril, da so na razgovorih, ki jih je imel z italijanskimi predstavniki, formulirali predloge o sodelovanju zahodnoevropskih dežel na gospodarskem, političnem in vojaškem področju.

Ti predlogi so v skladu tako z britanskimi obveznostmi v okviru Britanske skupnosti kakor tudi z željo Velike Britanije, da bi se tesneje povezala z zahodnoevropskimi deželami. Pripomnil je, da bodo predloge, ki so jih bili sestavili v Rimu, predložili Organizaciji za evropsko gospodarsko sodelovanje (OECE). Velika Britanija je trdno sklenila, da bo v sodelovanju med zahodnoevropskimi deželami zavzela svoje mesto. Kar zadeva vojaško sodelovanje, je Lloyd dejal, da bo Velika Britanija storila vse, da bi v skladu z novimi navodili, ki jih obravnava Svet Atlantske zveze, »razdelili vsa sredstva enakomerno in izločili sleherni težerni napor«.

V zvezi s sueškim vprašanjem je Lloyd dalje dejal, da se s tem vprašanjem zdaj ukvarja OZN in da spriču tega ne bi bilo primerno, če bi sklicali posebno konferenco o Suez. Če pa bi dala pobudo za takšno konferenco OZN, bi Velika Britanija proučila ta predlog.

Na koncu je Lloyd dejal, da se je z italijanskim zunanjim ministrom Martinom razgovarjal o ciprskem vprašanju.

Na izraelsko-jordanski
meji nič izrednega

New York, 19. jan. (AP). Skupina opazovalcev komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem v Palestini je po obhodu izraelsko-jordanske meje izjavila, da na nobeni strani niso opazili zbiranja čet.

Bulganin v Stalinabadu

Stalinabad, 19. jan. (TASS). Predsednik sovjetske vlade je prispel v glavno mesto Tadžikistanske republike, kjer bo delžil izročil Leninovo odkrivanje za uspehe pri gojenju bombaža.

Bolgarska vladna
delegacija v Tirani

Sofija, 19. jan. Radio Sofija poroča, da je danes na povabilo albanske vlade odpotovala v Tirano bolgarska vladna delegacija, ki jo vodi predsednik vlade Jugov. V delegaciji sta med drugimi tudi zunanji minister Ukanov in minister za zunanjo trgovino Živkov.

Današnje volitve na Poljskem

v znamenju nove poti v socializem in novega poleta v razvoju gospodarstva

Varšava, 19. jan. (Tanjug). Poljska bo jutri izvolila poslance v vrhovno narodno predstavništvo. Zadnje ure predvolilne kampanje minevajo v znamenju živahne dejavnosti najširših slo-

jev družbe, v agitaciji za kandidate Fronte narodne enotnosti.

V petek je bilo v vsej državi nad 150 zborovanj. Od konca decembra je bilo takšnih zborovanj nad 8000. Na njih so obravnavali predvsem naloge bodočega Sejma in presojali uspehe v izpolnjevanju sklepov osmega plenuma CK ZDPP. Sestankov so se udeležili nad 4 milijoni volivcev. Odbori Fronte, tovarniški sveti, družbene organizacije ter razna združenja in ustanove pa so sklicali še več tisoč ožjih sestankov, konferenc in predvolilnih zborovanj. Po splošnem pričanju bo udeležba na volitvah res množična. To dokazuje tudi zanimanje volivcev za volilne imenike. Do večerj zvečer je preverilo svoja imena v volilnih imenikih nad 90% vseh volivcev.

Na glasovanje za kandidate na listi Fronte narodne enotnosti poziva ves poljski tisk, radio ter zvočniki na tovarniških dvoriščih, na železniških postajah, na mestnih trgih in po vaških ulicah. Predvolilni lepaki med drugim obveščajo, da nakopljejo poljski rudarji zdaj letno 95 milijonov ton premoga, da izdelajo delavci v tovarnah 5 milijonov ton jekla, 4 milijone ton cimenta, kakih 80.000 ton sladkorja itd., torej znatno več kakor pred vojno, in da bo industrijska proizvodnja še naraščala.

Nocoj se je prvi sekretar CK ZDPP Wladislaw Gomulka po radiu oglašil zadnjikrat pred volitvami. Tudi odbor Združene kmečke stranke, Centralni odbor Demokratske stranke, predsed-

nik Centralnega odbora Zveze sindikatov Poljske in koordinacijski odbor katoliških aktivistov so danes pozvali svoje člane in vse volivce v deželi, naj glasujejo za Fronto in za vodilne kandidate z Gomulko na čelu.

Od 28 milijonov prebivalcev Poljske bo imelo na jutrišnjih volitvah volilno pravico 14.499.000 ljudi, starih nad 18 let, ali nad 60% vseh prebivalcev. Izmed 723 kandidatov bodo izvolili v bodoči Sejem 459 poslancev. Od skupnega števila kandidatov je 88% kandidatov, ki še niso bili poslanci. Kandidirali so predvsem člani Partije, ki nastopajo v Fronti narodne enotnosti PZDP, Združene kmečke in Demokratske stranke, kakor tudi prestavniki t. imen. naprednih katoličanov, dalje razne strokovnjake, zdravnike, industrijske in kulturne delavce. Od celotnega števila kandidatov jih 15% ne pripada nobeni politični stranki.

Jutrišnje volitve pričakujejo Poljaki z optimizmom. Sodeč po sadovih dosedanje predvolilne kampanje bodo v veliki večini glasovali za kandidate Fronte narodne enotnosti.

Registracija preizkusov
jedrskega orožja

New York, 19. jan. (Reuter). V OZN so objavili, da bodo Norveška, Japonska in Kanada predložile Generalni skupščini resolucijo o tem, naj bi vse poskuse z jedrskim orožjem vnaprej registrirala OZN. To resolucijo bodo predložili političnemu odboru,

Narodnostne pravice

Slovencev in Hrvatov v Avstriji še vedno niso
zajamčene z ustreznimi zakonskimi predpisi

Dunaj, 19. jan. (Tanjug). Predstavniki slovenske in hrvatske narodnostne skupine v Avstriji so imeli na Dunaju sestanek, s katerega so poslali pismo diplomatskim predstavnikom štirih velesil. V pismu, katerega prepis je bil dostavljen tudi avstrijski vladi, je poudarjeno, da še vedno ni bil sprejet zakon o izvajanju člena 7. avstrijske državne pogodbe, ki se nanaša na pravice hrvatske in slovenske narodnostne skupine. V pismu je nadalje rečeno, da je avstrijska vlada v zvezi s tem vprašanjem svojčas ustanovila poseben odbor pod predsedstvom avstrijskega zunanjega ministra Figla. Ta odbor, ugotavlja pismo, je imel doslej le pripravljane razgovore o šol-

skem vprašanju in je pozval pravosodno ministrstvo, naj pripravi zakon o izvajanju točke 7. državne pogodbe. Pismo na koncu ugotavlja, da je ostalo le pri teh pripravah.

Uprava Zveze madžarskih
novinarjev odstavljena

Budimpešta, 19. jan. Budimpeštanski radio je poročal, da je notranji minister odstavil upravo Zveze madžarskih novinarjev in imenoval poverjenika, ki bo začasno vodil posle zveze. Ta ukrep je bil storjen »ker so ugotovili, da je zveza novinarjev razvila dejavnost, ki ni bila v skladu s statutom zveze.«

SKLICANJE SEJE ODBOROV ZA
GOSPODARSTVO REPUBLIKEGA
ZBORA IN ZBORA PROIZVAJALCEV
LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednika odborov za gospodarstvo Republiškega zbora in Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicuje seje odborov za četrtek, dne 24. januarja 1957 ob 10 v prostorih Ljudske skupščine LRS.

Predlog dnevnega reda:
Razprava in sklepanje o predlogu družbenega plana Ljudske republike Slovenije za leto 1957.

SKLICANJE SEJE ODBORA ZA
ZBRAVSTVO IN SOCIALNO POLITI-
KO REPUBLIKEGA ZBORA
LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednik odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje seje odbora za četrtek, dne 24. januarja 1957 ob 10 v prostorih Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Predlog dnevnega reda:
Razprava in sklepanje o proračunu Ljudske republike Slovenije za l. 1957.

SKLICANJE SEJE ODBORA
ZA PROSVETO IN KULTURO
REPUBLIKEGA ZBORA
LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednik odbora za prosveto in kulturo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 17 sejo odbora za četrtek, dne 24. januarja 1957 ob 10 v prostorih Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Predlog dnevnega reda:
Razprava in sklepanje o proračunu Ljudske republike Slovenije za l. 1957.

iz tajništva
Ljudske skupščine LRS.

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 20. januarja
Pretežno jasno in v nižinah mrzlo. Najnižje temperature ponoči med -15 do -20, v nekaterih kotlinah pod -20 stopinj C. Na Primorskem okoli 0, sivišnje dnevne temperature med -4 do -7, v Primorju do +7 stopinj C. V višjih legah topleje. Po kotlinah telona sneženo.

STANJE VREMENA
Področje visokega zračnega pritiska se razprostira od Azorov prek polne in srednje Evrope do Balkana. Na njegovem severnem obrobju se pomikajo atlantski frontali sivišnje dnevne temperature med -4 do -7, v Primorju do +7 stopinj C. V višjih legah topleje. Po kotlinah telona sneženo.

PLENUM CK LM SLOVENIJE KONČAN

Mladina si je naložila zelo odgovorne naloge

Ljubljana, 19. januarja. Danes je osmi plenum CK LM Slovenije zaključil dvodneвно zasedanje, na katerem so v referatih in razpravi analizirali prispevek in naloge mladine pri urejanju najbolj perečih problemov našega časa. Prav tako kot mladina sodeluje pri odpravi težav in napak pri urejanju vrste problemov v tovarnah, mora vplivati tudi na življenje občin. Dolež je mladina dogajanja v občini precej zapostavljala, letos pa naj bi mladinske organizacije vsebinsko izpopolnile svoje delovne programe prav v skupnem delu in v povezavi z občinami.

Tudi letos bo mladina vlagala vse svoje napore za dograditev raznih telesovzgojnih objektov. Skupno z okraji, občinami in podjetji bo urejala vsepovsod pereče vprašanje pomanjkanja prostorov za zbiranje, izobraževanje in razvedrilo tako delavske kot kmečke mladine. Med drugim bi bil čas, da bi tudi želja po Mladinskem domu v Ljubljani postala stvarnost.

Med sklepe plenuma so med drugim zapisali, da bo mladina pomagala pri izvajanju načel naše gospodarske politike, zlasti tistih, ki spodbujajo proizvodnjo, kolektive in občine k višji storilnosti. Za to so potrebne analitične ocene delovnih mest, normiranje vseh del, ki jih je moč

normirati, premije, ki temelje na realnih kriterijih, in takšna tarifna politika, ki bo zagotovila za enako delo enako plačilo. Mladinci delavci bodo prispevali k izboljšanju organizacije proizvodnje, se zavzemali za pomoč mladim kadrom, da se bodo spopadle vse njihove ustvarjalne sposobnosti. Mladina bo posredno ali neposredno organizator in pobudnik za izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje mladih delavcev, skratka sodelovala bo pri urejanju vrste vprašanj in odpravljanju vsega, kar zavira in duši socialistične odnose. Pri vseh teh naporih pa bo prva in najvažnejša skrb za izboljšanje razmer, v katerih mladi delavci delajo in živijo. M. R.

SEKRETAR NIKOLA SRZENTIČ O NEKATERIH PROBLEMIH PRAVOSODJA

Število upravnih sporov pada

Beograd, 19. jan. (Tanjug). Sekretar sekretariata za pravosodje Zveznega izvršnega sveta Nikola Srzentič je govoril danes na sestanku z novinarji o sekretariatu za informacije o nekaterih problemih pravosodja v naši državi ter hkrati odgovoril na vprašanja uredništva časnikov in naših radijskih postaj.

Poudaril je, da je število primerov, ko zaprosijo državljani za zaščito zakonitosti, od leta do leta manjšje, to se pravi, da število upravnih sporov pada, kar

dokazuje, da upravni organi čedalje manj kršijo zakone. K spoštovanju zakonitosti so zlasti pripomogli sklepi četrtega plenuma CK KPJ, ki so v glavnem uresničeni.

Sprejem pri Vladimirju Bakariću

Predsednik Sabora LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić je večeraj sprejel delegacijo Zveze elektrotehničnih inženjrov in tehnikov Jugoslavije, ki je v Zagrebu organizirala tridnevno posvetovanje o mehanizaciji v kmetijstvu. V daljšem razgovoru so člani delegacije seznanili predsednika Bakarića s sadovi posvetovanja.

Ko je govoril o delovnih pogojih sodišč, je Srzentič rekel, da je še precej neurejenih vprašanj zlasti glede sodnih prostorov pa tudi glede kadrov. Lani so sprejela naša sodišča kakih 300 mladih diplomiranih pravnikov. Mladinci pravniki pa se rajši odločijo za delo v pravni službi gospodarskih organizacij, in sicer zaradi boljših stanovanjskih in drugih pogojev. Sodniki so precej obremenjeni s spori, ki jih morajo

Vremenoslovci napovedujejo običajno zimo in dokaj zgodnjo pomlad

Po hudi lanskim zimam, ki je imela v mnogih deželah katastrofalne posledice ter zahtevala več človeških žrtev, da ne računamo velike gmočne škode, je razumljivo, da se ljudje zanimajo za letošnjo zimo. Vremenoslovci sicer napovedujejo vreme samo za dan ali dva, vendar pa jih čestokrat vprašujejo, kako bo letos z mrazom in snegom, kako dolgo bo trajala zima, ali bo huda ali ne.

Zvezna uprava hidrometeorološke službe ne daje dolgoročnih uradnih prognoz, ker menijo, da to še zmerom ni možno. Iz izjav vremenoslovcov, ki samostojno, same pod svojim imenom, napovedujejo vreme za nekaj tednov ali celo mesecev vnaprej, pa lahko v glavnem povzamemo, da bo letošnja zima vzhite mrazu, ki pritiča nekaterje dni, razmeroma mila, pomlad pa dokaj zgodnja.

NA SEVERNEM TEČAJU SAMO ZA 4 STOPINJE BOLJ MRZLO KAKOR V SLOVENIJI

Začetek letošnje zime močno spominja na lanske. Lanski januar je bil izredno toplel, temperatura je padla komaj na -8 stopinj. Potem pa je nenadoma pritisnil hud mraz in začelo je močno snežiti. Velike spremembe v temperaturi so imele ponekod katastrofalne posledice.

Letos se je pred nekaj dnevi zima začela nekako tako kakor lani. V vsej Evropi je pritisnil mraz, temperatura je padla ponekod na -20 ali še bolj. Na Jadranu je burja pred nekaj dnevi onemogočila steherni promet, nekaterje ceste in železniške proge pa so pokrili snežni zameti. V nekaterih krajih Slovenije je padla temperatura na -24 in celo na -26 stopinj. Meteorološka postaja v bližini Severnega tečaja pa je sporočila, da so imeli tam -28 stopinj. Ameriški meteorologi napovedujejo, da bo trajala ostra zima kakih 3 dni in da bo padla temperatura v Kanadi in Sibiriji na -42 stopinj.

MRAZ BO KMALU POPUSTIL

Predvečerašnjim se je nebo zjasnilo in zato je temperatura še bolj padla. Začetek letošnje zime je - kot rečeno - približno enak lanskemu. Meteorologi, ki napovedujejo vreme

za nekaj tednov vnaprej, pa menijo, da bo sedanjim mraz kmalu popustil, da bo konec januarja že toplejši. Tako misli tudi prof. Ant. Obuljen. Po njegovem mnenju bodo za letošnjo zimo značilni hladni in mrzli zračni tokovi, ki se bodo menjavali v krajših presledkih, hudega mraza in mnogo snega pa se nam ni treba bati. Zime bo konec sredi marca in snega bo samo toliko, da bo za silo pokrival zemljo. Po Obuljenovem mnenju bo pomlad za kmetijstvo idealna.

Mraz v Sloveniji

Včeraj so zaznamovali v Sloveniji najnižjo temperaturo do zimo. V Celju in Slovenjem Gradcu je bila večeraj zjutraj temperatura -24 stopinj, v Novem mestu in Murski Soboti -22, v Ljubljani -20 in v Mariboru -19. Tudi v ostalih krajih republike, razen v Primorju, je pritisnil hud mraz. Zanimivo pa je, da je bila temperatura v višjih planinskih področjih nekoliko višja, na Jezerskem na primer okrog -15, na Kredarici (2215 m) pa -9 stopinj.

Toda upravni odbor tega sklada v Ljubljani se je sestel enkrat samkrat. V odboru je bil tudi zastopnik Rdečega križa - organizacije, ki si najbolj prizadeva, da bi čimveč naših ljudskih odborov sprejelo podobne sklade in ki

RAZGOVOR Z NAMESTNIKOM GENERALNEGA DIREKTORJA JUGOSLOVANSKIH ŽELEZNIC DJORDJEM SAVIČEVIĆEM

Čedalje večja modernizacija prevoza potnikov in blaga ter ugodnosti, ki se nam obetajo letos v potniškem prometu

Beograd, 18. jan. (Tanjug). Namestnik generalnega direktorja Jugoslovanskih železnic Djordje Savičević je na današnjem sestanku z novinarji govoril o čedalje večji modernizaciji prevoza potnikov in blaga po železnice ter ugodnostih, ki se nam obetajo letos v potniškem prometu. Rekel je, da so na pristojnem mestu že sklenili, da dobimo letos električne in diesel lokomotive, ki bodo vozile po vseh naših glavnih železniških progah namesto parnih.

Ze letos bo na razpolago nekaj denarjev, tako da bomo lahko kupili kakih 50 električnih in diesellokomotiv. Imamo pa vse pogoje, da bi izdelovali takšne lokomotive doma. Generalna direkcija Jugoslovanskih železnic se v tem smislu še pogaja s tujimi tvrdkami. Z nakupom kakih 1680 tovornih vagonov bomo letos znatno ublažili neskladnost med možnostjo prevoza blaga po železnici in potrebami v gospodarstvu.

O NOVIH TARIFAH

Namestnik generalnega direktorja železnic je pojasnil tudi nove tarife za prevoz potnikov po železnici, ki bodo začele veljati 1. marca. V prevozu potnikov do 300 km bodo ostale cene nespremenjene, na daljših vožnjah pa

bodo postopoma naraščale. Za brze in ekspresne vlake bo treba ne glede na razdaljo doplačati 300 oziroma 500 din. Zvišanje voznine na daljših vožnjah naj bi omogočilo večjo uporabo brzih in ekspresnih vlakov, zlasti če potujejo potniki nad 300 km daleč. Vožnja z brzovlaki nad 170 km bo v drugem razredu, nad 110 km pa v prvem razredu cenejša kakor doslej. Pri ekspresnih vlakih bo vožnja v drugem razredu cenejša na progi nad 210 km, za prvi razred pa nad 130 km. Otroci, ki imajo zdaj 50 % popusta, bodo imeli v prihodnje na kolektivnih vožnjah 75 %, na počitniških vožnjah pa 70 % popusta. Znižana vozna ob nedeljah in državnih praznikih bo veljala odsej samo za vožnje do 600 km. Olajšave, ki jih uživajo delavci in uslužbenci državnih ustanov, kakor tudi člani družbenih organizacij ter dijaki, bo moč dobiti z mnogo manjšimi formalnostmi kakor doslej.

Voznina v potniških vlakih na progah nad 300 km je bila zvišana zato, ker se je s potniškimi vlaki na takih progah vozilo razmeroma malo potnikov. Do 300 kilometrov daleč se vozi s potniškimi vlaki 90 % potnikov, nad 300 km pa komaj 10 %.

NOVI BRZOVLAKI

Po spremembi železniških tarif se bo seveda spremenil tudi voz-

ni red. Po novem voznom redu, ki bo začel veljati konec maja ali v začetku junija, bodo vozili namesto potniških brzovlakov na progah Zagreb-Osijek, Zagreb-Banja Luka-Sarajevo, Zagreb-Bihać-Split, Zagreb-Gospić-Split, Zagreb-Divača-Pulj in Ljubljana-Reka prek Pivke (od 2. junija do 29. septembra). Vozili pa ne bodo direktni potniški vlaki Beograd-Zagreb (dva para), Beograd-Niš-Skopje (en par), Beograd-Kraljevo-Skopje (dva para) in Sarajevo-Zagreb (dva para). Ti vlaki bodo vozili v prihodnje samo kot sektorski tako, da bodo morali potniki, ki se bodo hoteli voziti s potniškim vlakom na daljši progi, večkrat prestopiti.

NOVE UGODNOSTI ZA POTNIKE

Veljajo pa že nove ugodnosti v prevozu potnikov. Če je hotel potnik doslej vožnje prekiniti, je moral dati vojni listek potrditi. Zdaj to ni več potrebno, marveč velja vojni listek do dneva, označenega na njem. Da bi se ognili gneči pred železniškimi blagajnam, lahko potnik kupi vojni listek 7 dni prej. Če se potnik ne odpelje ali če prekine vožnjo na eni izmed vmesnih postaj, lahko vrne listek na ohodni ali končni postaji brez posebnih formalnosti. Če so vsa mesta v prvem razredu zasedena, lahko potnik na ohodni, končni ali vmesni postaji zahteva razliko voznine proti sprevidnikovemu potrdilu na voznom listku. Tarife v blagovnem prometu pa ostanejo nespremenjene.

Svojevstvena šola samoupravljanja

Lani je taborniška organizacija priredila nad 2000 izletov, 58 letnih tabornjev in blizu 200 kulturno-prosvetnih športnih prireditev

V Mariboru se bodo danes zbrali zastopniki taborniških enot iz Slovenije, da bi pregledali svoje delo v minulem letu. Združenje tabornikov Slovenije si je s svojim vzgojnim delom med mladino v naši družbi pridobilo tak ugled, da je že redko katera množična prireditev brez tabornikov. Kot sodobna in napredno usmerjena organizacija postaja prava šola samoupravljanja v organizaciji in s tem usposabljanja mladine za življenje.

redni so prehodili celo preko 200 km poti. Na zletu v Kumrovcu pa so se med seboj pomerili v taborniškem mnogoboju, streljanju z zračno puško in lokom ter v odbojki.

V okviru Zveze taborniških organizacij Jugoslavije, ki ima zdaj že več kot 55.000 članov, so tudi slovenske organizacije vse bolj širi. Lani so ustanovili kar 12 novih enot. Zlasti uspešno se organizacija širi med vajensko in podeželsko mladino.

Na svoji letni skupščini na bodo taborniki poleg uspehov ugotovili tudi napake, ki so jih ovirale pri delu. Sprejeli bodo delovni načrt za letošnje leto, ki bo ne samo za naše, temveč za vse tabornike Jugoslavije zelo pomembno. Vse letošnje delo je namreč usmerjeno na dostojno največjo taborniško prireditev, ki je bila končana v Jugoslaviji v prvi polovici avgusta bo v Palah pri Sarajevu II. zlet jugoslovanskih tabornikov. Zlet bo vodil starešina jugoslovanske taborniške organizacije Sergej Kraigher, vsa prireditelja pa bo pod pokroviteljstvom predsednika Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine Djura Pucarja - Staraga. Na tem zletu se bo zbralo okoli 600 tabornikov in gostov iz drugih držav. Od gostov so povabljeni na zlet predvsem tiste mladinske organizacije, s katerimi so taborniki že dlje vzdrževali stike. V Palah bo jugoslovanska mladina živela 10 dni v majhnem mestu, ki ga na nobenem zemljevidu ne bo moč najti. Med seboj bodo teknovali, se spoznavali in izmenjavali izkušnje doseganega dela. Slovenski taborniki bodo ob tej priložnosti predvsem spoznali zgodovinske kraje Bosne in Hercegovine. Med drugimi bodo obiskali Zenico, Sarajevo, Mostar, ob povratku pa še Dubrovnik in Split. Skupina najboljših članov pa bo potovala na zlet po poti slovenske delegacije na zasedanju AVNOJ v Jajcu 1943. leta.

Lani je bilo zlasti mnogo izletov, akcij in partizanskih pohodov, ki so z vnašanjem partizanskih tradicij in z neposrednim sčuznanjem z zgodovino partizanskih borb dohili svojo najboljšo vsebino. Okoli 20.000 tabornikov je bilo na nad 3000 izletih. Dalje so lani izvedli 58 letnih tabornjev, 54 manjših tabornjev in bivakov ter 22 postovalnih tabornjev. Lani samo štiri enote niso imele svojih tabornjev. Zvečalo se je število kulturno-prosvetnih in športnih prireditev, ki jih je bilo nad 300. Nad dve tretjini članov Zdrženja, t. j. okoli 5000 članov je preživljalo svoje proste dni pod šotori. Če upoštevamo, da je bila cena tabornega oskrbnega dne v teh tabornjih mnogo nižja kakor drugod, potem lahko važnost te organizacije še bolj razumeli.

V teh dneh, ko so za dijake zimske šolske počitnice, pripravijo taborniške enote smučarske in vodniške tečaje, ki jih bo kar precej. Taki tečaji bodo na Pohorju, Gorancih, Menini planini, Planini pod Golico in drugod.

Med največje uspehe minuloga leta moramo šteti zelo uspeš partizanske pohode in IV. zlet ZTS v Kumrovcu, 15 odredov mladih tabornikov je potovalo v različnih smerah skozi partizanske kraje Kozjanskega predela. Nekateri od-

reči so prehodili celo preko 200 km poti. Na zletu v Kumrovcu pa so se med seboj pomerili v taborniškem mnogoboju, streljanju z zračno puško in lokom ter v odbojki.

RAZMIŠLJANJA - KRITIKA - POLEMIKA

Pešajoči pobudi prilijmo novih moči

Pred dnevi smo na tem mestu brali razmišljanja o namenu in porabi sredstev okrajnega sklada za pobijanje alkoholizma v Ljubljani. O tehtnih predlogih, ki so bili v tem članku navedeni, bi bila koristna in potrebna javna razprava. Glavni predlog, da je sklad vsekarja treba ohraniti in mu zagotoviti zakonito podlago, je dejansko utemeljen tako glede na veliko škodo zastran alkoholizma kot glede na dosedanje začetne uspehe organiziranega boja proti temu socialnemu zlu. Treba pa je tudi zagotoviti javnost tega sklada - stvar, ki je bila doslej zapostavljena v škodo skupnih prizadevanj za boj proti alkoholizmu.

Na seji Okrajnega sveta za socialno varstvo v Ljubljani, ki je bila lani 25. junija, so v razpravi o socialnem varstvu družine člani Sveta želeli pojasniti, kako trošijo skladi za pobijanje alkoholizma. S pojasnilom, da gre največ sredstev za regres mleka, se niso strinjali. Menili so, da bi morali ta sredstva uporabljati predvsem za preventivne oblike boja proti alkoholizmu, zlasti pospeševanje proizvodnje brezalkoholnih pijač. Tudi ta organ Okrajnega ljudskega odbora je kakor mnoge množične organizacije želel od upravnega odbora sklada, naj mu poda pregled trošenja sredstev doslej in plan trošenja v prihodnje.

VPRASANJA, KI ZAHTEVAJO JAVNE OBRAVNAVE

Vprašani, ki bi jih bilo treba s širšega družbenega vidika razjasniti, je veliko. Dostoj je n. pr. šlo iz sklada, ne da bi o tem razpravljali njegov upravni odbor, največ sredstev za regresiranje v prihodnje smotnejše, ako bi OJO z svojimi pristojnimi organi podjetju v Ljubljani mekarnice pomagali pri racionalnejši organizaciji zbiranja, predelovanja in razpečevanja mleka in mlečnih izdelkov. V ta namen bi lahko iz sklada celo namenili nekaj sredstev za zares upravičene dopolnilne investicije, predvsem za osvajanje novih mlečnih restavracij, in tako na edino zdrav go-

spodarski način znižali razpon med skupno in prodajno ceno mleka. Spet pa je vprašanje, ali je n. pr. industrijska izdelava sladodele smotrna oblika boja proti alkoholizmu? Kolikor bi ta proizvodnja v okviru mlečnih restavracij vzile umerne ceni donosila lep dobiček, s katerim bi restavracije krile mlade donose, a koristne pijače Jostir, sadni sokovi itd., bi to pač predstavljalo posreden prispevek k boju proti alkoholizmu.

Znatna sredstva sklada, ki bi se z aktivitijo regresa na mleko spostila, bi bilo brzokone res družbeno najkoristnejše vložiti v organizacijo sadne predelave, tudi kot je to v članku predlagano za brezobrestna posojila kmetijskim združenjem v okolici Ljubljane. Del sredstev bi bil zelo koristno uporabljati, če bi jih upravni odbor v sporazumu s Svetom za socialno varstvo in za zdravstvo oziroma s koordinativnim Odborom za zaščito otroka in družine namenil za štipendije socialnega delavca, ki bi se v okrajnem merilu lotil zlasti problematike alkoholizma omanjih družin.

V javni razpravi bi bilo treba razčistiti tudi vprašanje, ali naj sklad vodijo okrajno ali po občinah. Naš glavni družbeni nosilec organiziranega boja proti alkoholizmu je RK oziroma njegove protialkoholne komisije. Ni dvoma, da bi bilo zelo koristno iz sklada podpreti tudi prizadevanja teh komisij. Skratka o tem pomembnem skladu naj bi se čimprej temeljito pomenili vsi prizadeti družbeni organi in organizacije, razjasnili stališča, uredili njegov status ter postavili tak upravni odbor, ki bo po širših družbenih vidikih gospodaril z dokajšnjimi sredstvi sklada za boj proti alkoholizmu. B. F.

Kulturne VESTI

PRED ČESKOSLOVANSKO-JUGOSLOVANSKO KULTURNO KONVENCIJO

Kakor poroča Tanjug iz Prage, bo prihodnji teden v torek odpotovala iz Prage v Jugoslavijo delegacija českoslovske vlade. Delegacija se bo dogovarjala o Beogradu o sklenitvi jugoslovansko-českoslovske kulturne konvencije. Českoslovska delegacija bo vodil minister za šolstvo in kulturo František Kohuda.

RAZSTAVA PRVOTISKOVI IZ DOBE NEMške KLASIKE IN ROMANTIKE

Cankarjeva založba v Ljubljani je v petek zvečer priredila v prostorih svoje knjigarne v Wolfovi ulici ogled prvotiskov in drugih knjižnih redkosti iz dobe nemške klasične in romantike. Te lepe nenavadne in redke razstave so se udeležili književniki, bibliotekarji in drugi povabljeni kulturni delavci. Urednik Cankarjeve založbe književnik Božidar Borko je uodoma nanizal nekaj tehtnih misli o razstavi, ki je navzočim pokazala po zaslugi tovariša Stefana Tausiga kulturni pomen antikvariatov. Razstavljenе antikvarne dragocenosti - mnoge so dragocene tudi v svetovnem merilu - so bile vse iz ozemlja naše države. Podobne razstave bo Cankarjeva založba prirejala tudi v prihodnje in bo prva na vrsti razstava francoskih knjig iz istega razdobja.

»DUNDO MAROJE« V PRAGI

V Narodnem gledališču v Pragi so začeli z vajami za predstavo Držičeve komedije »Dundo Maroje«. Premiera bo predvidoma o mesecu marcu. Delo režira kot gost režiser zagrebškega Narodnega gledališča Bojan Stupica, kakor bo tudi scenarija izdelana po načrtih Bojana Stupice. »Dundo Maroje« bo ena od petih premier, ki jih bo v tem letu uprizorilo praško Narodno gledališče.

MOZARTOV TEDEN V SALZBURGU

Prihodnji teden bodo v Salzburgu proslavili »Mozartov teden«, ki se bo v prihodnosti razvil v tradicionalno vsakoletno prireditev. Tako so namreč sklenili na lanskih proslavah njegove dvestoletnice. Na letošnjem tednu je na sporedu komorni koncert, 2 operni predstavi, orkestralni večer in matineja. V okviru prireditve bodo nastopili Dunajski simfoniki pod vodstvom londonskega dirigenta Anthonyja Collinsga. Prirejena bo tudi posebna razstava, ki bo prikazovala gradivo iz Mozartovega dela in življenja. Posebna zanimivost te razstave bo, da bo skušala prikazati pregled proslav ob Mozartovi dvestoletnici.

GLASBENO DELO NA TEKST MIROSLAVA KRLEŽE

Znani jugoslovanski komponist Krešimir Baranović, direktor beograjske filharmonije, je napisal novo glasbeno delo, in sicer kompozicijo za solo, zbor in orkester. Inspiracijo za to delo je Baranović dobil v pesmi »Simfonija« Miroslava Krleže. Vzhic temu, da je delo namenjeno predvsem radijski izvedbi, predvidevajo tudi koncertno izvedbo.

NOVA DOMAČA FILMSKA SLIKANICA

Ta mesec bodo v zagrebškem podjetju »Zagreb-film« končali snemanje filmske slikanice, ki se imenuje »Cambay Jimmy«. Scenarij za ta film je napisal znani scenarist Vatroslav Mimica, film pa je režiral Dušan Vukatić. Glavni slikarji filma so: Aleksandar Marx, Oto Reisinger in Ivo Kušanić.

MLADI BEOGRADSKI GLASBENIKI NA POLJSKEM

Te dni bo odpotovala na Poljsko skupina treh mladih beograjskih glasbenikov, ki bodo s tem vrnilli nedavni obisk poljskih glasbenih umetnikov v Jugoslaviji. Sinoči so v prostorih beograjske Glasbene akademije priredili samostojni glasbeni večer, s katerim bodo nastopili v Varšavi in nekaterih drugih poljskih mestih.

REPERTOARNI NAČRTI TNP

Vilarovo gledališče »Théâtre nationale populaire« se pripravljajo na uprizoritev vrste novih del. Januarja in februarja bo igralo gledališče Beaumarchaisovo »Figarovo svatbo« ter Brechtovo dramo »Mati Hrabroste«. V tem času predvidevajo tudi uprizoritev Shakespearovega »Julija Cezarja«. Na Dublinskem festivalu, ki bo letos maja, bo gledališče sodelovalo z Molierovim »Skopuhom« in T. S. Eliotovo dramo »Uboj v katedrali«. Na festivalu v Strassbourgu bo Vilarovo skupina nastopila z Racinovo »Fedro«.

Velika Britanija med Evropo in Ameriko

»Nova« zunanje-politična koncepcija Macmillanove vlade je tudi oživljena zamisel o tako imenovani »evropski tretji sili«, oziroma opustitev tradicionalne britanske, oboje »splendid isolation« od evropskih zadev. Sicer so stališče ni nekaj popolnoma novega, ker so se Britanci v povojnih letih že večkrat ukvarjali s teorijo, da bi bilo prav, ko bi ustvarili nekakšen »evropski protutež« SZ in ZDA, ker bi to pozitivno vplivalo tudi na zaščito njihovih interesov. Toda Britanci — takrat niso toliko mislili na Evropo, kolikor na same sebe, saj je za določena obdobja britanske politike po zadnji vojni dokaj značilno, da je London poskušal prevzeti vlogo nekakega posredovalca med ZDA in SZ, katolični politično, gospodarsko, pa tudi druge prednosti.

Sueški poraz je drastično pokazal, da Velika Britanija takl nalogi sama ni kos, da bi jo pač morala pridobiti »zaveznice«. Od tod tudi nasenkrat tako velika simpatija do »skupnega evropskega tržišča« in do evropske integracijske »splošne«, ki bi se ji hotela Velika Britanija postaviti na čelo, če že ne drugod, pa kot »prima inter pares«. Oseve tega prizadevanja so tudi pr. Oseve tega prizadevanja so tudi pr. Oseve tega prizadevanja so tudi pr.

dar pa so dobili glavno besedo pri njem Američani. To ravnanje, ki se zdaj ponavlja na Blížnjem vzhodu, je seveda naletelo na ostre kritike v Londonu in Parizu. Tem namenom je v glavnem veljala tudi nedavno Macmillanovo opozorilo, da je »Velika Britanija še vedno veslela, ne drugorazredna ali tretjerazredna, marveč preprosto veslela«.

Vsa ta politična »pehanja« pa potekajo še več ali manj v blokovskih okvirih in v večini primerov kratkovidno ignorirajo, da na svetu ni samo globoko zakoreninjena teoretična misel od pravilnosti koeksistence, marveč da je vedno večje število držav, ki jim je koeksistenca temelj njihove zunanje politike. Te dežele sicer nimajo jedrskega orožja, zato pa politični vpliv, ki ga ni moč prezreti. Popolnoma napačno je tudi politiki pripelili etiketo nekakšne pacifistične mistifikacije, ker njeno zavzemanje za mir in koeksistenco ni pasivno ostajanje ob strani, marveč aktivna, dinamična in ustvarjalna dejavnost. Pomanjkljivost te politike je, da je nereda včasih »prethita« v nasprotju z drugimi, ki so v zadnjem času kar hrupno v obujanju starih koncepcij. Ta skromnost namreč ni na mestu, še posebej, ker to nekatere navaja, da te sile podcenjujejo ali pa enostavno prezrejo. ZDA in SZ pa nista sami v nekakšnem »praznem svetu« (teorija »sprazniti« je namreč v zadnjem času zelo moderna). Zal pa ne gre samo za besedno igro. Tudi ravnanja določenih krogov v svetu (in glavnem »velikih«) pogostokrat zelo močno spominja na to, da nekateri res menijo, da je razen njih povsod le praznina, ki si jo potem prizadevajo na razne načine »zapolniti«. Verjetno je res praznina, toda — namočneje — praznina njihovih površnih in nerealnih koncepcij. —ko

Kuati pri Nehruju

New Delhi, 19. jan. (AP). — Predsednik indijske vlade Nehru in predsednik Sirske republike Kuatli sta se danes sestala in v razgovoru, ki je trajal poldrugo uro, obravnavala bližnjevzhodna vprašanja. Sirski predsednik se je z Nehrujem prvič razgovarjal že v torek, takoj po svojem prihodu v Indijo, kamor je prišel na desetdnevni obisk. Indijski krogi pripisujejo njunim razgovorom velik pomen in poudarjajo, da Nehru ne more zavzeti dokončnega stališča o Eisenhowerjevi doktrini, dokler ne bo seznanjen z gledišči ostalih arabskih državnikov.

V Budimpešti nezahelen britanski diplomat

Budimpešta, 19. jan. (Radio Budimpešta). Zunanje ministristvo je obvestilo britansko veleposlanstvo, da smatra britanskega vojaškega odposlanca polkovnika Cowleya za »nezahelno osebo« in da ga je pozvalo, naj v roku 48 ur odpotuje iz Madžarske. Nota madžarskega ministristva pravi, da je polkovnik Cowley med oktobrskimi dogodki na Madžarskem zlorabil diplomatske privilegije. Predstavniki britanskega zunanjega ministristva je na to v Londonu izjavil, da je polkovnik Cowley že v Londonu. Dejal je, da je Cowley odločno zavrnil obtožbe, ki jih navaja madžarska nota.

Šele brezpogojni umik izraelskih napadalcev s Sinajskega polotoka bo omogočil pogajanja in ureditev pereh mednarodnih vprašanj na Blížnjem vzhodu

New York, 19. jan. (Tanjug). V okviru debate o Blížnjem vzhodu v Generalni skupščini OZN je sinoči govoril tudi jugoslovanski delegat dr. Jože Brilej. Omenil je resolucijo Generalne skupščine z dne 7. novem. lanskega leta, s katero je OZN zahtevala takojšen umik vseh izraelskih čet za demarkacijsko črto, določeno s splošnim sporazumom o premirju med Izraelom in Egiptom leta 1949. »Jezik te resolucije,« je rekel Brilej, »je bil nedvoumno jasen in nedvoumen. Izraelske čete bi se morale takoj umakniti na demarkacijsko črto. Dopusčeni niso bili nobeni pogoji ne izjeme. To pa se ni zgodilo in izraelske čete se še niso umaknile. To vprašanje je znova prišlo pred Generalno skupščino in proučiti ga je treba z veliko zaskrbljenostjo tembolj, ker se zdaj ni nobenih določenih zagotovil, da bo resoluciji Generalne skupščine ustrezno. Nasprotno, vse kaže, da umik še zmerom večjejo na določene pogoje in da nekatere dele ozemlja, ki se jih je Izrael polastil med napadom na Egipt, iz-

lojažo, da bi jih obravnavali posebej.«
»Takšno gledišče« je dejal, »vsekakor očitno nasprotuje črki in duhu vseh ustreznih resolucij Generalne skupščine. To je prav tako nezdržljivo z načelom, po katerem se ravna OZN glede na nedavno krizo na Blížnjem vzhodu in zato Generalna skupščina prek takšnega ravnanja nikakor ne more preiti. Izraelske oborožene sile se morajo brezpogojno in brez odlašanja umakniti z ozemlja, ki so ga zasedle.«

»Ob tej priložnosti se ne želim spuščati v bistvo vprašanj, ki jih, kakor vse kaže, tako ali drugače povezujejo z vprašanjem umika izraelskih čet. Ob primernem času bi lahko obravnavali probleme s

tega področja. Toda primeren čas bo napočil samo po popolnem umiku invazijskih čet, o čemer zdaj razpravljamo, in po popolni uporabi ustreznih resolucij Generalne skupščine. Takrat in samo takrat, bomo lahko proučevali ali celo začeli proučevati katerokoli dolgoročno vprašanje, na katero bi utegnili zadeti. To je bilo stališče, na katero se je postavila jugoslovanska delegacija že na prvem izrednem zasedanju Generalne skupščine v zvezi z napadom na Egipt.«

Na koncu svojega govora je Brilej rekel, da bo jugoslovanska delegacija podprla resolucijo azijsko-afriških dežel. Ta resolucija po mnenju jugoslovanske delegacije ustreza zahtevam sedanjega položaja.

OB ZAKLJUČKU OBISKA ČU EN LAJA V MOSKVI

Sovjetsko-kitajska izjava

o mednarodnem položaju, medsebojnem sodelovanju socialističnih dežel in stikih med obema državama

Moskva, 19. jan. (Tanjug). V Kremlijo so sinoči podpisali sovjetsko-kitajsko deklaracijo. V prvem delu deklaracije je poudarjeno, da so med razgovori izmenjali mnenja o važnih mednarodnih vprašanjih, o nadaljnji krepitvi stikov med socialističnimi deželami in o prijateljskem razvoju stikov med Kitajsko in Sovjetsko zvezo.

Obe strani ugotavljata, da je mednarodna napetost po ženevski konferenci nekoliko popustila, da pa so z napadom na Egipt in spricho dogodkov na Madžarskem nastale nove spremembe. O Eisenhowerjevi doktrini in ameriški politiki na Blížnjem vzhodu ugotavlja deklaracija, da ustvarja ta politika novo napetost v tem delu sveta. Zelo oboja novo politiko ZDA. SZ in Kitajska sta pripravljene nadalje podpirati narode na Srednjem in Blížnjem vzhodu, da preprečijo agresijo in vmešavanje v svoje zadeve. Hkrati podpirata zahteve Egipta po odškodnini, nasprotujeta mednarodni kontroli nad Suejskim prekopom in menita, da je moč vprašanje plovlbe urediti s pogajanjmi zainteresiranih dežel ob spoštovanju egiptovske suverenosti. V deklaraciji je izraženo mnenje, da lahko »socialistične države in narodno neodvisne dežele v boju proti vojni in kolo-

nalizmu ter za zaščito miru v polni meri sodelujejo v skladu s petimi načeli mirne koeksistence«.

Posebna pozornost je bila posvečena dogodkom na Madžarskem. »Upor na Madžarskem so sprožili tuji imperialistični agresivni krogi in madžarski protireakcionarni elementi, ki so izkoristili nezadovoljstvo madžarskih delovnih množic in mladine zaradi napak prejšnjega vodstva. Sovjetska zveza je s tem, da je pomagala zatreti upor na Madžarskem, izpolnila svojo med-

narodno dolžnost, kar ustreza koristim zaščite miru na vsem svetu.

Deklaracija tudi poudarja, da je uveljavljanje načel mirne koeksistence dežel z različnimi družbenimi sistemi podlaga zunanje politike vlad obeh dežel in pripominja, da SZ in Kitajska težita za mirno koeksistenco z ZDA. Delovanje ameriških monopolističnih krogov pa preprečuje zboljšanje mednarodnih stikov. Sovražna politika ZDA nasproti Kitajski močno škoduje koristim miru. Obe strani pozdravljata normalizacijo stikov z Japonsko.

V deklaraciji je izraženo mnenje, da je treba vojaške zveze zamenjati s sistemom kolektivnega miru in kolektivne varnosti. To se nanaša na Atlantsko in Varšavsko, pa tudi na Manilsko in Bagdadsko zvezo. Sporazum o razorožitvi je izredno važen za sedanji mednarodni položaj. Če bi sprejeli sovjetske predloge, bi napravili važen korak na poti k medsebojnemu razumevanju in zaupanju med vsemi deželami.

Deklaracija obravnava tudi sodelovanje med socialističnimi deželami. To poročstvo je za zaščito socializma in krepitve miru. Stiki med socialističnimi deželami novega tipa in krepitve enotnosti socialističnih dežel je mednarodna dolžnost Sovjetske zveze in Kitajske.

»Na področju medsebojnih stikov med socialističnimi deželami ni bistvenih nasprotij in trenj. Če so se v minulosti v njihovih medsebojnih stikih zgodile napake in pomanjkljivosti, jih zdaj premagujejo in odstranjujejo. Razen tega pa te napake in pomanjkljivosti nikakor ne morejo skaliti medsebojne pomoči in sodelovanja. Vse stike med socialističnimi deželami je moč urediti na podlagi enotnosti in z odkritostnimi posvetovanji. Določa možno je pravilno združiti enotnost socialističnih dežel in neodvisnost vsake posamezne dežele v njihovih medsebojnih stikih.«

Ob obisku kitajske državniške delegacije na Poljskem. Na sliki prizer z varšavskega sestanka, na katerem so se zbrali (od leve na desno) predsednik Državnega sveta Aleksander Zawadzki, kitajski ministri predsednik Ču En Laj, prvi sekretar ZDPP Wladislaw Gomulka, namestnik kitajskega ministrskega predsednika Ho Lung in ministriki predsednik Jozef Cyrankiewicz

Nevzdržne razmere na Cipru pod britansko oblastjo

New York, 19. jan. (Associated Press). Grški delegat v Skrbniškem odboru Generalne skupščine OZN Savas Loizides je sinoči obdolžil Veliko Britanijo, da uveljavlja na Cipru politiko terorja, in je pozval OZN, naj pomaga vsem nesamoupravnim področjem, da si pribore svobodo. Loizides meni, da ni pametno pustiti nepravilne takšne spore, kakor je spor za Adenski protektorat, za Britanski Honduras, za Falklandske otoke, za Gibraltar, za Zahodno Novo Gvinejo, za Alžir, za Severno Irsko in še nekatera druga ozemlja.

Ko je govoril na seji Skrbniškega odbora v debati o prosvetnih razmerah na nesamoupravnih področjih, je rekel, da svetovno javno mnenje misli, da je kolonializem zastarel in da je neogibno obsojen na propad. Loizides pa meni, da se motijo ljudje, ki mislijo, da je naloga OZN v tem, da skušajo zboljšati gospodarske in socialne razmere nesamoupravnih področij. Potrebno je predvsem, dati jim svobodo, ki je podlaga slehernega napredka.

Grški delgat je zlasti kritiziral angleško prosvetno politiko na Cipru, izraženo med drugim v tem, da duši med prebivalstvom narodno zavest. Dejal je, da so v minulem šolskem letu od 510 grških osnovnih šol na otoku zaprli 376 in da se 50.000 otrok

ne more šolati. Angleške oblasti so odpustile 1110 izmed 1350 grških učiteljev. V minulem šolskem letu so zaprli 8 gimnazij, 24 pa časno. Prizadetih je bilo 14.000 dijakov. Več sto dijakov so aretirali in obsodili na razne kazni ali pa so jih odvedli v koncentracijska taborišča. Loizides je pripomnil, da so ti dijaki sodelovali v demonstracijah in stavkah, da pa so s tem uveljavljali samo svojo temeljno šlovesko pravico in izražali svojo težnjo po svobodi.

Ko je angleški delegat Giden odgovorjal na obdolžitve grškega delegata, je rekel, da gre za propagando in pačenje dejstev.

Spet pogajanja med Tunizijo in Francijo

Tunis, 19. jan. (AFP). Ministrski predsednik Habib Burgiba je danes v govoru tuniškemu narodu napovedal, da se bodo francosko-tuniška pogajanja v kratkem obnovila. Povedal je, da se bodo pogajali o postopnem umiku francoskih čet iz Tunizije ter o trgovinskem sporazumu in pravnih konvencijah med obema deželama. »Imeti moramo možnost, da svobodno sklepamo trgovinske pogodbe z drugimi deželami.« Ti razgovori se bodo začeli že med obiskom francoskega ministra Mauricea Faura v Tunisu.

Gospodarska prizadevanja

madžarske vlade izhod iz začasne krize v produkciji in prometu

Budimpešta, 19. jan. Madžarska vlada je imela včeraj sejo, na kateri je sprejela osnutek proračuna za letošnje prvo četrtletje. V vladnem poročilu je rečeno, da narekujejo določitev samo delnega proračuna namesto plana za vse leto operativni

razlogi. Sestavljanje celotnega proračuna je že dobilo določene smernice in organi za planiranje v finančnem ministristvu so dobili napotke, kako je treba sestaviti proračun za preostali del leta. Sprejete postavke proračuna

za prvo četrtletje izkazujejo presežek izdatkov nad dohodki. Primanjkljaj namerava vlada kriti iz tekoče proizvodnje in industrije, katere nadaljnje naraščanje pričakuje, a ga veže z odpravo sedanjega pomanjkanja električne energije. Delno bodo primanjkljaj kriti tudi s tujo pomočjo. Vlada je ob tej priložnosti znova poudarila pomen varčevanja. Z varčevanjem bi lahko znatno pripomogli k ureditvi finančnih problemov dežele. Vlada je tudi sklenila imenovati posebno komisijo, ki bo proučila pospeševanje kmetijstva. Predsednik komisije bo predsednik Prezidijskega Madžarske Istvan Doby.

Z VSEH STRANI SVETA

TURCIJA CIPRSKO VPRAŠANJE

Ankara, 19. jan. (AFP). »Menimo, da je razdelitev Cipra najpravičnejša ureditev in da je prišel čas, ko je treba to povedati,« je izjavil predsednik turške vlade Adnan Menderes v proračunskem odboru Velike narodne skupščine. Otoka je razdeljena s številom ljudi ob narodno, ker živi na Cipru 18% turškega in 82% grškega prebivalstva. To, kar hočemo,« je pripomnil, »je, da lahko na Cipru razpolagamo z delom ozemlja, na katerem bi lahko razvili našo zaslavo in namestili naše čete.«

SVEDSKA ATOMSKA OBOROŽITEV

Stockholm, 19. jan. (AP). Nemara bo Švedska v šestih ali sedmih letih že proizvajala atomske bombe. Prva atomska »ktricična centrala na švedskem bo za čela obratovati leta 1960. Tri leta pozneje bodo švedski lahko proizvajali plutonij za atomske bombe.

POLJSKA PROCES V BIDGOSZCZU

Varšava, 19. jan. (Radio Varšava). Sodišče v Bidgoszczu je sodilo skupino ljudi, ki so sodelovali v novembrski izgredih v tem mestu. Glavna obtožbenica Gulica in Koszik sta bila obsojena s oziroma s let ječe, ostali pa na zaporne kazni po šest mesecev do treh let. Zaradi pomanjkanja dokazil so opustili tri obtožbenice. V utemeljitvi obsojbe je rečeno, da je sodišče upoštevalo, da so bili omenjeni izgredi izključno pastovskega značaja.

SOVJETSKA ZVEZA OKREPITEV TRGOVINSKIH STIKOV Z GRČIJO

Moskva, 19. jan. (Radio Moskva). Predstavniki Sovjetske zveze in Grčije so danes sklenili sporazum o trgovinski menjavi blaga, ki določa dvakratno poročanje menjave med obema deželama v primerjavi z letom 1956. Po sporazumu bo Grčija dobivala Sovjetski zvezi boksit, južno sadje in drugo, svažala pa bo stroje, industrijsko opremo in razne kemijske proizvode.

JUŽNA AFRIKA NADALJNA SEGREGACIJA

Capetown, 19. jan. (AP). Ob začetku novega zasedanja južnoafriškega parlamenta je generalni guverner Jansen izjavil, da bodo s posebnimi predpisi uredili pouk temnopolnih študentov. Vladi pripravila tudi zakon o zvišanju pristojbin, ki jih plačujejo temnopolni prebivalci, kakor tudi nekatera predpisa, ki bodo natančneje določili segregacijo belih in temnopolnih uslužbencev v bolnišnicah.

SEVERNI VIETNAM PROTEST PRI KOMISIJI OZN

Hanoi, 19. jan. Delegacija severnega vietnamskega armade je danes protestirala pri mednarodni komisiji OZN za nadzorstvo nad premirjem v Vietnamu, ker je južnovietnamska vojska krčila sporazum o demilitariziranem področju. Južno vietnamski vojski so večkrat prešli na ozemlje Severnega Vietnama in tako krčili ženevski sporazum o premirju.

PARIZ, 19. JAN. (TANJUG). POVELJNIK MESTA ALŽIRA IN PREFEKTI VSEH ALŽIRSKIH OKRAJEV SO SE DANES PO RADIU OBRNILI NA FRANCOZE V ALŽIRU S POZIVOM, »NAJ OSTANEJO HLADNOKRVNI IN ODKLONJIVO POZIV NA STAVKOS, KI JO PRIPRAVLJA ALŽIRSKA FRONTA PRED ZAČETKOM ALŽIRSKA DEBATE V OZN.«

»Uporniško stavko bomo zadržili in odgovorili nanjo z močno akcijo,« je izjavil vojaški poveljnik Massu in poudaril, da »morajo biti vsi delavci, uradniki in trgovci zmerom na svojih delovnih mestih. Pripravili smo vse potrebne varnostne ukrepe in nobenega odpadništva ne bomo trpeli.«

Ta poziv so naslovili na Francoze, med katerimi je, kakor po udarjajo francoski dopisniki, nastala panika, spricho velikega gibanja za popolno stavko v trenutku, ko naj bi se začela v OZN debata o Alžiru. »Oblasti se boje,«

Francoske trgovce je strah pred alžirsko splošno stavko ob bližnji razpravi o alžirskem vprašanju v Generalni skupščini OZN

paše danes »France Soir«, »da se bodo stavki pridružili tudi Francozi, ki dvomijo v učinkovitost vojske in policije, da bi jih obravnavala nasilja stavekajočih.«
Nedavna akcija diverzantov proti štabu vrhovnega poveljnika francoskih čet v Afriki, ko so sredi mesta Alžira ubili načelnika glavnega štaba, je glavni vzrok popolne negotovosti v vsej deželi. Francoske oblasti zdaj z mrzlično naglico uveljavljajo varnostne ukrepe in represalije. V nekem razglasu pozivajo prebivalce mesta Alžira, naj med policijsko uro in alarmom strogo pazijo, da bodo vsa hišna vrata zaklenjena. Prebivalce so tudi obvestili, da je vsako zbranje na ulicah prepovedano in da morajo v trenutkih alarma brezgledno stopiti k zidu in se legitimirati patroljam. Glavno mesto Alžira je razdeljeno zdaj na deset voj-

nih con, ločenih med seboj z bodečo žico z rednimi prehodi iz enega v drugi del mesta.
V muslimanskih okrajih mesta se še zmerom nadaljujejo hišne preiskave. Po ulicah patroljira 8000 padalcev, ki z minkinimi detektorji pregledujejo ljudi, preden vstopijo v avtobuse in trolejbusse. Med večerajšnje kontrole so v mestih Oranu in Alžiru aretirali nad 3000 »sumljivih« ljudi. V Oranu so aretirali največ muslimanskih trgovcev, ki so včeraj vzlic policijski prepovedi eno uro stavkali.
Vojaški sodišči v Alžiru in Oranu sta danes obsodili na smrt pet Alžircev, obtoženih »terorizma«. Pariški časniki poročajo, da so nagla sodišča v Alžiru v zadnjih 14 dneh izrekla 20 smrtnih obsodb. V vojaških zaporih v glavnem mestu Alžiru je zdaj nad 250 na smrt obsojenih Alžircev.

OB RAZPRAVAH O MEDNARODNI GOSPODARSKI POMOČI V ORGANIH OZN

Razvite in nerazvite dežele

Ko so se po prvi svetovni vojni začela obravnavati nasprotstva med tako imenovanimi industrijskimi in agrarnimi državami ter med naprednimi in zaostalimi državami itd., še ni bilo tako velikih in nepremostljivih jezov, kot so danes in ki postajajo iz dneva v dan večji. Pred prvo svetovno vojno je imperializem zajel skoraj ves svet in ga je večidel obvladoval še naprej, čeprav sta se medtem po eni strani izoblikovala gospodarstva in države novega tipa, kakršna je bila Sovjetska zveza in čeprav je vse kazalo, da po dotedanji poti ni moč napredovati. Zato je bilo v dobi med prvo in drugo svetovno vojno, zlasti pa še med drugo svetovno vojno in po njej konec tiste dobe imperialističnega kapitalizma, ki se je imenovala kolonializem. Pri tem ne smemo prezreti, da je sicer tudi ena vodilnih kapitalističnih držav, ZDA, težila za kolonialno oblastjo, toda kaj kmalu je spoznala, da je prišla v nepravem času in na neprav kraj in da rešitev kapitalizma ni v tistem sistemu, kot se je izoblikoval od 15. stoletja dalje, posebno pa v 19. stoletju, temveč na čisto drugačni osnovi, na drug način, po drugih poteh. Kapitalizem je namreč začel doživljati bistvene spremembe v samem sebi, stopil je v novo obdobje svojega razvoja, v katerem so začeli veljati drugačni zakoni kot prej, kjer so bile razvojne smerice bistveno drugačne kot prej.

V takem obdobju, ki vlada v mednarodnem gospodarstvu, so začeli govoriti in pisati o razvitih in nerazvitih državah, oziroma deželah. Pri tem pa so bili pojmi o tem, kaj so razvite oziroma nerazvite države zelo nejasni. Predvsem se je ta pojem oblikoval v visoko razvitih kapitalističnih in industrijskih državah, kjer so razen teoretičnih interesov prevladovali tudi drugi interesi. Zato se marsikdaj pojmovanje o tem, kaj je razvita država in kaj nerazvita, bistveno razlikuje od države do države, od tiste, ki jo štejejo za razvito, do tiste, ki jo štejejo za nerazvito.

Zato vidimo, da so tudi pota in načini, kako naj bi razvite države pomagale nerazvitim, kaj različne in da zaradi tega tudi marsikdaj ne pridemo do tega, da bi bila pomoč res uspešna.

Običajna opredelitev nerazvite države oziroma dežele je ta, da je v njej nizka produktivnost dela, da v njej prevladujejo v celotnem produkcijskem procesu zastareli tehnološki postopki itd. S sociološkega vidika je opaziti na splošno razširjeno revščino v primeri z bogatimi sloji prebivalstva in zaradi tega je velika nepismenost, pa tudi umrljivost. Končno je v njej veliko ne dovolj zaposlene delovne sile, ki živi od kmetijstva. Toda to so v marsičem le zunanji znaki ali pa znaki, ki izvirajo iz enega in istega vira oziroma razloga. Za najvažnejši kriterij jemljejo nizki narodni dohodek na enega prebivalca. Toda nizki narodni dohodek na prebivalca še ne pomeni, da te države oziroma dežele nimajo velike možnosti razvoja, zlasti kar se tiče izkoriščanja zemlje, bodisi v kmetijski ali rudarske namene. Toda s tem se hkrati tudi postavlja vprašanje: 1. kdo naj izkorišča vsa ta bogastva nerazvitih dežel in 2. kako naj jih izkorišča.

Ze po tem vidimo, da je vprašanje veliko bolj zapleteno, kot si ga predstavljajo tako teoretiki kot praktiki v tako imenovanih

razvitih državah. Imamo nerazvite dežele z visoko pismenostjo, imamo nerazvite dežele, kjer je v posameznih panogah visoka produktivnost z najmodernejšo tehniko; itd. Toda če govorimo o revščini, je ta zelo relativen pojem. Prav sedaj je v ZDA velika razprava o tem, da živi toliko in toliko Američanov v težavnih razmerah, ker njihovi dohodki ne dosegajo povprečja, in da je treba napovedati boj revščini tudi v sami Ameriki. V tem so si edini tako ekonomisti kot politiki. Vse to kaže, da je vprašanje razmerja med razvitimi in nerazvitimi ne samo mednarodno vprašanje, temveč tudi nacionalno vprašanje, lahko rečemo v vseh državah. Povprečja ne smejo variti.

Zaradi zapletenosti tega vprašanja marsikdaj tudi v mednarodnem merilu ni mogoče priti na čisto. Zaradi tega se tudi zavlačujejo prizadevanja, kako bi se dala odpraviti razlika med razvitimi in nerazvitimi državami. Razvite države gledajo na to z gledišča svojih interesov, ki jih marsikdaj ozko pojmujejo, nerazvite pa zopet s svoje strani marsikdaj zamenjujejo socialne rešitve z ekonomskimi rešitvami. Posledica tega je, da se najbolj poklicana organizacija mednarodnega značaja, kot je ravno Organizacija združenih narodov, le počasi prebija do spoznanja, da je treba ta problem rešiti in da je tako nujen, da stopajo v ozadje marsikateri drugi problemi, ki se morda na prvi pogled zdajijo važnejši.

Pri tako obsežnem mehanizmu, kot je OZN, je razumljivo, da je mogoče doseči uspehe le s težavnim in vztrajnim delom, pri čemer meseci ne pomenijo nič

več kot marsikdaj dnevi. Vendar ne moremo reči, da bi to vprašanje nenehno ostajalo na seznamu nerešenih vprašanj. Spoznaje, da so potrebni hitri in velikopotezni ukrepi, prihaja vedno bolj do veljave. Zaradi tega in zaradi obsežnosti nalog, ki čakajo delavce na tem področju, ni moč pričakovati hitrih in takoj učinkovitih ukrepov. Pri tem je zlasti važna psihološka zavest, da gre zadeva vendarle naprej in da bomo v doglednem času prišli do prvih učinkovitih ukrepov na tem področju. Po tolikih letih proučevanja in čakanja, ko se prepad med razvitimi in nerazvitimi državami vedno bolj poglablja, bi se razlike večajo, namesto da bi se zmanjševale, prihajajo tudi iz OZN vesti, da bo prišlo do sestave pravil sklada za pomoč nerazvitim deželam. Pri tem pa si seveda ni treba ničesar utvarjati: tudi mnoge druge mednarodne organizacije so potrebovale leta in leta, da so se lahko uveljavile in da so vsaj do neke mere izpolnile vsa tista pričakovanja, ki so se pojavila pred njihovim rojstvom ali ob njem.

Tudi glede sredstev, ki pritekajo že sedaj na najrazličnejše načine in v najrazličnejših zneskih nerazvitim državam iz razvitih držav, ni mogoče pričakovati, da bodo dobile tisti obseg, ki je zaželen in potreben. Toda če pomislimo, da se dajo marsikdaj z majhnimi sredstvi doseči veliki uspehi, ki jih ni treba niti precenjevati niti podcenjevati, je že veliko, če se začne konkretno delo na tem področju mednarodnih odnosov.

Vsekakor pa je nauk za nerazvite države v današnjem položaju ta, da si morajo pomagati

predvsem same, ker bodo le tedaj lahko računale na večjo pomoč od zunaj. Samopomoč zahteva od njih veliko žrtev, ki pa ne smejo biti ukovina, temveč morajo biti smotrne in vse delo mora biti usmerjeno v to, da se dosežejo nameni z najmanjšimi možnimi stroški. To je zanje tudi nauk, da morajo svojo gospodarsko politiko razvijati na svojih temeljih, proučiti izkušnje drugih, ki je ta pot do neke mere že za njimi in tehtati svoje sile, ki jih lahko zastavijo za dosego svojih ciljev. Le ob smotrni lastni gospodarski politiki je mogoče računati tudi na mednarodno sodelovanje na gospodarskem področju v splošno korist vsega človeštva.

Drago Potočnik

V Teksasu so se ponekod vendarle porušile pregrade med belci in črnci. Na sliki eni in drugi družno v nekem lokalnem avtobusu

FRANCOSKA PRVA ETAPA PO NAPADU NA EGIPET

NA RAVNI SOSEDOV

(OD NAŠEGA STALEGA DOPISNIKA)

Paris, januarja Franciji mnogo pišejo o Evropi, o zahodnoevropski enotnosti, o atomski enotnosti, o skupnem zahodnoevropskem trgu. Töne papirja grede za literaturo, ki od vseh strani osvetljuje to vprašanje in si prizadeva zainteresirati Francoze za zahodnoevropsko idejo. In vendar v Franciji o tej Evropi malo govore. Časniki, revije in brošure obveščajo svoje bralce v obliki, ki bi lahko bila dostopna širokim slojem, o organizacijskih oblikah združene Zahodne Evrope. Z grafikoni, risbami in shemami v najrazličnejših oblikah skušajo pojasniti bistvo skupnega trga in njegove perspektive, toda ljudje zahodnoevropske ideje še zmerom ne razumejo.

Francozi morda še ne morejo videti čez meje Francije, ki je njihov svet in svet zase. Ponosni na njeno zgodovino, živčni v misli, da so »najbolj inteligentni« narod, so imuni za evropsko koncepcijo, ko da se boje, da bi mogla Evropa natočiti v njihovo francosko vino preveč vode. Razprtje o evropski obrambni skupnosti so baje razdelile Francijo v dva tabora. Če je Francija Bourbonška palača, to drži. Burne razprave med zagovorniki in nasprotniki evropske združitve v poslanski zbornici so sprožile krizo vlade, pa tudi republikanskega

režima. Francija je spremljala te razprave z ogorčenjem in željo, da bi naposled že opustili to »evropsko komedijo«, katere bistva ljudje niso razumeli. In velika večina Francozov je oprostila Mendès-Franceu, da se je umaknil iz Indokine, ker se mu je naposled posrečilo odstaviti evropsko obrambno skupnost (EOS) z dnevnega reda.

In vendar je prav iz Francije, v kateri evropska ideja nikoli ni mogla pognati korenin, v kateri je še zdaj ne razumejo in kjer so jo že odklonili, prišla ideja o zahodnoevropski združitvi, o združenih Zahodni Evropi. Strožji zgodovinar ni nemara pripomnil, da so ZDA izbrale prav Francijo, da začne iz nje ofenzivo za ustvaritev združene Evrope, da so prav Francozi Schumanu, Monetu in pozneje Molletu zapali vlogo arhitektov te enotnosti, kar je že manj nesmiselno. Treba je premagati odpor tam, kjer je bil najhujši. Hkrati pa so storili napako: na spolzkih tleh Francije so začeli takoj graditi velikanski nebotičnik ameriškega obsega. Pod razvalinami evropske konstrukcije je ostala nedotaknjena Schumanova baraka: Evropska skupnost za premog in jeklo. Preživela po katastrofi obrambne skupnosti je ta ustanova kazala svojim tvorcem, kako je treba zgraditi evropsko stavbo iz gra-

diva porušenega nebotičnika, kako je z manj ambicioznimi načrti moč graditi skromnejša poslopja: Evroatom in skupni trg.

Skupni zahodnoevropski trg naj bi bil skupek področij, med katerimi bi krožilo blago svobodno brez carine, brez izvoznih in uvoznih dovoljenj. Za zdaj naj bi ta skdpnost obsegala Francijo, Belgijo, Nizozemsko, Luksemburško, Italijo in Zahodno Nemčijo, pustila pa bi odprta vrata še drugim novim članom. Zdej že pripravljajo pogodbe o ustanovitvi carinske unije, na podlagi katere bodo izenačili prevozne tarife ter gospodarsko, denarno in socialno politiko. Skupni trg bi upravljal svet ministrov šestih dežel, ki bi sprejemal svoje sklepe s kvalificirano večino, v nekaterih primerih pa tudi soglasno. Evropska komisija bi vodila posle skupnosti in stavila svetu ministrov svoje predloge. To komisijo bi imenovala in nadzorovala evropska skupščina, sestavljena iz delegatov nacionalnih parlamentov.

Ni treba, da je človek posebno bistroviden, da spozna, komu bi koristila odprava carin. Naposled pa tudi ne kaže podcenjevati francosko vlado, najmanj pa ji očitati, da je naklonjena nemškim industrijem, ker bodo namesto zaščitne carine odredili zaščitne uvozne takse kot regulator cen, dokler ne bo mogla francoska industrija znižati proizvodnih stroškov, nemška pa jih zvišati ter izenačiti svojo delovno zakonodajo s francosko. Carinska unija bo torej veljala med vsemi partnerji, izzemši Francijo, ki bo v privilegiranjem položaju, da bo od blaga, uvoženega iz drugih dežel skupnosti, pobirala posebno uvozno takso, dokler tudi sama ne bo mogla svobodno sodelovati v konkurenci. Francija s tem priznava svoj neugodni gospodarski položaj, njeni partnerji pa ji velikodušno dopuščajo, da se zaščiti.

Nesmisel postane popoln: Francija je sprožila evropsko vprašanje, Francija »združuje Evropo«, in sicer na področju, na katerem se je najbolj boji — namreč na gospodarskem. Zakaj prav Francija, zakaj prav Mollet in zakaj tako naglo po Suez? Vprašanje je že kaže na odgovor. Izbruh imperialističnih skomin dveh velikih držav, ki imata v rokah kolonije, je prišel prepozno in z neuspehi omajal temelje ne samo »združene Evrope«, marveč je načel tudi atlantsko solidarnost in spravi v nevarnost tradicionalno francosko-ameriško prijateljstvo. Kajalo je, da bo preteklo še mnogo vode po Seln, preden bodo v Bourbonški palači, ob katero pljuskajo valovi te reke, znova spregovorili o evropski združitvi ali vsaj o Evroatomu. Takšno mnenje je bilo docela samovoljno. Tako drugi dan po Suez u so začeli govoriti o skupnem trgu in zdaj je francoska zbornica v vrtnici evropske debate.

Sueški »izlet« je škodoval ugledu Francije v zunanjem svetu in jo nevarno odmaknil od njenih evropskih in atlantskih zaveznikov. Po Edenovi kapitulaciji je ostala Francija bolj osamljena, kakor je bila kdajkoli. Morala se je znova vključiti v evropsko in atlantsko skupnost, toda ne skoz stranska vrata in brez spokorniškega izraza na obrazu. S tem da je spet privlekel iz predela evropski načrt, je Mollet zgradil pontonske mostove do glavnih mest evropskih dežel in še mnogo dije — čez Atlantik. Evropska ideja, za katero se Washington tako ogreva, bo koristila Molletu, da bo zamašil vrzeli, ki jih je napravil Suez na nekob bolj monolitni Atlantski zvezi ter premostil prepad med Francijo in ZDA. To je vrnitev francoske diplomacije v njene čase pri Suezom.

D. Tralović

B. Pešič

PISMO Z VZHODNEGA SINAJA

Veselje v El Arišu

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

El Ariš, januarja 15. januar bo ostal v spominu tega mesta, izpostavljenega prikajočemu soncu in vetrovom ter obdanemu s puščavo in morjem kot dan svobode. Med sledovci življenja smo pred vkorakanjem v El Ariš videli samo tri zapuščene čolne na morski obali in velik palmov gaj. Že kakih sto metrov pred prvimi hišami pa nas je sprejela skupina otrok. Prihiti so za našo kakre štiri kilometre dolgo kolono. Potem nam je prihitelo naproti kakih 50 možkih in žensk. Ploskali so vzklkali »Jahaja Tito, Jahaja Gamall«.

Po mestu se je razširila vest, da so prispeli Jugoslovani. Kolona se je ustavila. Moški so se povzpeli na jeepe ter začeli poljubljati jugoslovanske oficirje in vojake. Nad kolono se je pojavil helikopter OZN in se spustil ob cesti kakih 10 metrov od poveljniskovega jeepa. Brnenje motorja je bilo pomešalo z viharjem vzklkanja, navdušenja in čudnega žvižganja žensk iz helikopterja je stopil general Burns. Poveljnik čet OZN se je kake pol ure zaman prerival skozi množico. Ko je spoznal, da ne pride naprej, je znova sedel v helikopter in odletel.

Tedaj je prispel na čelo kolone v zaprtem jeepu polkovnik Vojvodić. Pa tudi njega je hipoma obkolila množica. Ljudje so ga poljubljali, objemali in iskali njegovo roko, da bi mu jo stisnili. Odrzali so mu vse gumbice. Teško je reči, kako dolgo je vse to trajalo. Toda naš odred

je moral zasesti mesto, urediti zvezo s krajevnimi oblastmi in odriniti dalje kakih 20 km od El Ariša proti vzhodu. Jeepi so morali kar naprej uporabljati hupe, da so se prebijali skozi množico. In vtem ko so ljudje čakali na naslednje dele kolone, se vzpenjali na jeepe in kamione, so se drugi vključili v kolono, tretji pa stali v špalirju vzdolž ulic, po katerih je korakal odred. Stvelo ljudi na vozovih se je potrojilo, množica je krenila s kolono, ob njej in za njo. Pojavili so se šopki puščavskega cvetja, palme in vejice zimzelena, jugoslovanska in egiptovska zastava, Naserjeve in Titove slike iz časov predsednikovega obiska v Egiptu. Nekaj nas je zapustilo kolono, ki se je morala znova urediti in nadaljevati pot skozi mesto. Odšli smo na občino, kjer so bili zbrani mestni starešine, šejki z županom Jakobom Abdel Sekijem na čelu. Pred magistratom nam je zbrana množica navdušeno ploskala. Ljudje so nam pripovedovali, da so izraelske čete vkorakale v mesto 2. nov.

Mesto je bučalo od radosti in slisati je bilo strele iz vseh vrst lahkega orožja, ki so ga dobili prebivalci nekje takoj v začetku napada. Kjerkoli se je pojavil jugoslovanski vojak ali oficir, se je takoj zbralo okrog njega kakih sto ljudi in navdušenega pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Medtem se je kolona uredila in jugoslovanski odred je odrinil proti položajem onkraj El Ariša. F. D.

Izraelci so v času okupacije na Sinaju v naglici zgradili petrolejski vod iz Ejlata v Akabskem zalivu proti Biršebi. Ta vod bo zdaj domala izgubil svoj pomen

OB BILANCI JUGOSLOVANSKO-ROMUNSKIH STIKOV V LETU 1956

Od besed k dejanjem

V januarju navadno sestavljajo »politične bilance«. Saldo je biličen, ponekod so večja aktiva, drugod pa pasiva. Pravo zadovoljstvo je sestaviti aktivno bilanco. Takšno zadovoljstvo nudi prebranje knjige stikov med Jugoslavijo in Romunijo, ki se nenehoma razvijajo in poglabljajo, kar priča o naraščajočem prijateljstvu in vsestranskem sodelovanju.

Povod za sestavljanje bilance nudi sporazum o blagovnih seznamih za leto 1957, sklenjen v začetku januarja v Bukarešti. Ta sporazum je bil sklenjen na podlagi brionskega protokola o dolgoročni blagovni menjavi lani 27. oktobra, prvi te vrste, kar smo jih sklenili zadnja leta v naši zunanjetrgovinski praksi. Sporazum bo veljal do leta 1960. Na obeh straneh so predvidene ugodnosti in povečanje blagovne menjave na 18 milijonov dolarjev na koncu obdobja, za katero velja sporazum.

Pogajanja v Bukarešti so se razvijala na podlagi tega brionskega protokola, ki je bil predvidel blagovno menjavo v vrednosti 14 milijonov dolarjev v obeh smereh. S podpisanim sporazumom pa je bila vrednost bla-

govne menjave določena na 18 milijonov ali za dobrih 30 odstotkov več, kakor je znašala lani. Jugoslavija bo uvažala iz Romunije naftne derivate in več drugih proizvodov, Romunija pa iz Jugoslavije izdelke naše industrije je kablov in še nekatere druge izdelke. V blagovnem seznamu za letošnje leto je izraženo vsestransko prizadevanje, da bi razširili blagovno menjavo in da bi obe deželi lahko krili svoje potrebe. To je velik napredek v medsebojni blagovni menjavi, če upoštevamo, da se je še nedavno razvijala menjava med Jugoslavijo in Romunijo na podlagi standardnih blagovnih seznamov.

V Bukarešti sklenjeni sporazum je samo ena postavka v plodni bilanci stikov med obema deželama. Med razgovori obeh delegacij od 23 do 26 junija so sklenili trgovinski sporazum in konvencijo o znanstvenem in tehničnem sodelovanju. Sklenili so tudi upostaviti mešano jugoslovansko-romunsko komisijo stro-

kovnjakov, ki bo proučila »najugodnejše možnosti za skupno izgradnjo hidrocentrale na področju Djerdjapa. Na Brionih sta obe vladi v skupnem poročilu z dne 27. oktobra že lahko ugotovili uspešno uveljavljanje v Bukarešti sklenjenega sporazuma. Istočasno sta izrazili zadovoljstvo z doslej doseženimi uspehi v gospodarskem sodelovanju, ki so omogočili skleniti trgovinski in plačilni sporazum, podpisati protokol o blagovni menjavi za leta 1957 do 1960 ter sporazum o znanstvenem in tehničnem sodelovanju.

Od junija do oktobra sta torej obe deželi sklenili več sporazumov in gospodarsko sodelovanje med njima se je nenehoma razvijalo, kar je vsekakor v skladu s težnjami in koristimi narodov obeh dežel. Od 25. septembra do 2. oktobra pa je bila v Oršavi konferenca naših in romunskih strokovnjakov o izkoriščanju voda Donave na področju Djerdjapa v energetske namene in o

izboljšanju pogojev za plovbo. Na konferenci so sklenili nadaljevati študijska in raziskovalna dela ter jih čimprej izpolniti. Razgovori na Brionih so pomenili konec uspešne etape, hkrati pa začetek poudnejše etape v razvoju stikov med obema deželama. V skupnem poročilu obeh delegacij je rečeno, da je podlaga za blagovno menjavo minimum. Pri tem je bila izražena obojestranska pripravljenost glede nadaljnjih naporov, da bi se medsebojna menjava še razširila. Jugoslovanska vlada je v mešano komisijo že imenovala svojega predstavnika, predsednika odbora za zunanjo trgovino Hasana Brkića. Romunski predstavnik bo minister za energetiko Popa Stoica.

Na Brionih so tudi sklenili, da se bodo čimprej začela pogajanja o dvolastniških posestvih. Nasa delegacija je že odpoštovala v Romunijo. Med razgovori so tudi ugotovili, da se širijo stiki s predstavniki sindikalnih, kulturnih, mladinskih in družbenih organi-

zacij, ki izpolnjujejo napore obeh vlad, da bi upostavili čim tesnejše sodelovanje in zbliznanje med narodi obeh dežel.

Na težko razumeti, zakaj lansko leto dopušča zadovoljstvo spriču razvoja stikov med obema deželama. V brionski deklaraciji o medpartijskih stikih je rečeno: »Obe deželi menita, da je v interesu boja za mir in socializem na svetu potrebno enakopravno sodelovanje med komunističnimi partijami in socialističnimi strankami ter drugimi delavskimi in naprednimi gibanji.«

V bucareštanski deklaraciji pa je rečeno: »Jugoslovanska in romunska vlada izražata svoj trden sklep, da še nadalje razvijata in krepiata vezi sodelovanja med Jugoslavijo in Romunijo na podlagi načel suverenosti, teritorialne nedotakljivosti, enakopravnosti, medsebojnega spoštovanja in nevmišavanja v notranje zadeve.«

Načela enakopravnosti, edino veljavna v stikih med socialističnimi deželami in gibanji, so torej temelj, na katerem slone stiki med Jugoslavijo in Romunijo, katerih lanska bilanca je v vsakem oziru pozitivna. To hkrati upravičuje upanje, da se bo ta pot nadaljevala. D. Tralović

PRED ZASEDANJEM LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Pretores družbenega plana in proračuna

Razgovor z nekaterimi poslanci o pripravah na prihodnje zasedanje Ljudske skupščine Slovenije, kjer bo na dnevnem redu družbeni plan in proračun za 1957

JAKOB POGAČAR, poslanec republiškega Zbora proizvajalcev:

Več načrtnosti pri usmerjanju industrije na proizvodnjo predmetov široke potrošnje

Zadnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine so ljudje dejansko spremljali z mnogo večjim zanimanjem kot prej. Prepričan sem, da bo to zasedanje našlo svoj odmev tudi v republiški ljudski skupščini.

Sedaj je dokaj govora o plačnem sistemu. Menim, da bi ga ne bilo moč namah povsem preokreniti, pač pa moramo sprejeti, da ga postopoma spreminimo, ker ima nekatere pomanjkljivosti. Predvsem z njim ni dana stimulacija res poštvalnim delavcem, ki s storilnostjo in kvaliteto dela presegajo ostale.

Na prihodnjem zasedanju Ljudske skupščine bomo verjetno razpravljali o storilnosti dela. Ker sem sam zaposlen v Litostroju, vem, da so bila z ukinitvijo investicij prizadeta zlasti večja podjetja, ki so bila opremljena za povsem določeno proizvodnjo. To deloma otežkoča nujno preusmeritev na proizvodnjo drugih predmetov. Morali bi več razpravljati o bolj načrtni in bolj sistematični preusmeritvi proizvodnje. Sedaj se je n. pr. več podjetij odločilo za izdelovanje raznih gospodinskih potrebščin, predvsem hladilnikov, električnih štedilnikov in drugih električnih naprav, ne da bi se hkrati vprašala, koliko teh predmetov bo po določenem času proizvodnje potreboval trg oziroma potrošnik. To je važno zlasti še, če pomislimo na že sedaj polno izkoriščenost kapacitet elektrarn. Zato je treba pri preusmerjanju proizvodnje dobro premisliti, katere in koliko tovarn naj izdeluje določene proizvode glede na potrebo tržišča, kajti vsaka kasnejša, ponovna preusmeritev — tega se moramo zavedati — bi zahtevala spet pomembne dokaj velike stroške.

Vsekakor bom skušal pri razpravi v Skupščini sodelovati o tem problemu in o plačnem sistemu, vendar bom glede predlogov stvari še premislil.

Razprava o družbenem planu v republiški Ljudski skupščini mora voditi k pospešenemu razvoju družbenega upravljanja, zlasti še, ker je to nakazala tudi razprava in iniciativa v Zvezni skupščini. Morda je bilo doslej res tako, da smo v Skupščini bolj pritrdili nekako že vnaprej pripravljenim predlogom, zlasti še glede na omejena materialna sredstva. Toda tudi že pri po-

razdeljenih finančnih sredstvih je moč še vedno preudariti in kaj spremeniti tako, da odmerimo sredstva dejansko za

tista področja, kjer pričakujemo najhitrejši uspeh in kjer so najbolj potrebna. Glede na standard pa bi pripomnil, da se moramo prav vsi zavedati, da ga bomo dvignili le z večjo storilnostjo in boljšim delom.

Zadnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine, na katerem so razpravljali o družbenem planu in proračunu za leto 1957, je močno razmetilo zanimanje državljanov za delo tega najvišjega organa. Konec tega meseca ali v začetku februarja se bo sestala tudi republiška ljudska skupščina, na kateri bodo razpravljali o družbenem planu in proračunu, to je o našem razvoju v tem letu.

Tako kot je bilo zadnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine prelomnica v delu tega našega najvišjega organa, pričakujejo naši delovni ljudje, da bo tudi zasedanje republiške Skupščine po živahnosti in pomembnosti presežlo podobne dosedanje dogodke. Naši sodelavci so se obrnili na vrsto ljudskih poslancev z vprašanji, kaj mislijo o pripravah na zasedanje in o čem bi po njihovem mnenju odbori in plenarna zasedanja Skupščine morala še zlasti obravnavati. Nekateri ljudski poslanci na ta vprašanja niso odgovorili, odgovori drugih pa so dokaz, da se nekateri poslanci vneto pripravljajo na to važno zasedanje našega republiškega parlamenta.

STANISLAV REBERNAK, poslanec Republiškega zbora:

Plačni sistem naj bo vezan na gospodarski uspeh podjetja

V razpravi na minulem zasedanju Zvezne ljudske skupščine se je čutilo, da ljudski poslanci poznajo razmere, saj so nakazovali probleme in težnje, ki na terenu dejansko so. Seveda je vprašanje zase, koliko je te predloge moč realizirati. Pričakujem, da bo tudi v republiški Ljudski skupščini enako živahna razprava. Vendar se bo vse sukalo v okviru gmočnih sredstev in narodnega dohodka, zato še ne bo moč izpolniti vseh želja.

V družbenem planu je predvideno zvišanje plačnega sklada za 5 oziroma 10 %, kar prinaša poleg dobre strani tudi precej težav. Na osnovi dosedanjih razprav so člani delovnih kolektivov namreč pričakovali, da bo zvišanje plač linearno, zato jih je sedaj težko prepričevati, da bi prav s tem zvišanjem plačnega sklada lahko uredili vse anomalije v prejemkih.

Večini zaposlenih ljudi je jasno, da bo bodoča ureditev plačnega sistema vezana na gospodarski uspeh podjetja. Zaradi tega bo treba upoštevati realne norme, ki jih je lahko ugotoviti za nove proizvode, ki jih delajo s stroji, mnogo teže pa v remontnih delavnicah, kjer se za enak proizvod porabi enkrat več, drugič manj časa. Spet drugače je na delovnem mestu, ki je odvisno največ od fizične sposobnosti. Zato se mi zdi, da je prav vprašanje storilnosti in plačnega sistema najvažnejše. Cim večja sproščenost bo vladala pri nagrajevanju dejanskih uspehov v gospodarstvu, tem hitreje bo rasla proizvodnja.

Zaradi vsega tega menim, da bo razprava v Skupščini živahna in bo

MIRAN CVENK, poslanec Republiškega zbora:

Skupščinsko življenje naj postane pestrejšje

Prepričan sem, da bo zadnje zasedanje Zvezne skupščine vplivalo tudi na delo republiške Ljudske skupščine. Potrebno je, da bo Skupščina v celoti obravnavala probleme tako dosledno, kot so jih doslej obravnavali skupščinski odbori. Le tako bo celotna Skupščina lahko do vseh potankosti spoznala vso pestro problematiko. Zategadelj

je nujno, da postane skupščinsko življenje pestrejšje.

Sedaj največ razpravljamo o vprašanih življenjskega standarda delavcev in nameštencev. Zdej je domala vsakemu delavcu jasno, da je izboljšanje življenjske ravni odvisno od večje proizvodnje in storilnosti. S tem v zvezi se pojavlja tudi vprašanje uslug prebivalcem s strani obrti in trgovine. Blagovni promet in obrtnost sta pomembna faktorja, o katerih oblastni organi v zadnjem času precej razpravljajo. Ponekod so na tem področju dosleži že nekaj uspehov. Zlasti je bila nekoliko razširjena mreža uslužnostne obrti. Korak naprej je tudi v tem, ker so lokalni organi začeli bolj življenjsko reševati vsa ta vprašanja. Problem je tudi, kako zadostiti potrošnikom s potrošnim blagom. Sedaj je namreč trgovska mreža premalo razvita.

Važen problem v blagovnem prometu so tudi cene. Čeprav industrija znižuje cene svojim artiklom, ni opaziti nikakega znižanja cen v trgovski mreži. Pri delovnih kolektivih in seveda tudi pri potrošniških vzbujajo do dejstvo nezadovoljstvo. Torej ima od takega znižanja cen korist le trgovina. Vsekakor bo treba najti primeren način, ki bo omogočil kolektivom v trgovini večjo globlino in da se ne bi dogajalo (zlasti v manjših trgovskih enotah), da zaradi zniževanja cen zabreduje v izgube. Ljudska skupščina naj bi na enem prihodnjih zasedanj razpravljala tudi o tem.

Družbeno upravljanje se bo v letošnjem letu še bolj učvrstilo. Letošnji družbeni plan daje delovnim kolektivom večjo materialno stimulacijo, to je več sredstev, s katerimi bo kolektiv svobodno razpolagal.

polagali kot delovni kolektiv in kot družbena enota s tolikimi sredstvi, kolikor bodo ustvarili sredstev. Ker to razumejo, so sedanji ukrepi v tej smeri velik napredek.

MATEVZ HACE, poslanec Republiškega zbora:

Obeta se zanimiva razprava

»Pozitivno dejstvo je, da je bila zvezna skupščinska razprava zelo živahna in da je v razpravo posegla cela

vrsta poslancev. Tudi volivci na terenu so precej govorili o teh razpravah, delavci so se pogovarjali o plačnem sistemu in o proizvodnji. Slej ko prej bo namreč treba preiti na to, da bo vsak delavec v proizvodnji plačan po svojem delu in po ustvarjenem dobičku.

Važno vprašanje, ki se ga je lotila Zvezna skupščina, je tudi vprašanje kmetijstva. Premnogi državljanji, ki jim je pri srcu razvoj našega kmetijstva, so bili zaskrbljeni, ko so zvedeli, da je kmetijska proizvodnja v letu 1956 padla v odnosu na leto 1955 za 12 %. Zavedati se moramo, da iniciativa v kmetijstvu lahko mnogo vpliva na povečanje kmetijske proizvodnje. Pri tem pa je potrebna pravilna in smotrna davčna politika. Pri nas so dani vsi objektivni pogoji, da se kmetijstvo v desetih letih dvigne do take višine, da bi imeli dovolj pridelkov doma in še za prodajo v inozemstvo.

Moja volilna enota je izrazito gozdarsko-kmetijska. Pred vojno je 80 % dohodka imelo prebivalstvo od sečnje in prevoza lesa ter dela na žagah, a le 20 % od kmetijstva in živinoreje. Večkrat slišimo in beremo, da, kdor več dobi, naj več dela. Pri tem pa pozabljamo, kaj so dali gozdnati predel v tisti dobi, ko so bili les in lesni proizvodi edini izvozni artikli. V dobi obveznega odkupa je Notranjska, razen Kočevske, dala največ lesa in lesnih izdelkov družbi za razvoj industrije.

V naši deželi so že pet let gozdni skladi. Ti skladi so namenjeni za gradnjo in popravilo gozdnih cest in poti, čiščenje gozdov in pogozdovanje Krasa. Zato je marsikateremu nerazumljivo, zakaj se ti skladi postali lani le okrajni in republiški. Gozdni sklad se pobira na območju občin. Pravilno in gospodarsko smotrno bi bilo, da ostane najmanj 50 % tega sklada v občini, šele nadaljnjih 50 % naj bi si delila okraj in republika za šibkejšje občine in okraje ter za pogozdovanje Krasa. Nerazum-

ljivo je, da morajo za vsako malenkost občinski moše prosjati okrajne uradnike za dotacijo iz gozdnega sklada. Čeprav gozdni sklad obstaja že pet let, imamo še zmerom po Notranjskem še mnogo cest in poti, ki so potrebna popravila. Nemogoče je govoriti o varčevanju z lesom, dokler ne bomo imeli dobro urejenih gozdnih poti ter primerno očiščenih gozdov. Ze pred 20 leti sem videl v francoskih gozdovih tisto pravo varčevanje z lesom, od katerega se Slovenci žal še nismo dokopali. Nemajhna krivda pri tem je, da gozdnega sklada ne uporabljamo v tiste namene, za katere je določen.

Splošne kmetijske zadruge bi morale biti v prihodnje nekaj parlament, kjer bi člani razpravljali ne samo na občinskih zborih, pač pa večkrat na leto o razvoju kmetijskega zadrugištva kakor tudi o vlogi vsakega kmeta v kmetijskem zadrugištvu. Nepravilno se mi zdi, da kmetijsko zadrugo na primer kritizirajo, če iz lastnih sredstev se zida na primer mesnico, pekarno itd., kajti razumeti moramo, da je, če občina nima sredstev, dolžna prav zadruga, da skrbi za take objekte, ki koristijo dvigu blaginje.

Glede razprave v Skupščini, kolikor bo zadevala kmetijska in gozdarska vprašanja, se bom gotovo oglašal. Skupščinska razprava pa bi morala biti objavljena v tisku, kar žal ne moremo govoriti za Zvezno skupščino. Mi pred ljudmi nimamo kaj skrivati. Zavedati se moramo, da je Skupščina tisti forum, kjer poslanec zastopa razen splošnih interesov družbe tudi interese svojih volivcev, kolikor so v skladu s splošnimi interesi.

ALBIN MEDVED, poslanec Republiškega zbora:

Več razprav in predlogov

»Na prebivalstvo celjskega okraja je podobno kot drugod napravilo zadnje zasedanje Zvezne ljudske skupščine velik vtis. Ljudje živahno razpravljajo o vsakovrstnih problemih, zlasti seveda o pripravah na spremembo plačnega sistema. Prepričan sem, da se bo ta

njihova razgibanost prenesla tudi na zasedanje Ljudske skupščine naše republike. V Celju smo se poslanci že dogovorili, da se bomo takoj po prejemu gradiva za zasedanje pogovorili o njem s čimveč ljudmi in se tudi medsebojno posvetovali, da se bomo tako kar se da temeljito pripravili na zasedanje.

Tudi naša Skupščina bo po vzgledu Zvezne skupščine v razpravi o družbenem planu za letošnje leto prav gotovo načela vrsto perečih problemov. Ne gre le za to, da bi jih takoj uredili — saj od Skupščine ne moremo pričakovati, da bo urejala probleme brez obsežnejših temeljnih priprav — ampak, da bomo vsaj začeli razpravljati o njih tudi na tem najvišjem republiškem forumu. Prej ko bomo začeli to razpravo prej bomo našli ustrezno rešitev, če ne že letos, pa v enem izmed prihodnjih let.

Med drugim bi bilo treba po mojem mnenju proučiti, kakšne učinkovite

ukrepe od sedanjih naj bi napravili, da bi odpravili neupravičeno izkoriščanje socialnega zavarovanja in da bi zmanjšali število nesreč pri delu. Sedaj delavci s kmetov, obolevajo in dobivajo bolniške dopuste povečini prav v času najtežjih kmetičkih del. Zaradi dela izven podjetij delavci tudi pogosto prihajajo nespočiti v službo in potem zaradi premajhne pazljivosti pogosto pride do nesreče. Lani je bilo n. pr. v našem okraju samo smrtnih nesreč kar 16. Mislim, da bi morali poostri družbeno kontrolo nad izkoriščanjem bolniških dopustov, hkrati pa tudi poostri odgovornost predstojnikov za varnost delavcev pri delu in dati podjetjem na razpolago več sredstev, da bodo mogla urediti higiensko tehnično zaščito. Sedaj se namreč skoraj vsa izgovarjajo pri obravnavanju ugotovljenih pomanjkljivosti, da nimajo na razpolago zadostnih sredstev, da bi kupila potrebna zaščitna sredstva.

Poglavje zase je premajhna pomoč družbe zaposlenim ženam, ki zaradi gospodinskega dela doma praktično vsak dan opravijo delo dveh izmen — ene doma in ene v podjetju. Dolgo že govorimo, da bi morali tem ženam v pomoč organizirati vsakovrstne servise, ki naj jim olajšajo gospodinsko delo, premalo pa smo napravili, da bi zagotovili za ustanovitev in poslovanje teh obratov ustrezno materialno osnovo. Zato mislim, naj bi se Skupščina zavzela, da bi spremenili tiste predpise, ki onemogočajo, da bi gospodinskim servisom priznali mnogo večje olajšave, kot jih lahko sedaj uživajo.

Izmed drugih problemov, ki jih bo morala načeti Ljudska skupščina, naj omenim še nepravilno izkoriščanje skladov za pospeševanje obrtništva. Po lanskem družbenem planu naj bi n. pr. v celjski občini zbrali iz obrtništva za pospeševanje te gospodarske panoge nad 70 milijonov. Do 30. novembra je bilo teh sredstev za dobrih 46 milijonov, od česar pa je bilo vloženih v obrtništvo le nekaj nad 8 milijonov. Če bomo tako pospeševali obrtništvo, bomo iz leta v leto ugotavljali, da vse bolj stagnira, zlasti socialistični sektor, kar seveda povzroča podražitev uslug in s tem prispeva k padanju življenjske ravni prebivalstva.

Mislim, da bi morali organi delavskega in družbenega upravljanja več kot doslej razpravljati o teh in podobnih problemih, s katerimi se vsakodnevno srečujejo, ter pripravljati ustrezne predloge za njihovo ureditev. Potem bo tudi Skupščina imela lažje delo.

ODLOČNO REŠEVANJE DVEH KRITIČNIH VPRAŠANJ

V nekaj letih

dovolj režiserjev in pevovodij

V kulturno-prosvetnem delu se bolj ali manj v vseh okrajih »Svobode« in prosvetna društva otepravajo z dvema kritičnima vprašanjema: režiserji in pevovodje. V trboveljskem okraju menda doslej ni minil občni zbor ali posvetovanje kulturnih in prosvetnih delavcev, ne da bi neprestano ugotavljali, kako prav pomanjkanje strokovnega kadra ovira širši razmah gledališča in pevske kulture. V zadnjih letih je bilo sicer nekaj tečajev, zlasti za režijo in šminkanje. Vendar pa so vse te akcije kaj malenkostno pomnožile vrste strokovnega kadra, ki je neogibno potreben za kulturno-prosvetno udejstvovanje. Zlasti občutna je ta vrzel na podeželju, kjer so po vseh močno dozeleli pogoji za prosvetno delo, ki pa ne more zmrtevati, ker ni večjih ljudi, ki bi vodili pevske zборе ali pa zbrali vsake gledališke družice in začeli gojiti tisto splošno gledališko kulturo, ki tako prijetno in dobro vpliva na splošno izobrazbeno rast vaškega življenja.

Okrajni Svet »Svobode« in prosvetnih društev je v trboveljskem okraju zdaj napravil odločne korake v reševanju te najbolj pereče kulturno-prosvetne problematike. Po izdelanem načrtu bo prirejati tečaj za režiserje in pevovodje. Ta načrt za izobrazbo režiserjev in pevovodij velja za nekaj let, tako da bodo vsi tovariši in tovaršice v nadaljevalnih tečajih dobili v nekaj letih zadostno izurjenost ter bodo lahko čedalje bolj večje vodili prosvetno delo v industrijskih središčih in na podeželju. S to široko zamišljeno akcijo bo skušal okrajni Svet »Svobode« in prosvetnih društev uresničiti postavljeni cilj: vsaka večja vas ali kraj naj ima režiserja in pevovodjo.

Prav te dni bo v Trbovljah desetdnevni režiserski tečaj s stranjenim celodnevni poukom. Zanj se je prijavilo tako rekoč iz vseh krajev trboveljskega okraja nad 60 udeležencev, med njimi večina prosvetni delavci, učitelji in učiteljice. Teoretični in praktični pouk bodo vodili strokovnjaki iz ljubljanskih gledališč, deloma pa tudi izkušeni trboveljski amaterski gledališčniki. Razen splošnega znanja o gledališču si bodo tečajniki pridobili potrebno osnovno znanje v režiji, v šminkanju ter repertoarni politiki. Tečaj pa bodo zaključili z lastno predstavo, na kateri bodo pokazali prve sadove režiserskega in gledališkega znanja.

Med letošnjimi poletnimi počitnicami pa bo Okrajni svet »Svobode« in prosvetnih društev organiziral dvotedenski pevovodski tečaj, s katerim bomo dobili v okraju vsaj tisto osnovno število pevovodij, ki je potrebno, da se bo mogla nekoliko širše razmahati pevska kultura v »Svobodah« in prosvetnih društvih. (Ž)

Rudniška mladina se je spet organizirala

V četrtjek je bila v Zagorju mladinska konferenca, ki se je udeležilo okrog 120 mladincev. Kot smo že poročali, ni bilo na rudniku že delj časa nobene mladinske organizacije. Veliko mladine, ki je zaposlena v zagorskem rudniku, je bila posebej prizadeta zaradi sanamnih, številske probleme, ki so nastajali pri mladini, so uvedli član ZK rudnika Zagorje. Sklenili so, da ponovno ustanovijo MO rudnika. V četrtjek je iniciativni odbor pripravil prvo in ustanovno konferenco osnovne organizacije. Izvolili so mladinski komite, ki bo vodil delo osnovnih organizacij. Letno bomo razvorni v Rudniku in priča resno delati, saj imajo številne in resne probleme, ki jih bo potrebno čimprej rešiti. Izvolili so tudi delegate za občinsko konferenco mladine, ki bo v nedeljo v Zagorju.

DPD Svoboda II Toplice je pridelo v petek 18. t. m. predavanje o šolski reformi. Predavanje so se udeležili številni zagorski starši in vzgojitelji.

Dramski krožek gimnazije je minuli petek gostoval v Kisovcu pri Zagorju. Kisovčanom so prikazali praviljeno igranje Palek. Domačini so bili zadovoljni z igranjem mladih igralcev.

Prosvetno društvo v Kotredžu pri Zagorju bo pridelo v nedeljo veselo igranje Sumljivi soprog.

Minulo jesen je v Trbovljah pričela pouk Ekonomska srednja šola. Vsi razredni tečajev je bil polletni uspeh izredno dober. V I. b. razredu je izdelalo 89% dijakov, v I. a. pa 72% dijakov.

V četrtjek, 17. t. m. so imeli laborniki Črnega diamanta občni zbor, na katerem so pregledali svoje delo. Hkrati so se pomešali še o delu za prihajajočo dni.

Dramski odtsek DPD Svoboda Trbovlje II je pripravil v četrtjek, 17. januarja, predstavo Tennessee Williamsa: Steklena menažerija. Delo je režiral Franc Princ.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

Profesionalizem v našem kolesarstvu?

Včeraj se je začela v Beogradu letna skupščina Kolesarske zveze Jugoslavije, na katero so odpotovali tudi slovenski delegati. Pozornost pa so vzbudile teze, ki so bile slovenskim delegatom in KZS poslane v obravnavo, in na nekatero izjavo predsednika KZJ tov. Bosiljeviča v zvezi s pripravami na letošnjo sezono in na reorganizacijo v kolesarskem sportu. Zato nas zanimajo končni zaključki skupščine, ki bodo za razvoj kolesarstva pri nas zelo pomembni.

Tako nekako izzvenijo besede tovarša Bosiljeviča, ki so na nekateri novinarski vprašanji o stanju tega sporta. Dejal je, da nismo dosegli nobenih blestečih uspehov, da tarejo klube finančne težave, da ni rekvizitov in podobno. Ves kolesarski sport in njegovo vrhunsko kvaliteto pa meri le po petih dirkačih, to je po Petroviču, Jugu, Valiču, Levčiču in Vuksanu kot, da bi bili samo ti »šestdeset« in »omega« kvalitete našega kolesarskega sporta. Kar je še kvalitete, meni, jo lahko najdemo le še pri teh dirkačih, težko pa bo v bodočnosti, ko ni nobenih mladih kolesarjev.

V tezah je govorila o tem, naj bi skupščina razpravljala in tudi dokončno sklenila, da bi nekateri naši vrhunski kolesarji postali »nedovoljni« oziroma profesionalci. Sekretariat KZJ utemeljuje svoje mnenje v teh tezah s tem, da bi bili naši kolesarji sposobni tekmovali v profesionalni konkurenci zaradi zadovoljive kvalitete in zaradi tega, ker so se na amaterskih dirkah v mednarodni konkurenci dobro izkazali. Trditev je torej povsem nasprotna oni, česa, da ni kvaliteta zadovoljiva. — Torej kdo ima prav?

Kvaliteta nas je v minulemu letu zadovoljila, ni pa še takšna, da bi jo lahko merili s povprečno svetovno »profesionalno« kvaliteto. Vrh tega dvomimo, kako bi lahko ustvarili pogoje za vzdrževanje profesionalnih kolesarjev. Če sedaj so težave, o čemer smo si lahko na jasnem. Klubi bi tega ne zmogli. Kdo pa naj bi potem skrbel za plačevanje tekmovalcev? Morda podjetja, kot to delajo po zahodnih državah? Tam je v tem že stara tradicija in je to za ogromno sredstva in pri nas? Če tako se pojavljajo vprašanja, kako bi naše amaterske športne organizacije od podjetij »izvlekli« denar za svoje splošne potrebe. Morda bi si to lahko privoščila tovarna koles »Roga« ali pa »Lasta«, toda kolikor poznamo razmere — vsaj pri »Rogu«, najbrž ne bo šlo.

Vsekakor bo treba stvar dobro

premisлити in nato o njej odločiti. Nismo proti temu, da bi naši kolesarji, potem ko bi res dosegli ustrezno kvaliteto, tekmovali kot profesionalci. Toda naša naloga je, da najprej raz-

vijemo in razširimo amatersko kolesarstvo in s tem ustvarimo vsaj enega izmed pogojev za profesionalizem v tem sportu, ki predvsem zahteva še velike vsote denarja.

Jugoslavija: Avstrija odpade

Avstrijska hokejska zveza ni poslala niti odpovedi niti obrazložitve

Včeraj (na Jesenicah) in danes (v Ljubljani) bi morali biti tekmi mladih hokejskih reprezentanc Avstrije in Jugoslavije, ki bi igrali pod naslovom Koroška — Slovenija. Hokejska zveza Jugoslavije nas je obvestila, da obeh tekem ne bo, ker Avstriji niso prispeli, niti niso odpovedali tekem. HZJ je svedela, da bi morala biti koroška reprezentanca sestavljena iz igralcev »Villacha« in KAC iz Celovca. »Villach« ni dal svojih igralcev za pokrajinsko reprezentanco, ker igra prvenstveno tekmo avstrijske lige, KAC pa gostuje v Beogradu, kjer ima tekmi s Partizanom (včeraj in danes).

Hokejska zveza Jugoslavije se bo proti takšnemu neuspelnemu dogovoru pritožila Mednarodni hokejski federaciji.

Športno društvo NA DRAŽBI

Citatelj S. M. iz Solkana nam je poslal dopisnico, na kateri nam piše takole:

»Ali že veste, da bo v nedeljo 26. januarja v Novi Gorici javna sodna dražba športnih rekvizitov Železničarskega športnega društva Nova Gorica. Menim, kot mnogi drugi, da bo s tem zamrla še tista športna dejavnost na Primorskem, ki je bila doslej. Ali ne bi mogli pristojni čimtelji, med njimi OLO Nova Gorica in Sportna zveza Slovenije, preprečiti ta nenavaden postopek proti najmočnejšemu športnemu društvu na Primorskem?«

Problem je vsekakor zanimiv in edinstven, zato ker doslej pri nas še nismo zasledili, da bi sodišče na dražbi prodajalo športne rekvizite nekega društva, da bi tako povrnilo dolgove njegovim upnikom.

Pri vsakem prečem problemu si ustvarimo bolj jasno sliko, če slišimo več glasov. Prav zaradi tega smo se obrnili na sekretarja Okrajnega komiteja ZKS Nova Gorica, Tineta Remskarja, ki precej dobro pozna tudi razmere telesnošportne dejavnosti v goriškem okraju.

Kaj nam je povedal tovariš Remskar: »Še nekaj let imamo težave z železničarskim športnim društvom Nova Gorica, predvsem pa z njegovim nogometnim klubom. Le-ta je za svojo dejavnost potreboval visoka denarna sredstva, ki jim društvo samo ni bilo kos. Zato smo jim mnogokrat pomagali z gmojnimi sredstvi in jim tako pomagali plačevati tudi številne dolgove. Pri osem tem smo vodstvo društva in nogometnega kluba opozarjali na njihove velike izdatke in na tekmovanja, ki so od društva terjala levi delež razpoložljivih sredstev. Naša opozorila pa so skoraj vedno nala-

tela na gluha ušesa. Zaradi izdatkov nogometnega kluba so o društvu trpeli člani ostalih klubov, predvsem pa kolesarji, kotkarji, smučarji in drugi. Naj povem, da smo športnemu društvu večkrat dali več sredstev, kot ostalim telesnošportnim organizacijam skupaj. Izdatki društva so torej zdaj presegli mejo, ki jo lahko društvo krije. Špet so se obrnili na nas za pomoč, toda njihovim željam nismo mogli ugoditi in tako so ostali dolžni nogometnešev neporavnani. Upniki so zahtevali sooje in ker društvo nima sredstev, je prišlo do sodne dražbe. Prepričan sem, da zaradi tega telesnošportna dejavnost na Primorskem ne bo trpela. Se vedno bomo pomagali tistim, ki delajo prav, ne pa tistim, ki lahko potrošijo več, kot lahko plačajo. Zato bomo društvu Nova Gorica z njegovimi klubi še vedno pomagali, le nogometaši naj redno proče, če nameravajo nadaljevati pot, po kateri so šli doslej, tako da ne bodo rušili dejavnost drugih. V prihajajočem bomo pomagali telesnošportnim organizacijam prek Sveta za telesno kulturo in okrajne športne zveze, ki bo o kratkem ustanovljena.«

Problem železničarskega športnega društva »Nova Gorica« ni nov v našem sportu. Je logičen odraz nekaterih še vedno nezdravih razmer, ki pladajo v jugoslovanskem sportu in ki jih v veliki meri podpira sedanji sistem tekmovanj. Mar bi imeli novogoriški športniki takšne težave pri svojem delu, če ne bi nogometaši potrošili težke vsote denarja? Kam je šel ta denar ni težko uganiti: draga potovanja v prvi csonski ligi (Split, Maribor, Sibenik itd.), razpajenost igralcev, oprema itd. itd. Vse to je terjalo velike izdatke, ki jim društvo ni bilo kos. Sicer je društvo dobilo vedno pomoč oblastnih organov, toda glavno korist od tega so imeli spet nogometaši, ki pa so le del številnega kolektiva.

In kakšno korist so imeli novogoriški športniki od tega, da so nogometaši tekmovali v višjem tekmovalstvu? Upamo si trditi, da prav nobene. Le škoda je bila, škoda, ki so jo in jo bodo najbolj občutili na svojih plehkih tistih, ki so bili vsekoli skromni, čeprav so pomenili več kot enajst nogometašev. To so kolesarji, kotkarji in drugi, katerih rekviziti bodo na dražbi verjetno najdražje ocenjeni! ...

P. S.: Podobna usoda lahko doleti še marsikatero društvo, ki precej svoje sposobnosti in gmojno stanje.

BORIS KRISTANČIČ

Izžrebanji reševalci nagradnega šahovskega problema

Za naš šahovski nagradni problem oziroma kombinacijo smo prejeli 151 rešitev. Zreba je razdelili nagrade takole: I. nagrada 1000 dinarjev: Avgust Spendi, učitelj, Grajena pri Ptuj. II. nagrada 700 dinarjev: Ignacij Cuderman, Kranj, Titov trg 24. III. nagrada 500 dinarjev: Francek Milavec, dijak, Ljubljana, Trstenjakova 4. Nagravjena iz Ljubljane prosimo, da dvigne nagrado v uredništvu, ostalima pa ju bomo poslali po pošti. Najlepši potezi zaključne kombinacije sta: 30... Kg8! Grozi 31... Tf6 mat. Beli se lahko brani le z 31... Tf5! 32. ef5 Sf4 mat. Črni matira z edino figuro, ki mu je še ostala. Pri žrebu smo upoštevali tudi drugo variantno rešitve: 30... Tf6+ 3. Kh7 h5!

S STUDENTSKEGA FESTIVALA V TRBOVLJAH

Uspeh folklorne skupine »FRANCE MAROLT«

Ko je Revirsko akademsko društvo v Trbovljah odprlo v gledališki dvorani novega Delavskega doma svoj prvi študentski festival z »Večerom jugoslovanskih narodnih plesov« in izvedbi akademske folklorne skupine »France Marolt« iz Ljubljane,

je bilo očtino, da bodo trboveljski študenti s programom svojega festivala doživeli med Trboveljčani največje priznanje. Pod streho novega Delavskega doma bodo Trboveljčani užili z nadaljnjim sporedom nekaj večerov najlepših kulturnih manifestov, ki jih v doživljenjski in doživljenjski obliki zmorejo naše kulturne akademske skupine.

Predavanje za člane ZK

Na Tolminskem so v zimskem času redna predavanja za člane ZK, na katerih obravnavajo razne probleme s področja gospodarstva, kmetijstva, komunalnih zadev itd. Predavanja, ki jim sledijo živahnje razprave, so v večjih vaseh za člane več osnovnih organizacij skupaj. Članstvo si bo tako precej razširilo obzore in dvignilo ideološko raven. Seveda so na teh predavanjih podane le glavne teze, ki jih morajo člani sami še dopolniti z individualnim študijem in z dopolnitvijo njemu odgovornih v dnevnem in periodičnem tisku ter s primerjavo krajevnih razmer.

Zaradi močne burje več nesreč in požarov

Močna burja, ki je divjala sredi tedna na Koprskem, je povzročila več nesreč in požarov. Najhujaša nesreča se je pripetila na cesti med Koprno in Škofljico. Ko se je 38-letni Mirko Gregorič iz Dekanov vračal s kolesom domov, ga je močna sunek burje vrzel v suho travo. Pri padcu je z glavo zadel v bližnje drevo in obidal na mestu mrtve.

Med telesniškima postajama Gornje Lešče in Divača je burja odkrila streho tovornega vagona in jo vrgla na glavni vod visoke električne napetosti. Prekinitve toka je trajala približno poludrugo uro. Burja, ki je divjala v posameznih sulkih tudi do 130 kilometrov na uro, je povzročila manjšo škodo tudi na številnih stavbah v koprskem okraju in na drevju.

Zaradi burje je bilo v koprskem obalnem področju tudi več manjših požarov. V četrtjek je nastal požar nad postopjem sanatorija v Ankarumu. Koprski gasilci so ga v dvajsetih minutah pogasili in odstranili nevarnost. Menjajo, da je požar povzročil cigaretni ogorček, ki ga je nekdo vrzel v suho travo. Ostalo pa je opravila burja. Pristojni organi so zvezi s tem omogočili prebivalstvo na previdnost, ki je potrebna zlasti v dehu, ko divja burja.

V Portorožu in Montinjanju pa so zabeležili dva požara zaradi slabih dimniških naprav. Gasilci so jih tako lokalizirali in znaša škoda pri obeh požarih le okrog 11.000 dinarjev.

Najbolj hladen dan v Novi Gorici

Nova Gorica, 19. jan. — Ponoči so tu izmerili —5,3 stopinj, zjutraj ob 7. uri —4,6 stopinj Celzija, kar je najnižja temperatura v letošnji zimi. V nezaščitenih delih mesta, v okolici novih stanovaljskih blokov in blizu železniške postaje je bila temperatura še nekoliko nižja. Zaradi mraza delavci na gradbiščih v mestu in bližnji okolici zjutraj nekaj časa niso mogli delati. Na gradbiščih so ponoči zmrznila tudi okna.

CLANI Prešernove družbe obnove članarino za l. 1957

Cesta naj ne bo sankališče

Kadar je v zimskem času dovolj snega, se počujajo otroci, kaj najbolje. Bilo mežnjo odejo izkoristijo čim bolj za smučanje in sankanje. Nekaterim otrokom pa pride prav za sankanje tudi cesta, po kateri se odvija javni promet, če je to nekoliko bolj položna. Pri tem svedeta otroci ne pazijo in se ne ozirajo na razna vozila, ki vozijo mimo, čeprav preži nad njimi nezavestno s svetlobohrom po cesti in ko opazi pred saboj otroka s sanmi, mnogokrat ne more stori ničesar, da ne pri priloži neozgode. Zaradi zapadlega snega je vozilne spozkilo in nevarno zlasti tedaj, če voznik iznenada zavre vozilo. V četrtjek popoldne se je v Brezno v mariborskem okraju pripetila takšna poškodba smeri Maribora s tovornjakom poklicni smeri Anton Panž. Prav v tem trenutku se je pripetila tudi poškodba otroka na cesti s sanmi otrok Dvako Pašak. Da bi voznik lahko kaj storil, da bi nesrečo preprečil, je bilo verjetno že prepozno. Kajti otrok je bil s sanmi že pri avtomobilu in se zalezel v pritrdilno seserzno gumo na zadnjem delu

Neorganizirani športniki na delu

Šolska mladina se je letošnjih semestrskih počitnic vesnila toliko bolj, ker so dalje in privikrat v resnični zimski sezoni. Tudi jeseniški učenci in dijaki so se veselili počitnic, vendar zaradi muhaste zime ni ustrezne snega za gojenje zimskega sporta. Najmlajši so se zadovoljevali s skromno plastjo snega, so srečni, četudi je sneg pomešan z zemljo in tovarniškimi prahom. Na parcelah, pokritih s snegom le prst na

»Tehniko ljudstva« — resnično geslo v Zrečah

Preteklo soboto je društvo »Ljudske tehnike« v Zrečah imelo svoj letni občni zbor. Doseženi so bili lepi uspehi, saj so si člani društva udrniško postavili dom z garažo za njihova motorna vozila. Odbor kot člani so bili aktivni, 46 tečajnikov je opravilo šoferski izpit, nadalje so imeli radio in fotomaterske krožke. Ne smemo pa pozabiti krožka mladih tehnikov-plovnarjev, ki so marljivo izpopolnjevali znanje z izdelavo učnih modelov. Uspehi doseženi med letom niso samo zasluga aktivnega odbora in članstva, temveč tudi pomoči in razumevanja gospodarskih organizacij, oblasti, Tovarne kovanege orodja, Kmetijske zadruge, LIP, občine in COLT, kateri so nudili društvu materialno pomoč.

Spet vinjenost

Vinjenost, — in spet vinjenost. Ko bi le vozniki vedeli, ki bolj iz navedenih potreb popivajo, ne vozniki po gostinlah, koliko škoda je bilo prizadeto v minulemu letu pri nezgodah, ki so jih povzročili vinjeni vozniki. Škoda je bilo za težke milijone, razen tega pa je bilo hudo prizadetih tudi mnogo ljudi. Tudi pred dnevi je prišlo do nezgode zaradi vinjenosti kolesarja Jožeta Humarja, v Sempasu, v goriškem okraju. Med vožnjo je zavrl in s seboj čez rob ceste in se prevrnil. Pri tem je dobil hude telesne poškodbe.

Z J E S E N I C

debelo je živo od jutra do večera. Večina pa se je z ozirom na pomanjkanje snega posevelila drsanju, saj je drsalnice že vse od začetka počistile pravcaro mrvilisce.

Delavski oder v Celju se bo predstavil s »Krcmarico Mirandolino«

V dvorani Narodnega doma v Celju bo 24. januarja prva predstava komedije »Krcmarica Mirandolina«, ki jo je nastudirala nova — enotna amaterska družina Delavski oder. Po novitve te komedije bo 26. januarja v isti dvorani.

Delavski oder v Celju je nova amaterska gledališka družina, ki je nastala z združitvijo amaterske Ljudske odra in dramske sekcije Svobode iz Celja. Delavski oder naj bi bil s svojim delom kazipot številnim amaterskim igralnim družinam na območju celjskega okraja.

PO GOSTOVANJU PROLETERJA V ITALIJI

Poplava vzhodnoevropskih moštev

ki so dobra in poceni — Klotute na tekmi — Mednarodna športna palača v Bologni — Proleter navdušil s kombinacijami, to pa je bilo vse...

Košarka postaja v Italiji iz dneva v dan bolj priljubljen sport. Odtod vedno večje število gledalcev in kar je bolj pomembno — polne blestajočnje. Vse to pa naredijo italijanski košarkarji v prvi ligi, kjer nihče ne skriva denarnih dohodkov, ostro borbo za čimvišnje mesto in temu primerno priprave. Tako si lahko razložimo pravo poplavo do vzhodnoevropskih moštev med odmorom italijanskega prvenstva.

V teh dneh sta nastopali po dve moštvi iz Poljske in Češke ter eno iz Bolgarije. Nasprotje pa so stiki z ostalimi evropskimi velisilami neverjetno skromni. Razloga je preprosta — gostujoča moštva morajo biti poceni in dobra. Nepretirano tekmovanje, dobček, odlični treningi in sijajno organiziranost novinarski stroj ustvarjajo tak avtomati, ki ženo italijanske košarko vedno bolj navzgor.

SREDIŠČE JE V BOLOGNI

Središče tega košarkarskega dogajanja pa je nedvomno Bologna s svojimi tremi prvoliginskimi moštvimi, med katerimi pomeni Virtus ne le najboljšo italijansko temveč najmočnejše evropsko moštvo. Z 2,97 cm visokim Calebottini središčem in ostalimi skoraj dvometarskimi atletičarji tvorijo celoto, ki ima povprečno 199 cm (toliko kot je imela olimpijska reprezentanca ZDA v Helsinkih) in igra na nek čisto svojstven način, ki ga doslej še nismo opazili. Razen centra se vsi ostali vrtijo v krogu okrog njega, tako da ustvarjajo nekakšen vrtnec, iz katerega se sem pa tja iztrga napadalec in zdrvi proti sprotnikovega obroča. Nje manj izvira njihov način obrambe, kjer s črnsko obrambo napadajo nasprotnika po celim igrišču. Za vsi temi moštvi in njihovo igrjo pa stoji Tracuzzi, najboljši italijanski trener, ki ima vse zasluge za

uspehe svojega moštva. Kot vse njegove stvaritve je zanimiv njegov način »tehničnega« vodenja tekme. Na prvi tekmi proti Belgijem iz Bruslja je neki mladi velikani zgrabil vrsto žog pod samim košem. Takoj time-out. Brez besed mu je Tracuzzi pred polno dvorano gledalcev odšel nekaj zanimivo, ga nato potrpjal in se vsedel. Za čudo je ta igralec pozneje v nekaj minutah dosegel več mojstrskih košev.

Posebno poglavje pa predstavlja moderna palača športov, ki je — bolj kot praktični — luksuzni dosežek italijanske športne arhitekture. Pod tribuno, ki jo je v krogu zgrajena atletska steza, ki služi le za ogrevanje. V drugih krajih je bilo silisti nemalo kritik na račun razpisnosti, s katero je bil postavljen objekt, kjer bo del košarkarskega programa olimpijskih iger leta 1960. Nekakor drži to, da bi za milijardo in nekaj sto milijonov, kolikor je stala dvorana v Bologni, lahko izgradili najmanj 50 še vedno elegantnih prepotrebnihih dvoran.

PROLETER SOLIDEN, TODA...

O igri našega državnega prvaka bi ne mogli govoriti na isti način kot med letošnjo sezono. Najprej jim je primanjkovala višina, nato vzdržljivost in vseh skromen trening v normalno veliki dvorani. Kljub temu pa so največkrat navdušili občinstvo s svojim mojstrskim obvladanjem žoge in kombinacijami, ki so se začele z zongliranjem, končale pa s košem. Prav ta pretrana artistična žilica jih je stala zmagas nad sicer prav gotovo slabšo poljsko vrsto A. Z. S. iz Varšave, huzen je tekore je bil njihov najmočnejši igralec. Naj ne smemo pričakovati, da bi lahko jugoslovanski državni prvak bil tudi najboljši v Evropi. Se posebej ne, ker lahko na prvi pogled ugotovimo, koliko nas sosedje in košarkarski tekmeči prekašajo v organizaciji, množičnosti itd.

Kaj zdaj - v zimskih počitnicah?

Ziv-zav v šolskih klopih je popolnoma zamrl. Naglo je minilo prvo polletje in letos se je naša mladež veselila počitnic. Povsod je razgrnjena bela odeja, ki je tako vabljiva. Kdo bi zdržal za pečko? Vsak, tudi najmanjši grič je oživel. Sanke, smuči in kepe! To so predmeti, ki so jih zamenjali šolarji za zvezke in pesničke.

Počitnice — hml! Prenekateri otrok se boji, da bo tudi v tritedenskem odmoru moral vsak dan pisati vaje in se učiti. Cemu? Ah, slabo spričevalo, in oče in mati sta neizprosna sodnika. Kar ni šlo do polletja, bo moralo iti zdaj! Ali taki starši pravilno ravnaajo?

Počitnice že kot beseda morajo služiti svojemu namenu: zdravi igri pa tudi lepi knjigi.

Vsem otrokom, ki so bili ob semestru uspešni, bomo radi vaje dovolili, da se bodo poigrali v beli naravi. Ali si sploh morete misliti, kako je otroku, ki smo ga obsojili na sobni zapor, pred oknom pa tako živa in vabljiva slika: kepanje, sankanje in smučanje.

Kako z ostalimi, ki so prinesli domov slabe ocene? Ali naj te obsojimo na življenje v sobi? Mlad in razvijajoč se organizem se vendar mora dosti gibati na zraku. Ne pozabimo, da so doslej skoraj tri četrt dneva preživeli v šolski sobi in doma.

Jasno je, da moramo pri takem premišljanju dobro poznati svojega otroka. Je inteligenten ali pa se zelo težko uči?

Če smo ugotovili, da je fant »brihten« in je kljub temu pri-

nesel nezaželene ocene, potem mu bomo tudi v počitnicah dvakrat, trikrat tedensko odmerili čas, da bo nadoknadil tisto, kar je zanemarjal v šoli. Seveda brez kontrole učenja ne bo šlo. Vedeti je treba eno: če osnovno znanje ni utrjeno, tudi v II. polletju ne bo šlo, ker otrok novo podane snovi,

Tako oblačilo pride zdaj zelo prav.

zaradi nastale praznine, ne bo razumel. Hkrati so počitnice za take lenuhe najprimernejši čas za zamujeno. Seveda smo pri njih krivci tudi starši, ker smo se pre malo zanimali za otrokovo delo v šoli.

Drugega moramo postopati s tistimi manj nadarjenimi, ki se zelo težko uče. Storili bi jim veliko krivico, če bi jih sedaj za ves trud kljub neuspehu zmerjali, namesto da bi jim vtilvali novih upov v končni uspeh.

Pustimo sedaj take pridne nesrečnike, da se za nekaj dni res odpočijejo. Tudi pozneje jih ne silimo k prekomernemu delu. Če smo se znali takemu otroku pravilno približati in ga vzpodbujati, potem bo on sam začel skrbeti za tisto, kar še ni utrjeno. Prav je, če jim pošleemo instruktorja, da jim bo nerazumljivo ponovno razložil. Nikar pa ga ne preobremenjujmo! Prav otrok, ki se težko uči, se mora gibati na zraku, da bo našel prijetno in zdravo razvedrilo. Kar pomislimo nase, kadar smo utrujeni. Kako se nam

vendar prične počitek! In prav zato je počitek manj nadarjenim otrokom, ki so navadno ob pomoči staršev zelo pridni, nujno potreben!

Zdaj še nekaj vrstic o razvedrilu. Kaj je lepša kot beli sneg? Ali niso tudi vam tisti trenutki iz detinstva, ki ste jih prebili ob kepanju in sankanju, lepi? Napačna je miselnost mnogih, češ na sneg ne, da se otrok ne prehladi. Ze otroka utrjujmo, če hočemo, da se bo razvil v zdravega člana družbe. In če bo zdrav, bo tudi kos vsem težavnim nalogam v življenju.

Nekaj pa bi še rad omenil. Otrokovo delo in tudi razvedrilo moramo nadzorovati. Ni že zadosti, da vemo: smučat se gre! Vedeti moramo, kam in s kom gre. Hkrati ga navajajmo, da bo prišel ob določenem času domov. Spet doslednost.

Nikar ne puščajmo otrok samih. Takrat otrok počenja, kar sam hoče. To je najlepša prilžnost za lenarjenje in igranje s samim seboj.

Tudi lepa mladinska knjiga, o katere vsebini naj vam otrok pripoveduje, bo otroka kot razvedrilo učila.

Tudi v počitnicah ne zanemarjajmo otrokovega dnevnega dela. Naj vam prinese vodo, drva in pomaga ostalo. Vse to bo sedaj še laže, vi pa ga boste tako vzgajali v delovnega človeka. Nekdo vam bo za to hvaležen. Delovna vzgoja je silno močna komponenta vzgoje in ne bi bilo prav, da bi jo prav v teh tritedenskih počitnicah pri otroku zanemarjali.

Zanimiv pogovor o težki turi

Okras s krznom

Ne samo v inozemstvu, tudi pri nas je letos moderna kožuhovina. Po cestah sicer prečamo ženske v plaščih in jopah, ki so običajno iz kože, strizene, ovce, astrahana, striznega zajčka, poloha, tigra ali črna podobnega. Gotovo boste takoj rekli, da si plašča ali jope iz krzna še ne morete kupiti. To je morda res, toda kljub temu še ni treba obupavati. Saj niso moderni samo plašči in jopice, temveč tudi razne krzneni

malenkosti na vaši obleki, plašču, klobučku, čevljih, torbici itd. Pri tem lahko porabite stare kože, ki ste jih nosile že pred leti ali pa kupite pri krznarju manjši kosec ne preveč drage kožuhovine.

Kako boste torej okrasile svoj plašč? Če nosite navaden kroj ovratnika, se vam gotovo zdi že pust in dolgočasen. Zdaj pa poglejte na sliko in videte boste, da takšna ovratnik ni prav nič pust, če je okrašen s krznom. Ovratnik plašča lahko okrasite ob robu, in sicer s sivemu plašču pristojno črno, sivo ali

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Kadar čistimo pepel iz peč ali štedilnika, po stanovanju ne bo smrdelo in se kadilo, če posodo, v katero ssesamo pepel, pokrijemo z vlažno krpo ali z vlažnim papirjem. Le tega odkrijemo le toliko, da v posodo stresemo pepel.

Če ne marate, da so dunajski zrezki prepolni z maslo, jih položite na čist pivnik, ko jih spečete. Pivnik bo popil maslobo.

Očala se nam ne bodo zarosila, če natatemo stekla s suhim mlinskim praškom, nato pa jih zadržemo z vato ali z mehkim usnjem. Namažemo jih tudi z mazavim mlino in jih čez pet minut z mehko krpo izoščimo.

Nahod zdravimo z vdihavanjem terpentina. Le tega vlijete v vrelo vodo, pokrijte lonč s papirnati listem, obrnjenim navzgor in vdihavajte paro skozi majhno odprtino. Dobro sredstvo proti nahodu je mešanica: 1 g mentola in 10 g kloroforma. Nekaj kapljic te tekočine vlijite na roko, z druge roke podgrnite te na roki, z druge roko podgrnite in vdihavajte skozi nos in usta.

javno krzno, drap plašču pa navadno samo rjavo krzno ali pisana tiger, k črnim plaščem in plaščem drugih barv, k rdečim, zelenim, modrim pa lahko nosite črna krzno. O vsem tem se morate seveda same odločiti. Če pa plašč nima ovratnika, ga lahko okrasite na rokavih. Podobno je s kostumom. Tudi tu gre spet za okras okoli vratu, se pravi za okrašen ovratnik, šerpo ali pa nakazan žep ob pasu s krznom.

Tudi dnevna obleka bo lepa, če bomo okoli vratu prilehli kosec tigrove kože. Zraven bomo nosile še klobuček v obliki lončka, visoke čevlje in torbice, okrašene z istobarnim krznom. Na ta način kot pri obleki, lahko nosite tigra tudi pri smučarskem puloverju. Celo pri večerni obleki se v zadnjem času pogosto pojavlja krzno. Nosijo ga na koncu tričetrtinskih, dolgih ali kratkih rokavov k satenasti ali brokatni obleki. Če je obleka iz svetlega brokata, nosijo navadno temno krzno in obratno: k žametni črni obleki se bo lepo podal majhen bel okrogel ovratnik iz strizene zajčje kože.

Gotovo vam je znano, da so moderni tudi klobuki iz krzna. To so nekakšne kožuhovinske čepice, visoke kot kučane, ali pa v obliki barote. Klobuček iz krzna ni dosti dražji od navadnih klobukov, vendar je silno prikupen

NAGRADNI NATEČAJ DRUGI PRISPEVEK

SOBOTA

KOSILO: Ribana kaša v goveji juhi, govedina, pražen krompir, jabolčni hren. Juha: 60 dg mesa s kostmi, zelenjava. Meso hitro operi v mrzli vodi, prideni kosi in oprano zelenjavo ter daj kuhati v 3 litre vode, posoli in kuhaj meso do mehkega.

Zakuhaj: Naredi kolikor mogoče trdo testo. Iz 20 dg moka, 1 jajce, po potrebi malo vode. Testo nastriži na strgalniku in kašo zakuhaj v vrelo juho, kjer naj vre 7 minut.

Pražen krompir pripravljaj iz 12 kuhanih debelih krompirjev. Jabolčni hren. Na strgalniku nastriži tri žlice hrena polji ga z belim vinom ali kisom, malo posoli, nato pa primestaj nastriženo jabolko, po okusu ga sladkaj, dobro premešaj in hren je gotov. Hren je boljši, če ga naredimo kako uro prej.

Cena kosilu 20 dinarjev, na osebo 52 dinarjev.

VEČERJA: Krompir v oblikah, surovo maslo in sir, 10 do 12 srednje debelih krompirjev daj kuhati tri četrt ure prej, preden mislite večerjati. Krompir postavimo na mizo v oblikah, da si vsak sam olupi. Zraven postavimo surovo maslo in sir.

Sir pripravimo: Skodlino sira predužimo, ga osolimo, pridamo malo rdeče paprike. Sir zelo izboljšamo, če dodamo 2 žlici kisle smetane.

Surovo maslo: 12 dg surovega masla zarezemo mrgleza na majhne lističe in postavimo na krožnik zraven sira in krompirja. Na mizo postavimo sol in kruh. Takšna večerja je zelo okusna, točna in poceni. Cena večerji je 128 din, na osebo 32 din.

v nasprotnem primeru pa nekaj kapljic vode, da je pretirno. Naj vro 15 minut pokriti pri kraju štedilnika. Če vložki mogoče vro, ne bodo lepi in tudi nakuhali se ne bodo.

Dunajski zrezki: 1/2 kg teletčjega stegna operi, zreži na tanke zrezke, jih malo potolci in posoli. Na globokem krožniku stapi eno debelo jajce, 1 žlico mleka, zrezke povlajaj na obeh straneh v moki, nato v jajcu, nazadnje pa v drobtinah. Polagaj jih v vročo masl in na obeh straneh lepo rumeno ocvri. Masti naj bo toliko, da zrezki lepo na njej plavajo.

Pražen riž: Zarumenjaj v koki za žlici masla malo čebule, prideni 1/2 kg opranega riža in ga praži. Nato ga zalij z vodo, osoli, premešaj in skuhaj na štedilniku ali postavi v počelo za pol ure. Endivija solata: 1/4 kg endivije in 2 krompirja.

Jabolčna pita: Vzemi 15 dg masl in jo zdrobi v 1/2 kg moka, prideni eno jajce, 3 žlice smetane ali vina, 2 žlici sladkorja, malo soli in drobno zrezano limonovo lupinico. Iz tega vgneti hitro testo, ga postavi na hladno, da nekaj časa počiva. Medtem vzemi 6 srednje debelih jabolk in jih zreži na tanke liste. Testo razvaljaj, ga položi na ploščino, ašadevaj z jabolki, katerim si dodaj sladkorja in cimeta. Iz ostankov testa naredi mrežo po jabolkih. Pito spečemo in pečeno posipamo z vanilijevim sladkorjem.

Cena kosilu 540 din, na eno osebo 135 din.

VEČERJA: Zrezki iz kuhane govejega mesa, krompirjeva solata, jabolčna pita in čaj.

Zrezki: Vzemi govedino iz opoldanske juhe, jo drobno sesekljaj ali jo zmelji na mescem strojčku, prideni namočen in ožeti žemljici, eno jajce, odšavi še s poprom in majaronom, prideni še malo strtega česna, vse dobro premešaj, oblikuj majhne nizke hlebčke in jih speč v vroči masti.

Krompirjeva solata: Skuhaj kroggram krompirja in napravi solato.

Cena večerji je 170 din ali na osebo 43 din.

vico zakuhaj v 2l slane vrele vode. V kozico daj žlico masl in prideni eno jajce, malo vode, malo soli in toliko koliko drobno zrezane čebule. Ko nekoliko zarumeni, ga zabeli in ga prideni k prejšnjemu v juho. Ko še malo prevre, je gotova.

Krompirjevi štruklji z ocvirki: Pol kg kuhane krompirja predaži, prideni eno jajce, malo masl in toliko moka, da narediš gladko krompirjevo testo. Tega razvaljaj, pomaj s segretim ocvirkom, zavij v štruklji, deni v moker prt in zavoji z vročo ter kuhaj v slanem krompu pol ure. Kuhane razreži in zabeli s drobtinami.

Praženo kislo zelje: Če je zelje zelo kislo, ga v krompu prevri. V kozo daj žlico masl, malo zrezane čebule in malo sladkorja. Ko malo zarumeni, prida zelje in ga pari toliko časa, da bo mehko.

Kosilo stane 160 din ali 40 din za eno osebo.

Nebeški močnik: Vzemi tri debela jajca, tri žlice sladkorja in malo vanilijnega sladkorja, stepaj z metlico 1/2 do 3/4 ure. Narahlo primestaj tri žlice moka in daj peči v majhni tortni model. Peči pri zmeraj vročini. Drugi dan izreži na kocke, radi opozorilo, da morajo z njim rebrom nastopljeno čokolado povrh pa še s sledko smetano.

Cena močnika 145 din ali 36 din na osebo.

VEČERJA: Pražen krompir na hroščki način: Kuhaj krompir olupni in zreži na tanke liste. V kozico daj na drobno kose narezano slanino, malo čebule, malo česna in na kocke zrezano ostanke mesa; če tega ni, je dobra tudi salama. Ko se to dobro prepraži, stresi vročico krompir, osoli, premešaj in praži. Solata je vsaka dobra.

Cena tako večerje je 80 din ali 20 din na osebo.

Tanja

NEDELJA

Kosilo: Zdrobovi vložki v goveji juhi, dunajski zrezek, pražen riž, endivija solata, jabolčna pita.

Juha: 40 dg mesa s kostmi, skuhaj govejo juho.

Zdrobovi vložki: Vzemi 4 dg masl, jo posoli in mešaj. Da se speni. Prida eno debelo ali dve drobni jajci in mešaj šele v penasto maslo rahlo zamešaj 10 dg zdroba. Po nekaj minutah poskusi, če se zadosti trdi. Zmešaj z vročo žličko testa in ga deni v moko juho. Če ostane lepo skupaj in ni preduho, jih mirno zamajaj in zakuhaj. Če je testo premeško, pridaš še zdroba.

Opomba: Na naš nagradni natečaj vse je objavljeno že zelo veliko naših bralk, vendar bi bilo radi opozorilo, da morajo pri sestavljanju jedilnikov paziti na to, da bosta kosilo in večerja dovolj izdatna. Nekateri jedilniki kolikostno ne ustrezajo. Opozarjamo tudi, naj bodo tudi cene pravilno izračunane. Upoštevajte, da stane vso, pa bodisi da smo nabavili živila v jeseni, ali pa jih kupujemo sproti.

Opomba: Na naš nagradni natečaj vse je objavljeno že zelo veliko naših bralk, vendar bi bilo radi opozorilo, da morajo pri sestavljanju jedilnikov paziti na to, da bosta kosilo in večerja dovolj izdatna. Nekateri jedilniki kolikostno ne ustrezajo. Opozarjamo tudi, naj bodo tudi cene pravilno izračunane. Upoštevajte, da stane vso, pa bodisi da smo nabavili živila v jeseni, ali pa jih kupujemo sproti.

Obleka iz žametja za ples

OZIEBLINA - huda nadloga

Ko pritisne mraz, so otroci, pa tudi mladina v nevarnosti, da ozebejo. To so pravzaprav posledice lahkih in često ponovljenih ozeblin na rokah, nogah (petah in prstih) uselih in nosu, redkeje pa na obrazu. Razen fizikalnih činiteljev (mraza, tesne obutve, vlage itd.) imajo pri nastanku ozeblin nedvomno svojo vlogo tudi slabokrvnost, nizek krvni pritisk, obolenje žlez tuberkuloznega porekla, morebitno pomanjkanje vitaminov itd.

V prvem stadiju nastanejo hladne oteklina, koža na njih se sveti in spreminja v barvo od rdeče do vijoličaste. Vse te znake spremljajo bolečine. V drugem stadiju razpoka koža na sklepih in pojavijo se mehurčki, ki se odpro in spremene v kraste, v hujših primerih pa v globoke rane, ki se celijo počasi in ki dostikrat povzročijo zelo hude infekcije. Ozeblinam podvrženi ljudje morajo nositi toplo ohlapno obutev in rokavice, paziti morajo na snago telesa, zlasti pa na splošno zdravstveno stanje in primerno hrano, v kateri naj bo čimveč vitaminov. Znanih je mnogo primerov, ko so ljudje z vitamini preprečili posledice ozeblin. Zdravljenje z antibiotiki (avreomicinom) ni doseglo zaželenega uspeha. Znatno uspešnejša je uporaba tistih zdravil, ki razirajo žilice na koncih ali bolje rečeno urede njihovo moteno funkcioniranje. Gre za tako imenovano elektroporezo, ki jo uporabimo neposredno na ozeblinah.

treba za hitrejšo kroženje krvi, kar dosežemo s toplimi kopelmi. Kopljemo se zvečer v vodi, ki ji prilijemo na pet litrov četrt litra kisa in primešamo veliko žlico klorovega apna na liter mlačne vode. Dobro je tudi natirati ozebline z mešanico klorovih hidratov, in sicer 4 grame na 96 gramov glicerina. Dobro deluje tudi mazanje s kafirnim spirinom ali razredčeno jodovo tinkturo (1:10). Podnevi lahko mazemo ozebline z mešanico ihtiolna, rezorcina in tanina po 1 gram na 2 grama destilirane vode, ponoči pa položimo nanje

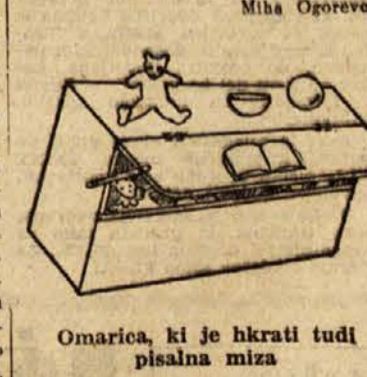
Okrasne rastline in zračenje

Da lahko rastline dobro uspevajo, potrebujejo dovolj zraka, svetlobe, vlago, toplote in hranilnih snovi. Če večkrat smo poudarjali, kako važna je za rastline v sobi svetloba in kako naj jih zalivamo, da bodo zadovoljivo uspevale. Zračenje pa je lahko za sobne rastline koristno, lahko pa tudi zelo škodljivo. Brez zraka rastlina kmalu usahne. Celo vodne rastline potrebujejo precej zraka, čeprav bi navidezno drugace sodili.

obkladek z vazelinom. Na odprte ozebline je dobro položiti obkladek z lanenim oljem in kalcijevode v enakih delih, razen tega pa je priporočljivo kopanje v 6% hidrogenu, in sicer 15 do 20 minut.

Dr V. P.

Paleti, ko več odpraneje rastline prenesemo v vrt ali na balkon, ostanejo v stanovanjskih prostorih le nekatere rastline, ki jim pa tudi ne manjka zraka. Okna so včasih noč in dan odprta, tako da primanjkuje zraka kvečjemu v starih, slabo grajenih hišah in zatohlih kleteh. Drugače pa je to pozimi, ko zaradi nezadostnega zračenja često trpijo ljudje in rastline. — Najmanj zraka terjajo tipyke rastline (palme, sobna smreka, gumovec, filodendron, sobna vinika, orchideja), ker tudi v svoji domovini rastejo v bolj mirnem, s vlago nasičenem ozračju. Ako stojijo v zakurjenih prostorih blizu oken, jim popolnoma zadostuje že malenkostno kroženje zraka skozi zaprta okna in celo že kroženje zraka, ki nastaja zaradi toplotnih razlik pri oknu. Druge rastline (primula, ciklame, begonije, pelargonije, gloksiije, sobna lipa, tradeskanije) potrebujejo več zraka, moramo pa paziti, da pri zračenju pozimi ne ozebejo. Zlasti begonije, sobna lipa in tradeskanije so občutljive za mraz in ozebejo pri dveh stopinjah Celzija nad ničlo. Sploh je zračenje zamotana stvar. Praviloma sobe, kjer so občutljive rastline, ne smemo prezračiti z odpiranjem oken, ker bi nenadna toplotna sprememba škodljivo delovala nanje. Najbolje je, da odpremo sosedni prostor in tako s počasnim pritekanjem zraka skozi odprta vrata, prezračimo sobo posredno. Ako to ni mogoče, moramo rastline prenesti na od okna najbolj oddaljen prostor v sobi, ker bi sicer mrzel zračni tok takoj posredil listje, ne glede na toploto v sobi. Zračiti tudi ne smemo predolgo. Nekateri namreč pojmujejo temeljito zračenje tako, da tudi pozimi vsak dan po dve uri odpirajo okna. Takšno zračenje je kvečjemu nepotrebno izganjanje toplote, ki je sobnim rastlinam potrebna. Pozimi je soba dovolj prezračena, ako odpremo okna vsak dan za deset minut, ko pa mraz pojema, čas ustrezno podaljšujemo. Prostora, kjer je več ljudi, zračimo večkrat po malem.

Omarica, ki je hkrati tudi pisalna miza

Kako porabimo stare moške vestje

Iz stare moške vestje lahko napravimo čedno vestjo za žensko. Vestjo prekrojite po svojih merah, nato pa splemete hrbet in rokave iz volne. Pri tem je treba paziti, da barva volne ustreza barvi blaga. Če je vestja črna, je treba hrbet in rokave splesti iz črne volne.

Higiena v omari za obleke

Da bi obleke dalj časa obvarovali, je treba paziti, kako jih spravljamo v omaro.

V majhnih omarah, kjer so obleke druge ob druzgi, je treba paziti, da se med seboj ne drgnejo. To bomo najlaže dosegli, če mednje denemo kos kartona. Stara navada, da za oblačila pripravijo prevleke, je zelo koristna. Vendar ni nujno, da blago režemo in šivamo, kajti zadostuje, da med posamezne obleke denemo kos tkanine, ki jo pritrdimo za obešalnike.

Tenki obešalniki za obutvene obleke niso dobri, ker se na njih raztegnejo in izgube obliko. Najboljši so moški obešalniki s širokimi rameni ali navadni obešalniki, obloženi s blagom.

Preden obleko spravimo v omaro, jo je treba skrtati. Preveč ostre krtače kvarijo tkanino. Zato je najbolje, da obleko najprej izteperemo in nato z mehko ščetko skrtamo.

Obleke je treba večkrat prezračiti, zlasti tiste, ki jih bolj redko oblačimo. Zrak koristi tkanini. Medtem ko se obleka zrači, obrišimo prah z vlažno krpo.

Vsakih šest mesecev je treba omaro zvepiati. Položite vanjo na krožnik majhne liste žvepla, jih zažigite in pustite, da v zaprti omarji zgori. Razumljivo je, da morate prej izprazniti omaro.

POPRAVEK

V nedeljski številki dne 13. januarja smo na strani »Pomenimo se se o tem« objavili članek »Koliko električnih aparatov smemo hkrati vključiti«. V članku je nastala neljuba pomanjka, in sicer gre za 220 V, ne pa za 220 W.

POPRAVEK

V nedeljski številki dne 13. januarja smo na strani »Pomenimo se se o tem« objavili članek »Koliko električnih aparatov smemo hkrati vključiti«. V članku je nastala neljuba pomanjka, in sicer gre za 220 V, ne pa za 220 W.

DNEVNE NOVICE

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA za nujne primere: nočna od 20.-7. ure, ob nedeljah in praznikih ves dan.

1. Zdravstveni dom Center: od 20. do 26. januarja: Dr. Maks Zalta, tel. 39-150, Miklošičeva 20; dr. Vlasta Kozak, tel. 31-155, Poljanski nasip 12.
2. Zdravstveni dom Bežigrad: od 19. do 26. januarja: Dr. Miloš Setina, tel. 31-266 ali 30-000.
3. Zdravstveni dom Slika: od 19. do 26. januarja: Dr. Mihael Sajovic, Ambulanta, Cernetova 31 telefon 21-131.
4. Zdravstveni dom Vič: od 19. do 26. januarja: Dr. Boris Jagodic, Rožna dolina, Cesta XV. št. 1 a, tel. 22-437.
5. Zdravstveni dom Rudnik: od 19. do 26. januarja: Dr. Fedor Krejci, Banská cesta 3, telefon 20-197 ali 20-500.
6. Zdravstveni dom Moste: od 19. do 26. januarja, tel. 31-369.
7. Zdravstveni dom Sentvid od 19. do 26. januarja: Dr. Vojko Milnar, telefon 731 ali 27-31.

POZIV

Okrajni ljudski odbor Ljubljana. Uprava za dohodke, obvešča vse davčne in takse zavazance, da poteče dne 31. januarja 1957 rok za vložitev davčnih in taksnih prijav; slednje za odmetno takso na proizvodna sredstva iz kmetijstva, par. št. 22-36 zak. o takсах. Ker je iz dosedanjih poročil iz območja Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana, ugotovljeno, da je bilo do sedaj vloženi le malenkostno številni prijavi, opozarjamo davčne in takse zavazance na posledice, ki jih zadenejo po določbah čl. 71 Uredbe o dohodni in oziroma Uredbe o spremembah in dopolnitvah zakona o takсах zaradi nevolitve prijav.

»Avtobusni promet — Celje vzpostavlja novo avtobusno potjo Celje — Mozirje — Gornji grad — Ljubljana ob delavnih in praznikih po naslednjem voznem redu:

Odhod 6.30 Celje	19.10 Prihod
7.24 Mozirje	18.16
7.49 Smartno o/Dr. 17.57	
7.48 Bočna	17.52
8.00 Gornji grad	17.41
8.20 Kamnik	16.18
8.50 Ljubljana	16.00 Odhod

Pričetek obratovanja 19. jan. 1957. S to avtobusno zvezo smo ugodili dolgoletni želji prebivalstva Mozirja in Nazarja ter zlasti tudi krajev in Zadrčki dolini po direktni zvezi z Ljubljano. Potniki imajo po prihodu v Ljubljano v času od 10.15 do 5.00 ure avtobusne zveze proti Gorenjski, proti Kopru in Piranu, Gorici, Idriji in Novemu mestu. Pričetek obratovanja 19. januarja 1957.

Zdravstveni fond Univerze in Visokih šol v Ljubljani javlja študentom, da je v Parnovi 35, v dvorani podjetja za popravilo železniških voz in strojev, od 15. do 26. januarja 1957 fluorografiranje pljuč in beseziranje, ki je za vse redne slušatelje obvezno. Točen razpored si ogledate na oglasnih deskah dekanatov. Naknadnega roka za zamudnike ne bo, zato prihajajte točno po razporedu.

Geografsko društvo Slovenije, odsek za geografski pouk, obvešča vse geografe, ki so se prijavili za seminar za izdelavo geografskih učil in ki so že obveščeni, da se bo tečaj začel dne 28. januarja ob 8 zjutraj v Pedagoškem centru, Dom Ivana Cankarja, Poljanska cesta 20. Prosimo vse udeležence seminarja, da prinesejo s seboj žage prirezovalke. Za stanovanje in prehrano je preskrbljeno.

Elektrotehniško društvo LRS, sekcia praktičnih elektrotehnikov, priredi tromesečni popoldanski tečaj za kvalificirane delavce elektrostroke. Prijave sprejema Elektrotehniško društvo LRS, Ljubljana, Erjavčeva cesta 11, do 1. februarja 1957. Pri vpisu naj prijavitelci predložijo potrdilo o dovršeni delovni dobi v elektrostroki.

Prebivalce Gorice pri Medvodah in druge opozarjamo, da je uporaba obeh stez, ki vodita na vsaki strani vrta pri gradu Goričane iz vasi v smeri proti železniški progi preko zemljišča Polzkušne postaje za zdravilna zelišča Goričane, od dneva te objave strogo prepovedana. Kršilce bomo klicali na odgovornost. — Zavod za farmacijo in kontrolo zdravil, Ljubljana.

Prebivalce Bizovnika in okolice opozarjamo, da je uporaba nejavne poti, ki vodi prek dvorišča Polzkušne postaje za zdravilna zelišča v Bizovniku s, med hišo in gospodarskim poslopjem, do preklica dovoljena, kolikor ne moti del na postaji. — Zavod za farmacijo in kontrolo zdravil, Ljubljana.

Svez in mladosten obraz dobiš po uporabi kozmetične maske TEINT BELL. Način uporabe zelo enostaven, pa vendar čudovit učinek.

Vsaka drogerija, špecerija, zadruga, vsaka trgovina, ki prodaja milo za gospodinjstvo, prodaja tudi FLEX. Za čiščenje madežev samo FLEX!

Poročili so se v Ljubljani

v soboto, dne 19. januarja 1957

Gradb. tehnik Ivan Rovin in učiteljica Marija Mivec; str. ključavničar Janez Božič in frizerka Nikolaja Merlak; delavec Vincenc Sladič in kuh. pom. Ana Ratej; stroj. ključavničar Ivan Stojnič in polj. delavka Franciška Petrič; livar Anton Mesariko in otr. negovalka Milka Ivanšević; kuhar Zijo Jusič in delavka Marija Lubbe; stroj. ključavničar Ciril Predalič in učiteljica Anica Planker; tt. monter Alojzij Tehovnik in administratorka Milka Ekar; izolater Jože Skofljanc in trg. pom. Ana Pidem; abs. medicinske Ankon Preve in stud. filozof. Marija Zitko; uslužbenec Franc Pečnik in gosp. pom. Franciška Gerdin; študent Vladimir Čosič in nameščenka Matilda Ule; ključavničar Miroslav Sobar in delavka Veronika Turk; trg. namešč. Aleksander Standič in nameščenka Marija Kavšek; podoficir JLA Stjepan Smoljanović in delavka Elfrida Janežič; str. ključavničar Miroslav Purger in trg. pom. Marija Pirnat; tehnik Andrej Vodošvec in uslužbenka Marija Pečarič; livar Rudolf Mechora in pletilja Marijeta Polajnc; uslužbenec LM Matija Ocvirk in učiteljica Sonja Drev; model. mizar Martin Mencinger in računovodkinja Vera Beretič; dipl. pravnik Borut Bohthe in abs. filozof. Sonja Ravnič; zdravnik Stanislav dr. Stojanovič in študentka Zofija Strie; študent Jožef Fegeš in kemij. tehnik Bogorima Kralj; nameščenec Franc Gaspari in nameščenka Karolina Voje; gradb. tehnik Edvin Stekar in učiteljica Marija Mihelič; strojnik Janez Martinčič in gosp. pom. Veronika Horvat; godbenik LM Marjan Babnik in vlagalka Ana Babnik.

PREDAVANJA

Prirodoslovno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje asistenta dr. ing. Franca Sirec: Kovine; kot jih vidimo pod mikroskopom. Predavanje, spremljano z diapozitivi, bo v torek, dne 21. januarja ob 20 v prirodoslovnih predavalnici na Univerzi, vhod z Gosposke ulice.

Društvo prevajalcev Slovenije vabi svoje člane, književnike in druge kulturne delavce na predavanje dr. Vrčona o prevajanju strokovne literature. Predavanje bo v ponedeljek, 21. januarja ob 20 v Klubu kulturnih delavcev, Wolfova 1-III. — Odbor.

Elektrotehniško društvo LRS vabi vse svoje člane na predavanje, ki bo dne 23. januarja 1957 ob 19.30 (brez akademske četrti) v dvorani Doma elektrogospodarstva, Ljubljana, Hajdrihova ulica 2. Predaval bo tov. Rajko Korbar o temi: »Uporaba izotopov v tehniki. Predavanje bo spremljano z diapozitivi. Omenjeno predavanje je sedmo iz ciklusa predavanj o jedrski tehniki, ki bodo tedensko do konca februarja 1957.

Higiensko-epidemiološka sekcia Slovenskega zdravniškega društva ima svoj letni občni zbor v ponedeljek, 21. januarja 1957 dopoldne v prostorih Centralnega higienskega zavoda, Trubarjeva cesta 2.

Slovensko zdravniško društvo vabi vse zdravnike in medicinske višjih semestrov na predavanje: tov. prof. dr. Janeza Milčinskega: »Odklonitev zdravniške pomoči«. Predavanje bo v petek, 25. januarja 1957 ob 19.30 v predavalnici Interne klinike v Ljubljani.

KONCERTI

Jutri, dne 21. januarja, koncert za rumeni abonma. Solist Boris Campa, dirigent Bogo Leskovic. Spored: Beethoven: 1. simfonija; Ibert: Koncert za flavto in orkester; Srebotnjak: Glasba za godala; Strauss: Till Eulenspiegel.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA
Nedelja, 20. januarja ob 18: Moder-Ajd: »Janko in Metka«. Izven in za podeželje; ob 20: Krefl: »Krajski komedijant«. Izven in za podeželje.

Ponedeljek, 21. januarja: Zaprtje. Torek, 22. januarja ob 20: Miller: »Spomin na dva ponedeljka«. »Pogled z mostu«. Abonma C.

Sreda, 23. januarja ob 20: Miller: »Spomin na dva ponedeljka«. »Pogled z mostu«. Abonma K.

Četrtek, 24. januarja ob 20: Molière: »Sola za moža«. »Izsiljena ženitev«. Abonma F.

Petek, 25. januarja ob 19.30: Shakespeare: »Henrik IV. (II. del)«. Abonma Petek II. popoldanski. (Falstaff Pavle Kovič).

Sobota, 26. januarja ob 20: B. Krefl: »Krajski komedijant«. Izven in za podeželje.

Nedelja, 27. januarja ob 15: Moder-Ajd: »Janko in Metka«. Izven in za podeželje; ob 20: Molière: »Sola za moža«. »Izsiljena ženitev«. Izven in za podež.

Ljubljanska Drama kupi več izvodov knjige: Sophokles: Kralj Oidipus, prevod Anton Sovr, druga izdaja, leto 1944.

OPERA

Nedelja, 20. januarja ob 19.30: Puccini: Madama Butterfly. Gostujejo: Valerija Heybalova, Rudolf Franci in dirigent Vlado Kobler. Izven in za podeželje.

Ponedeljek, 21. januarja: Zaprtje. Torek, 22. januarja ob 19.30: Baletni večer: Händel: »Ljubezen in pravda«, Pia Miakar; »Plesalec v spomah«, V. Ukmar; »Lepa Vida«. Abonma E.

Sreda, 23. januarja ob 19.30: Rossini: »Seviljski brivec«. Abonma U.

V soboto, 26. januarja, bo v Operi premiera Verdijeve opere »Othello«, ki so jo pripravili: dirigent dr. Danilo Svava, režiser Ciril Debevec, inscenator ing. arh. Ernest Franz, kostumerka Mia Jarčeva in zborovodja Jože Hanc. Premiera bo združena s proslavo 30-letnice umetniškega delovanja režiserja in igrata Cirila Debeveca. V naslovni vlogi Othello bo pri premieri in pri vseh nadaljnjih predstavah (tudi za abonente) gostoval tenorist Jože Gostič, ki šteje to partijo med svoje najuspešnejše kreacije. Jaga bo pel S. Smerkolj, Cassia D. Čuden, Desdemona Vilma Bukovčeva, Emilijo B. Glavakova.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Nedelja, 20. januarja ob 20: A. Remec: »Magda«. Izven.

Ponedeljek, 21. januarja: Zaprtje. (Dvorana oddana.)

Torek, 22. januarja ob 20: A. Remec: »Magda«. Abonma Torek. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 23. januarja ob 20: M. Gorki: »Malomeščani«. Abonma Sreda. Vstopnice so tudi v prodaji.

Mestno gledališče v Ljubljani, Gledališka pasaža, razpisuje 3 mesta za igralce (moške). Pogoji: že sistematizirani igralci ali absolventi Akademije za igralsko umetnost. Ponudbe posilati do 28. januarja.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom
Nedelja, 20. januarja ob 18: Wilde: »Idealni soprog«. Igra. Zadnja popoldanska predstava. Izven; ob 20: Smart: »Čudovite pustolovščine«. komedija. Izven.

Četrtek, 24. januarja ob 18: Grimm-Skufca: »Janko in Metka«, pravljita na igra z godbo, petjem in plesom. Popoldanska predstava. Izven.

Prihodnji teden bo premiera Ogrinčeve »Hodeljanke« »Kje je meja« in Linhartove »Zupanove Mickice«. Pri veseloigri »Kje je meja« bodo nastopili: J. Čuk, M. Hiebec, V. Vrhovec, M. Matherjeva in I. Mariničeva. Pri »Zupanovi Mickici« pa: B. Bergant, I. Keber, F. Penko, L. Sadar, I. Visjak, B. Ovseceva in M. Strukljeva. Režijo ima P. Ovsec.

OBRTNIŠKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 20. jan. ob 14.30: Golia: »Sne-guljčica«. — Ob 17: Golia: »Sne-guljčica«.

Sreda, 23. jan. ob 18: Golia: »Sne-guljčica«.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete
Lestvnikov (Sentjakobski) trg 2
Nedelja, 20. januarja ob 11: J. Malk: »Zogica Marogica«. — Ob 15: F. Bevk: Lenuh Polzuh.
Ročne lutke
Resljeva cesta 28
Nedelja, 20. januarja ob 17: A. Papler: »Hudobni graščak«.

Prodaja vstopnic za vse predstave v obeh gledališčih v sredo, četrtek, petek in soboto od 10-12 v Upravi, Resljeva cesta 28, telefon št. 31-020, in po ure pred vsako predstavo pri obeh gledaliških blagajnah.

NAROČNIKE

»LJUDSKE PRAVICE« IN »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA«

TER VSE OSTALE

obveščamo,

DA SMO PREMESTILI NAŠO PODRUŽNICO V LJUBLJANI IZ TITOVE 1 V KNJIGARNO CANKARJEVE ZALOŽBE, TITOVA 15 (NEBOTIČNIK).

Od 21. januarja dalje lahko v tej poslovalnici naročate časopisa »LJUDSKA PRAVICA« in »LJUBLJANSKI DNEVNIK«, plačujete mesečno naročnino, naročate oglase, objave, osmrtnice, zahvale in drugo.

Številka telefona ostane kakor doslej: 22-322.

Poslovalnica posluje vsak delavnik od 8. do 12. ure in popoldne od 15. do 19. ure.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega
METODA KALANA
učitelja v Smartnem
pod Smarno goro

smo preželi toliko moralne in materialne opore, da smo postali veliki dolžniki. Vsem izražamo našo zahvalo. Posebej smo dolžni zahvale tov. Tonetu Ljubiču, ravnatelju nižje gimnazije v Smartnem, tov. Janku Mehletu, ravnatelju šole DSNZ Rozmanov gaj, delavskemu svetu in direktorju tovarne »Rašica« v Gamelnah ter vsem krajevnim organizacijam terena Tacen-Smartno, darovalcem cvetja in spremljevalcem ob njegovem pogrebu.

Vaše razumevanje nam je v veliko uteho.

Tacen, 19. januarja 1957.

TONČKA KALAN
z otroki in sorodstvo

Dotrpela je v 76. letu starosti naša mama

MARIJA FERLINC, roj. ZUPANČIČ

UCITELJICA V POKOJU

Na zadnji poti jo bomo spremili v ponedeljek, dne 21. januarja 1957 ob 16. uri na pokopališče v Šmarju pri Jelšah.

Rodbine: Ferlinc, Peterlin, Colarič in Dobovišek.

Po dolgi in hudi boleznini nas je za vedno zapustil

dr. JANEZ JENŠTERLE

ZDRAVNIK V POKOJU

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, 20. januarja 1957 ob 16. uri izpred Zdravstvenega doma (stara bolnišnica) v Trbovljah.

Trbovlje, Brestenica, Skoplje, Ljubljana, Sentjurij, Sorica, dne 19. januarja 1957.

ZALUJOČI: ZENA, SINOVCI Z DRUŽINAMI IN SORODNIKI

ZDRAVSTVENI DOM TRBOVLJE SPOROČA, DA JE UMRL

dr. JANEZ JENŠTERLE

DOLGOLETNI ZDRAVNIK V ZDRAVSTVENEM DOMU V TRBOVLJAH

POGREB BO DANES, 20. JANUARJA 1957 OB 16.URI IZPRED ZDRAVSTVENEGA DOMA V TRBOVLJAH

TRBOVLJE, 19. JANUARJA 1957.

ZDRAVSTVENI DOM TRBOVLJE

SINDIKALNA PODRUŽNICA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV II, TRBOVLJE, SPOROČA, DA JE UMRL

dr. JANEZ JENŠTERLE

DOLGOLETNI ZDRAVNIK V ZDRAVSTVENEM ZAVODU V TRBOVLJAH

POGREB BO DANES, 20. JANUARJA 1957 OB 16.URI IZPRED ZDRAVSTVENEGA DOMA V TRBOVLJAH

TRBOVLJE, 19. JANUARJA 1957.

SINDIKALNA PODRUŽNICA ZDRAVSTVENIH DELAVCEV II, TRBOVLJE

PATRICK QUINTIN

IŠČEVA

SAMEGA SEBE

36

Gospa Friend me je porinila prav do nje. Njeni kočarti, skri-venčeni prsti so mi lahko podrslji po mojih rokah.

Zazdelo se mi je, kakor da sem slišal preplašeni Murneyjin glas, ki je kričnil v grozi: Ne morem, ne morem prenašati, kar počno s teboj! Demonji! To so!

TRINAJSTO POGAVLJE

Gospa Friend je popolnoma obvladala ta obisk. Čutil sem njeno železno roko večje režiserke, ki je premišljeno usmerjala pogovor, kdaj pa kdaj izzvala starkin nasmeh, ji s srepim pogledom narekovala besede in me po petih minutah odpeljala iz sobe.

— Vidiš, — je rekla, ko sva bila spet sama, — babica res ni taka, da bi se moral ustrašiti.

Najraje bi ji odvrnil: — Ona res ni, zato pa si ti prav gotovo, — a nisem odprl ust. Naj sem razglabljal kakorkoli, še zmeraj nisem mogel razumeti, s kakšno zvijačo je ukanila starko, da se je postavila na njeno stran. Le čutil sem, da sem spet brez moči, ves omrežen in ujet.

Menila je, da bi se vrnila k bazenu, toda prav tedaj so Selena, Murney in Knut stopili v hišo. Vsi trije so bili še zmeraj v kopalnih oblekah. Bili so nasmejani in zadovoljni. Pogled mi je obvisel na Murney in nisem ga mogel ločiti od nje. Na njenem obrazu ni bilo niti sledu vse prejšnje groze in obupnih občutkov.

— Selena, zdaj sva bila pri babici. Kako ti je moglo priti na misel, da si jo hotela Gordyju prikriti?

Selena se je nasmehnila in se brez oklevanja znašla:

— Res še sama ne vem, Gordy je bil ves preplašen in jaz vsa zmedena, da se nisem spomnila ničesar boljšega, da bi ga pomirila. In o vsaki stvari je dvomil, pa sem se bala, da bi mu to zbudilo le še nove sume. Zato sem prosila Murney, naj mi pomaga v tej igri. V ostalem sem vse povedala Knutu in on je kot zdravnik temu pritrldil. Knut ali ni tako?

Kraft je prikimal, gospa Friend se je pomirjena nasmehnila:

— Da se pa ne reči, da si pametno ravnala. Zdad bi se morala Gordyju opravičiti, da si ga tako prevarila, drugače si bom mislila, da ga imaš še zmeraj za otroka.

Mar so si res utvarjali, da me lahko še goljufajo?

Gospa Friend je Murneyjin in Knutu naročila, naj se preoblečeta, mene pa prepustila Yunu, da me je odpeljal nazaj v sobo. Yun je to opravil na mojo nevoljo. In potem me je še vsega izmučil, ko me je umil.

Ko mi je brisal mokroto s kože, mi je prišla nova misel. Nič nisem verjel gospej Friend in bil sem prepričan, da bo morala biti tista seja, ki je bila napovedana za naslednji dan, v nečem odločina. In da je morala imeti tista pesem rajnkega Frienda pri tem še posebno vlogo. Morda pa mi bo lahko služila kot orožje za obrambo ali celo za napad?

— Zakaj te je gospod Friend odslovil, — sem vprašal Yuna. Pogledal me je brezizrazno in me ni razumel.

— Zakaj ti je Friend rekel: pojdi?

Zdad je vedel, kaj sem hotel, in je prikimal. Ponovil sem vprašanje. Tedaj se je nasmehnil, kakor da bi hotel reči, da je bila odslovitve konec nekega zelo smešnega spora. Ko me je na stolu znova spravil v red, se je še smejal.

V salonu so pripravili cocktail in Yun me je odpeljal tja. Vsi so bili zbrani in so se pristrčno menili, kakor da se ni zgodilo prav nič nenavadnega. Tudi meni so ponudili pol kozarca. Na videz veseli razgovor se je nadaljeval tudi po kosilu, ki ga je podajala nova služkinja, ki je doslej še nisem videl. Kazalo je, da smo morali biti vsi vedri, a vendar to nikomur ni prav uspelo. Murney je bila tiha in žalostna, jaz nerazumljiv in nemiren, ostali trije pa so se slišli še preveč, da bi bili glasni in nasmejani, kakor da bi morali nekoga o tem prepričati.

Vsi pa smo bili nervozni in to je bilo znamenje, da se nekaj naglo približuje.

Nihče ni nič govoril o tisti pesmi, toda bilo je jasno, da so vsi mislili nanjo. Čakal sem, da bo kdo izmed njih ob prvi priložnosti s kar se da zlagano prirodnostjo dejal, da bi bilo zelo zabavno, ko bi jaz ponovil stihe, ki me jih je Selena naučila. Po jedi sem se naslonil na svoj stol in Selena je začela recitirati kritico za kritico.

— Ponovila sem vse te stihe danes že dvakrat ali trikrat, — je rekla potem. — Zares so lepi. Uživali bomo, Gordy, ko te bomo jutri slišali, kako jih ponavljaš vprico tistih moralnih ljudi. Da, naučimo se jih do kraja.

V steklu odseva njihovo življenje

Z obiska pri steklarjih v Slovenski Bistrici

TAKRAT, KO SO DELALI SAMO GUMBE

Kaj bi dejali, če vam bi povedal tole pravljico:

Nekoč je sedel ob pohorskem jezeru pastirček in se igral v pesku. Zidal je palačo. V nekaj dneh je bila tolikšna, da ji daleč naokoli noben grad ni bil enak... Kaj bi nadaljevali. Verjame? Pravo golovo ne, saj je tista o pastirčku in pesku še za pravljico preveč neresnična.

Toda v življenju se marsikaj zgodi, marsikaj je mogoče, kar se nam na prvi pogled zdi neuresničljivo. Prosim, sedite za kako uro pri Milošu Božičniku, direktorju steklarne v Slovenski Bistrici in poslušajte zgodbo o nastanku njihovega podjetja. Zdelo se vam bo, da ste slišali pravljico. Slišali boste, kako je iz nič nastala tovarna, prava tovarna steklenih izdelkov. Pred sedmimi leti je ni bilo, ne nje-nega imena ne kakega obrata. Danes pa stoji in nemara je malo takih, ki ne bi vedeli zanjo.

Da, kako se začela ta zgodba, ki je vseskozi resnična, ki skriva v sebi toliko življenjske volje, dela, naporov, skrbi in veselja?

Steklobrusač pri brušenju

Začelo se je pred sedmimi leti v Rogaske Slatine.

»Pogovarjali smo se o tem in onem,« pripoveduje Božičnik. »Med nami je bil tudi tovariš Kardelj. — Dajte, zberite nekaj sredstev in začnite izdelovati kakšno drobno stekleno galanterijo — je rekel. Nekako moramo začeti z ustanavljanjem manjših proizvodnih obratov. — Vsi so se oprijeli te misli. Veste, to je bilo še takrat, ko nisi mogel dobiti ne žbljevo, ne šivank in gumbov.«

Tako se je v Rogaske Slatine pojavila skromna delavnica za gumba. Potem so ljudje z okraja v Poljčanah začeli razmišljati, kako bi to majhno podjetje, ki je zaposlovalo vsega šest ljudi, spravili pod streho. Po krajšem sem in tja je izdelovalnica za gumba pritomala v Slovenski Bistrici. Pred sedmimi leti so od tam začeli pošiljati v svet steklene gumba. No, najboljši niso bili. Kako neki, ko pa so jih izdelovali s tako pomanjkljivim orodjem. Bilo je tiste dni več težav in skrbi kot veselja. Gumbi pa so kljub vsemu šli v prodajo, saj jih je povsod primanjlo. Kar v orehah so jih razpošiljali. Kajpak, danes, ko jih lepo prišijejo na kartončke in jih je res lepo pogledati, se lahko samo nasmehnejo tem skromnim začetkom.

Iz peči so vzeli žarečo stekleno maso

Delavnica za izdelovanje gumbov je obstala. Nekoliko so ji pomagali dobri sosede iz Rogaske Slatine, še bolj ljudje, ki so se trudili, da bi pod Pohorjem spet zacvetelo steklarstvo. Petdeset let je minilo, kar so ugasnile peči slovečih pohorskih glažut. Tradicije res ni bilo nobene več, tehnika obdelave stekla se je že zdavnaj spremenila. Z osem je bilo treba začeti na novo, privaditi ljudi novemu delu, novemu poklicu. Res, ni bilo lahko.

PEČ, KI DAJE TOPLOTO IN KRUH

Pravo rojstvo današnje tovarne steklenih izdelkov se začne pravzaprav šele leta 1952. Tedaj so v Slovenski Bistrici ukinili tovarno za izdelovanje sanitetnega materiala. Prostori so bili tu. Kdo jih bo dobil? Menda ne delavnica za izdelovanje gumbov, ki je premogla dva kvalificirana steklarja in nekaj priučeni delavcev? Da, dobila jih je prav ona.

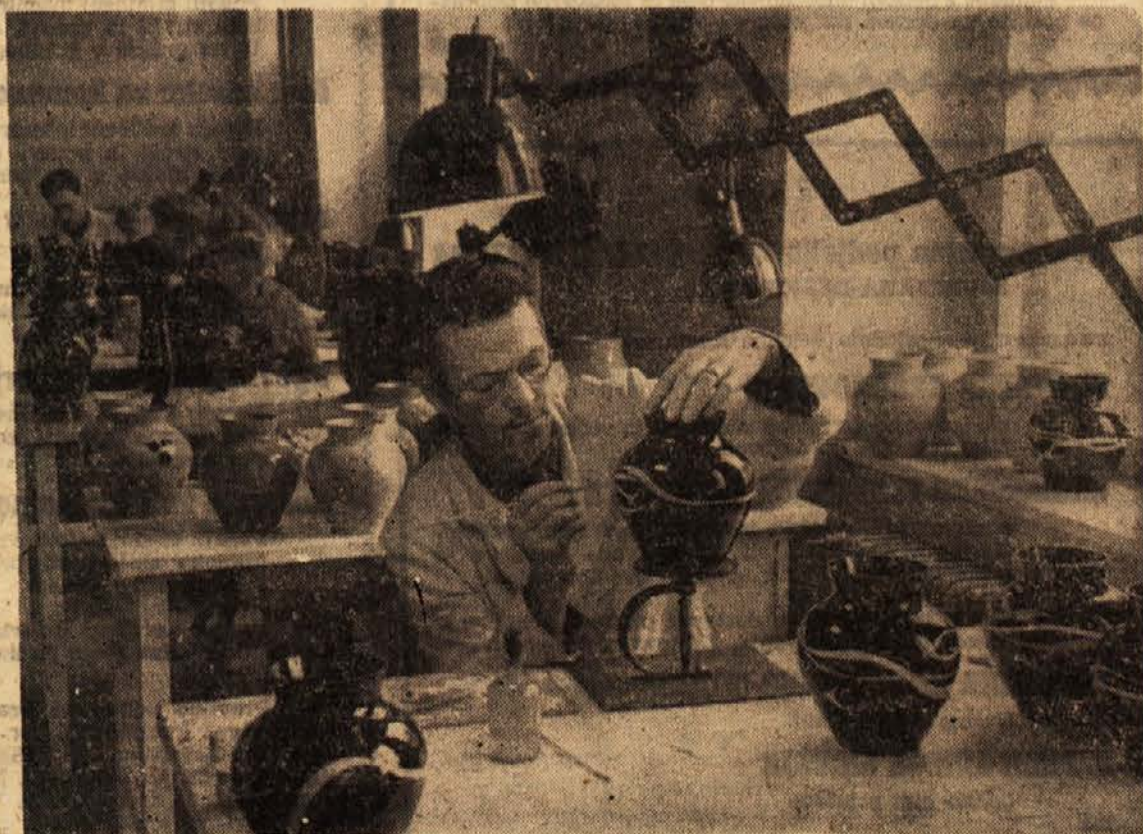
V novi stavbi je bilo več prostora. Toda v te prostore bi bilo treba postaviti tudi lastno peč, brusilne stroje, pa še kopico drugega orodja. Kje dobiti te prepotrebne reči? Zaposlili so spet sosede in ti so z razumevanjem podprli njihove napore. Nekaj so prispevali steklarji iz Rogaske Slatine, nekaj iz Straže in Hrastnika. Tudi druga pod-

jetja so po malem prispevala kako orodje. Topilne peči pa so se lotili kar sami, delavci so se odpovedali dobičku in zavihali rokave. Prav vsi, od direktorja do zadnjega delavca so dovažali pesek, kamenje, da si zgradijo prvo majhno topilno peč. Kajti lastna peč je bil njihov največji up, brez nje bi propadle zamisli o napredku in razvoju podjetja. Peč, ki tali in daje toploto, jim je lahko obvarovala kruh.

POTEM JE SLO NAVZGOR

Življenje v novih tovarniških prostorih je teklo neugnano dalje. Ljudje so se privajali novemu poklicu, pridobili so si strokovno znanje in izkušnje. Uredili so si delovne prostore, topilno peč na gretje z mazutom, vrsto težkega olja, kar je bil prvi primer v naši steklarski industriji, brusilnico, slikarski oddelek, skladišče in steklopihaški oddelek. Večidel teh naprav so zgradili z lastnimi močmi. Računika pokaže, da so z lastnimi sredstvi opravili za 15,176 milijonov dinarjev investicijskih del. V istem času pa so dali skupnosti nad 61 milijonov dinarjev in od nje le malo zahtevali.

Proizvodnja je naraščala. V letu 1954 pa je nastalo vprašanje, kam z gumbi, kako izkoristiti zmogljivost tovarne, ko so vendar toliko žrtvovali zanjo.

Pri dekoriranju vaz v slikarskem oddelku

Samo dvoje je bilo mogoče: ostati pri izdelovanju gumbov in skrbeti obratovanje, ali pa se lotiti česa novega. Šli so po drugi poti, čeprav niso imeli izkušenj. Volja do dela in boj za obstanek podjetja sta jih navdihovala, da so se lotili izdelovanja novih izdelkov. V zelo kratkem času so obvladali proizvodnjo razsvetljavnega stekla, v steklopihaškem oddelku pa so se čez noč pojavili pravi umetniki v oblikovanju okrasnih steklenih izdelkov.

Vse, kar so v zadnjih letih dosegli, nazorno potrjujejo številke. Kako so rasli znanje, strokovna sposobnost in delovna storilnost, nam pove razpredelnica o vrednosti proizvodnje na enega zaposlenega delavca:

1950 = 476.888 dinarjev	1953 = 71
1951 = 444.964 dinarjev	1954 = 70
1952 = 526.610 dinarjev	1955 = 81
1953 = 657.070 dinarjev	1956 = 86
1954 = 677.472 dinarjev	
1955 = 787.929 dinarjev	
1956 = 927.929 dinarjev	

Prav tako zanimiva je primerjava z bruto dohodkom, ki se je večal iz leta v leto. Tabela nam pokaže naslednje:

Matični oddelek Tovarne steklenih izdelkov — oddelek za izdelovanje gumbov

1950 = 3.815.110 dinarjev
1951 = 19.135.481 dinarjev
1952 = 41.076.279 dinarjev
1953 = 46.651.997 dinarjev
1954 = 47.423.058 dinarjev
1955 = 63.990.925 dinarjev
1956 = 80.000.000 dinarjev

Se se pomudimo pri številkah. Zaradi povečanja proizvodnje ni naraščalo število zaposlenih. Povečanje je nastajalo v pravilnem sorazmerju s proizvodnjo. Večja proizvodnja je

zato bila izrazito plod večjega delovnega prizadevanja, strokovnega znanja in boljše organizacije v proizvodnji. Število zaposlenih je bilo v razmerju s količino proizvodov iz leta v leto manjše. Tabela pokaže tole:

1950 = 8	1953 = 71
1951 = 43	1954 = 70
1952 = 78	1955 = 81
	1956 = 86

Številke so potrdile to, kar si je delovni kolektiv od začetka obratovanja tovarne stalno prizadeval: delati, pridobiti si znanje in izkušnje, koristiti sebi in skupnosti.

RAZGLED PO TOVARNI

Takšna je zgodba o nastanku in razvoju podjetja.

ožejo v steklo. Nato jih ohladijo v posebnih komorah in odneso v skladišče. Tu jih poslednjič očistijo, zavijejo in odpošljejo trgovcu. Jutri boste nemara kupili stekleno bučko za spalnico, vazo za rože, skodelico za sladkor...

PRI UMETNIKIŠTEKLOPIHACIJI

Steklopihaški oddelek je nemara naziv, ki ne ustreza temu, kar vidite v njem. Tukaj sede za mizicami mladi ljudje. Pred njimi na mizi bruhaajo iz gorilnikov žareči curki butana, zraven njih leže steklene palice oseh barv. Nič več kot palice — in spretni roke. Iz teh palic je treba oblikovati cvetlice, psičke, košarice, baletke, plešalce. To ni navadno delo, je umetnost. Morda je tedaj, ko odštevamo zanjo denar, nehoti ne razumemo. Klparstvo je to, ki zahteva talent, posluh za obliko, anatomijo, lepoto... Tukaj je treba preliti idejo v steklo. In pri tem nimate ničesar drugega kot gorilnik in stekleno palico. Toda mladi ljudje znajo marsikaj, naučili so se oblikovati. In človek je presenečen, ko gleda te mlade obraze, ki so morda še pred nedavnim zrla na šolsko tablo.

Mladi ljudje. Skoraj vsa tovarna je polna mladih obrazov. Razlog več, ko trdimo, da raste pod zelenim Pohorjem nov rod steklarjev. Nastaja generacija, ki je ožljubila steklo, ki se je posvetila poklicu, ki ne pozna samo mehaničnega proizvajanja, ampak je poln domiselnosti, ustvarjalnega poleta, fantazije in posluha za lepo.

»Sli bomo naprej,« zaključuje direktor Božičnik drugi del svoje zgodbe. »Dobili smo brusilne stroje za fino brušenje. Začeli bomo tudi z izdelovanjem steklenih izdelkov, ki bodo kombinacija opala in stekla. No, marsikaj nas še čaka. Vse možnosti imamo, da gremo naprej.«

Vmes pa so še težave. Sicer mnogo manjše, kot nekoč, a vendarle vznemirjajo. Potrebno bi bilo garderobe, kopalnice, skladišča, garaže, sanitarne naprave. Za vse to se potegujejo in upajo, da bodo dosegli.

Lahko jim verjamemo, kajti ljudje, ki so iz nič napravili tovarno, so sposobni vsega. Prijetno je slovo od njih. A vendarle to ni slovo. Povsod se lahko srečujemo z njimi, v trgovinah, kjer se bleščijo njihovi izdelki, doma, kjer jih že imamo. In če se bomo globlje zazrli v to oblikovano steklo, bomo nemara boljše razumeli delo in ljudi, ki stoje za njim. V steklu je odsev njihovega dela in življenja. Je znamenje poklica, ki zasluži spoštovanje.

TO STRAN SMO ODSTOPILO TOVARNI STEKLENIH IZDELKOV — SLOVENSKA BISTRICA

Od risalnice romajo izdelki v električno peč, kjer se barve

KINO »KOMUNA«

Cinemascope film

»CARMEN JONES«

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Dorothy Dandridge in Hary Belafonte. Prodaja vstopnic od 9 do 11 ter od 14 dalje. Danes zadnjikrat!

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

NOCOJ BOMO PELI

V glavnih vlogah David Wayne in Anne Bancroft. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje. Ob 10 mladinska predstava.

KINO »UNION«

Ital. barvni film: »Dekle z reke«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi Sofia Loren. Tednik. Ob 10 matineja istega filma. KINO »SLOCA«: Amer. film: »Na moriščevih sledih«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat. Ob 10 matineja istega filma. KINO »VIC«: Francoski film: »Marianne Hold in Pierre Vaneck«. Ob 10 matineja istega filma. KINO »SOCA«: Francoski film: »Marianne Hold in Pierre Vaneck«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Marianne Hold in Pierre Vaneck. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje. MLADINSKI KINO LM: Kotnikova 8, predvaja ameriški film: »Festival Charlja Chaplina«. Predstave danes ob 16, 18 in 17.

KINO »SISKA«

Italijanski film

»PLAŠČ«

V glavni vlogi R. Rascel in Sanson. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje. Danes zadnjikrat.

KINO »LITOSTROJ«

Ameriški barvni film: »Beau Brummell«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Stewart Granger, Elizabeth Taylor in Peter Ustinov. Prodaja vstopnic turo pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjikrat.

Samostojnega računovodjo - bilancista

S PRAKSO SPREJME

Trgovska podjetje

»TEHNOSERVIS« v Kopr

Nastop službe s 1. februarjem 1957, ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. — Pismene ponudbe pošljite na zgornji naslov.

162

UPRAVA KLINIČNIH BOLNIŠNIC V LJUBLJANI

sprejme v službo:

INFEKCIJSKA KLINIKA:

ekonoma klinike

Pogoji: dovršena srednja šola z nekaj let prakse v ekonomski službi.

INTERNA KLINIKA:

4 bolničarke

Pogoji: dovršena bolničarska šola.

pisarniškega uslužbenca

Pogoji: perfektno obvladane strojepljisa in praksa v administraciji.

Prošnje vložite v personalnem oddelku Kliničnih bolnišnic, Ljubljana — Zaloška cesta 2 do 28. januarja 1957.

170

RAZPIS

Na podlagi člena 10 Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ, št. 34/55)

razpisuje

Komisija za razpis mest direktorjev ObLO KOPER delovno mesto

direktorja

tovarne »LAMA«, Dekani

- Pogoji: 1. strojni inženir s 5-letno prakso; 2. strojni tehnik z 10-letno prakso; 3. ekonomist z večletno prakso.

Kolkovane prošnje z življenjepisom ter opisom strokovne usposobljenosti dostavite ObLO KOPER v roku 10 dni po razpisu.

160

UPRAVNI ODBOR TOVARNE

»PLAMEN« — KROPA

razpisuje mesto

šefa

gospodarsko-računskega sektorja

POGOJI: Fakultetna izobrazba ali srednja ekonomska šola in večletna praksa na vodilnem mestu v knjigovodstvu kot samostojni računovodja.

Plača po tarifnem pravilniku z dodatno plačo po sistemu premiranja. Družinsko ali samsko stanovanje zagotovljeno v novi stanovanjski hiši.

Ponudbe z opisom dosedanjega dela in strokovne izobrazbe pošljite na upravo podjetja.

146

RAZPIS

Avtoremontno podjetje »Avtoobnova«

LJUBLJANA-BEZIGRAD 11

razpisuje naslednja delovna mesta za:

GLAVNEGA RAČUNOVODJO

z odgovarjajočo šolsko izobrazbo in večletno prakso. Nastop službe po dogovoru.

EKONOMSKO-PLANSKEGA REFERENTA

z odgovarjajočo šolsko izobrazbo in večletno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Zaželeno je poznavanje posebnosti avtoremonta dejavnosti.

Za obe delovni mesti je treba dostaviti pismene ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja. Zahteva se neoporečnost.

MEZDNEGA KNJIGOVODJO-(KINJO)

Nastop službe takoj.

SAMOSTOJNEGA LIČARJA

(lahko tudi priučen)

151

Gospodarske organizacije, drž. organi in ustanove

POZOR!

Te dni bo izšel

»Zvezni družbeni plan za leto 1957«

s pojasnili.

V tem zvezku je podano besedilo zveznega družbenega plana za leto 1957 s pojasnili za uporabo ekonomskih instrumentov in ukrepov.

Na koncu zvezka so objavljena tudi vsa veljavna besedila za uporabo predvidenih instrumentov in ukrepov iz družbenega plana.

Ta zvezek je nujno potreben vsem gospodarskim organizacijam, državnim organom in ustanovam, bankam, kakor tudi vsem drugim organom, ki v svojem poslovanju uporabljajo odredbe zveznega družbenega plana za leto 1957.

»Zbirka predpisov o kreditih in bankah«

s pojasnili. — Zbirko so pripravili: Milan Mihačević, Aleksander Fejčič in Vladimir Bošković.

Zbirka vsebuje vse predpise o kratkoročnih kreditih, potrošniških kreditih, o posojilih za investicije, predpise o finaniranju stanovalniške izgradnje, predpise o skladu obratnih sredstev gospodarskih organizacij s potrebnimi pojasnili zaradi njihove pravilne uporabe.

Razen tega so dani vsi predpisi o bančnem sistemu: uredba o bankah in hranilnicah, uredba o Jugoslovanski investicijski banki, uredba o Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino, uredba o družbenih investicijskih skladih, uredba o izdelavi in odobritvi investicijskega programa in o polaganju depozitov za zagotovitev izplačil investicijskih del, kakor tudi vsi ostali predpisi, ki sestavljajo naš kreditni sistem.

Pojasnila so dana prvenstveno za praktično uporabo gospodarskih organizacij, bank in hranilnic, državnih organov in ustanov, kakor tudi vseh tistih, ki pri svojem delu uporabljajo predpise s tega področja.

»Zakon o splošnem upravnem postopku«

s komentarjem Bogdana Majstorovića v redakciji dr. Jerka Radmilića, ljudskega poslanca, in Fedora Bazale, državnega svetnika.

V komentarju je vsak člen zakona razložen tako, da je lahko razumeti njegov smisel. Pri posameznih členih so navedeni tudi drugi členi tega zakona in drugih predpisov, ki so z njimi v zvezi, za tem so pri mnogih členih objavljena razodbe vrhovnih sodišč, s katerimi so bila v upravno sodni praksi razpravljana ustrezna vprašanja upravnega postopka.

Komentar je izdelan prvenstveno za praktično uporabo državnih, državnih organov, ustanov in organizacij in vsem tem bo služil koristno v vprašanjih vodenja postopka pristojnosti zakona, povrnitve v prejšnje stanje, pritožbe, osnove postopka itd. in v vseh drugih vprašanjih upravnega postopka.

Cena 600 din.

»Zbirka predpisov o zaključnem računu za leto 1956«

S komentarjem, vsemi uradnimi pojasnili, navodili in praktičnim primerom za izdelavo zaključnega računa. Zbirko pripravljajo: Zvezni Džordjević, Nikolaj Petrov in Sava Rončević, zvezni finančni inšpektorji, s sodelovanju z drugimi finančnimi strokovnjaki.

Cena 500 dinarjev.

Da bi še v večji meri olajšali delo pri izdelavi zaključnih računov, bo izdal Beograjski grafični zavod

komplete obrazcev za zaključni račun v letu 1956,

ki jih bo predpisal Zvezni državni sekretariat za finance.

Cena 220 dinarjev.

Naročila za Zbirko predpisov o zaključnem računu za leto 1956, kakor tudi za obrazce sprejema komercialni oddelk »Uradnega lista FLRJ — Beograd, Kraljevića Marka 8. — Tekoči račun 1032-T-220.

POŠLJITE PRAVOČASNO SVOJA NAROČILA!

159

Komisija za volitve in imenovanja pri Občinskem ljudskem odboru KOPER razpisuje po členu 40 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev (Uradni list FLRJ, št. 28/55) ter v smislu člena 2 Statuta občine Koper naslednja

delovna mesta za:

načelnika oddelka za finance

Pogoji: ekonomska fakulteta z najmanj 5 let prakse v upravi in gospodarstvu, ali pa srednja ekonomska šola z najmanj 10 let prakse v upravi ali gospodarstvu.

načelnika oddelka za gospodarstvo in komunalne zadeve

Pogoji: ekonomska fakulteta z najmanj 5 let prakse v upravi ali gospodarstvu, ali pa srednja ekonomska šola z najmanj 10 let prakse v upravi ali gospodarstvu.

referenta za plan v oddelku za gospodarske in komunalne zadeve

Pogoji: srednja ekonomska šola in najmanj 5 let prakse v gospodarskem planiranju, ali pa priznana ustrezna šolska izobrazba in 10 let prakse v gospodarskem planiranju.

referenta za plače v gospodarstvu v oddelku za gospodarske in komunalne zadeve

Pogoji: srednja ekonomska šola in najmanj 5 let prakse v gospodarskem planiranju, ali pa priznana ustrezna šolska izobrazba in 10 let prakse v gospodarskem planiranju.

gradbenega inšpektorja

Pogoji: gradbeni inženir z najmanj 8 let prakse v gradbeni stroki in upravi, ali gradbeni tehnik z najmanj 10 let prakse v gradbeni stroki in upravi.

šefa odseka za komunalne zadeve

Pogoji: gradbeni inženir z najmanj 8 let prakse v gradbeni stroki in upravi, ali gradbeni tehnik z najmanj 10 let prakse v gradbeni stroki in upravi.

referenta za sklade v oddelku za finance in proračun

Pogoji: srednja ekonomska šola z najmanj 5 let prakse v finančno-računovodski službi oziroma v gospodarstvu.

trgovinskega inšpektorja

Pogoji: srednja ekonomska šola z najmanj 5 let prakse, ali priznana ustrezna izobrazba in najmanj 8 let trgovske prakse.

referenta za personalno službo

Pogoji: srednja strokovno izobrazba in najmanj 3 leta upravne službe, ali priznana ustrezna izobrazba in 5 let upravne službe.

Za vsa navedena delovna mesta je določena plača po uredbi, dopolnilna plača pa z odlokom Občinskega ljudskega odbora.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom, dokazi o strokovni kvalifikaciji ter s potrdilom o nekaznovanju predložite Tajništvu OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KOPER do 30. januarja 1957. Nekolkovanih prošenj ne bomo upoštevali.

158

RADIO LJUBLJANA

Sporod za nedeljo, 20. januarja Poročila ob 6.55, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00 in 22.55. 6.00-7.00 Poskočne in domače melodije za prijetno nedeljsko jutro — 7.15 Reklame — 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva — 7.35 Zabavne melodije — 8.30 Otroška predstava: Friedrich Feld; Jezdec na oblaku — 9.00 Slovenske narodne in umetne pesni — 9.45 Še pomnite, tovariši... Ivo Porenta-Vojko: Zakon tovarštva — 10.15 Nedeljski simfonični koncert — 11.15 Oddaja za Beneške Slovence — 11.35 Lahka glasba — 12.00 Pogovor s poslušalci — 12.10 Opoldanski glasbeni sporod — 12.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 12.30 Za našo vas — 14.00-15.00 Zeleni ste, poslušajte! — 16.00 Preveč in premalo korajže (reportaža) — 16.15 Igra zabavni orkester Huga Winterhaltera — 16.30 Glasbeni mozak — 17.30 Radijska igra: Saroyan: Človeška komedija — 18.30 Melodije za dobro voljo — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Posnetki reportaže z meddržavne hokejske tekme Avstrija: Jugoslavija — 19.45 Zabavna glasba, vmes reklame — 20.00 Radijovarieta (posnetki javne zabavne glasbene oddaje Radia Zagreb) — 21.00 Kulturni razgled: Tone Potokar: O srbsko-hrvatskih revijah — 21.15 Nočni koncert — 22.15 Zaplešimo — 22.15-23.00 UKV program: Jazz cocktail — 23.00-24.00 Oddaja za tujino, na val 327,1 m (prenos iz Zagreba).

II. program za nedeljo, 20. januarja 13.10 Promenadni koncert — 14.00 Ljubljanska kronika in obvestila — 14.15 Od melodije do melodije — 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved — 15.15-16.00 Glasbeni mozak — 22.15-23.00 Zaplešimo.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE Nedelja, 20. januarja ob 18: Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženil«. Izven in za podeželje.

KINO »STORŽIČ«: Ob 9.30: Amer. barvni film: »Rapsodija«. V glavni vlogi Elizabeth Taylor, Vittorio Gassman. — Ob 14, 16, 18 in 20: Italijanski barvni film: »Teodora«. V glavni vlogi Giana Maria Canale. Danes zadnjikrat.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Jesenicah od 18. do 25. januarja ima dr. Alojz Jenko, Cesta Bratstva in enotnosti.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE Nedelja, 20. januarja ob 14.30: Roussin: ob 19.30: Roussin: »Otroci prihajajo«.

KINO »RADIO«: Ruski barvni film: »Pedagoška poema«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja skopijenegega programa št. 5.

»PLAVŽ«: Ameriški film: »Na razpotju«. Predstave ob 16, 18 in 20. — Ob 10.30 matineja mladinskega filma. »ZIROVNICA«: Angl. film: »Ugrabitelj«. Predstavi ob 16 in 19.30.

»DOVJE«: Amer. barvni film: »Kil-či M. za umor«. Predstava ob 19. — Ob 16 matineja mladinskega filma. »KOROŠKA BELA«: Ruski barvni film: »Pedagoška poema«. Predstava ob 18.

Z BLEDA

Ameriški barvni film: »Trobente opoldne«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20. V glavni vlogi Ray Milland, Helena Carter, H. Mariowe, Forrest Tucker.

IZ DOMZLA

Ameriški film: »Kraljica Kristina«. Predstave ob 15, 17 in 19. V glavni vlogi Greta Garbo in John Gilbert.

MARIBORSKE VESTI

DEŽURNA LEKARNA Nedelja, dne 20. januarja: lekarna »Planinka«, Glavni trg 20. Ponedeljek, dne 21. januarja: lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta 1.

KINO PARTIZAN: Jugosl. film: »Osumljeni«. UDARNIK: Amer. film: »Zrtvovanje«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE Nedelja, 20. januarja ob 10: Grimm-Skofca: »Janko in Metka«. Izven; ob 15: Čajkovski: »Francesca da Rimini«. Rimski - Korsakov: »Capriccio«. Red U. Nekaj sedežev in stojišč v prodaji.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE Torek, 22. januarja ob 16: Aristofanes: »Lisistrata«. Zaključena predstava za tovarno »Iskra«, Mladini prepovedano. Četrtek, 24. januarja ob 20: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven. Mladini prepovedano. Nedelja, 27. januarja ob 18: Aristofanes: »Lisistrata«. Izven in za podež. Mladini prepovedano.

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ Nedelja, 20. januarja ob 19.30: Molière: »Tartuffe«, gostovanje v Gorisnici.

KINO »MESTNI KINO«: Ital. film: »Kruh, ljubezen in ljubosumje«. — V glavni vlogi Gina Lollobrigida in Vittorio de Sica.

IZ MURSKÉ SOBOTE

KINO »PARK«: Ital. film: »Oprostite mi«. Predstave ob 10, 15, 17.30 in 20. — V glavni vlogi Raf Vallone, Antonella Lualdi in Tamara Less.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE Nedelja, 20. januarja ob 19.30: Shakespeare: »Macbeth«. Red nedelja.

KINO »UNION«: Ameriški barvni film: »Kvartopirec z Mississippija«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Tyrone Power in Julia Adams. »METROPOL«: Amer. barvni film: »Destri«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Audie Murphy.

IZ ZALCA

KINO Ameriški barvni film: »Miri človek«. Predstave ob 15, 17 in 19.30. — V glavni vlogi John Wayne, Maureen O'Hara in Victor Me Lagen.

VESTI IZ TRBOVELJ

Revirsko akademsko društvo Trbovlje obvešča, da je gostovanje Akademije za igralsko umetnost iz Ljubljane s Shakespearovim »Kakor vam drago« in Moliérovim »Sganarelle« zaradi obolenosti v ansamblu preloženo od nedelje, 20. januarja, na soboto, 26. januarja 1957. Vstopnice, prodane za predstavi v nedeljo, veljajo za soboto, 26. januarja.

KINO »DELAVSKI DOM«: Amer. barvni film: »Houdini«. »SVOBODA«: Trbovlje II. Čelid barvni film: »Jan Hus«. V glavni vlogi Zdenek Stepanek.

IZ NOVEGA MESTA

KINO »KRKA«: Ameriški film: »Na apski meji«. V glavni vlogi John Wayne.

DROBNI OGLASI

Komisija za razpis mesta direktorja podjetja »Kovinar«

mesto direktorja

podjetja »KOVINAR« — tovarne za izdelovanje tekstilnih strojev in naprav, lovskih pušk ter patron — Kranj

RAZPIS KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA KANAL

upravnika lekarne Kanal

Pogoji: farmacevt s strokovnim izpitom, po možnosti z večletno prakso.

Personalna komisija OLO Kočevje

upravnika vodnega sklada

Pogoji: vodogradbeni inženir ali tehnik z najmanj dveletno prakso v tej stroki.

RAZPIS

Na osnovi člena 1 Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO javno pismeno LICITACIJO

za oddajo gradbenih in obrtniških del za stanovanjsko stavbo II v Novem mestu na »Znamčevih njivah«

Licitacija bo dne 23. februarja 1957 ob 10. uri v sejni dvorani ObLO NOVO MESTO.

Projektni elaborat in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od dneva objave v Uradnem listu LRS od 10. do 12. ure pri ODDELKU ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNE ZADEVE ObLO NOVO MESTO, proti plačilu kavicje 10.000 din.

Pri predaji ponudbe je ponudnik dolžan plačati po tar. št. 9/d (Uradni list LRS, št. 15-258/54) občinsko takso v znesku 8850 din.

Investitor: OBČINSKI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

ZAPOSILITEV

MANUFAKTURIST mode in galanterije, več skladišča, s prakso, 50 let star, poročen, želi namestitev.

Uprava Zavoda za odrasle duševno defektne Hrastovec - Trate

sporoča vsem prizadetim ustanovam in posameznikom, naj ne pošiljajo v oskrbo imenovane ustanove duševno defektne osebe, če ne prejmejo prej ustrezne odločbe o sprejemu, ki jo izda po opravljeni trižli uprava zavoda.

RAZPIS

SVET PRIRODOSLOVNO MATEMATIČNO FIZIČESKO FAKULTETE v Ljubljani razpisuje natečaj v smislu 27. in 29. člena Splošnega zakona o univerzah:

a) za ponovne volitve fakultetnih sodelavcev: asistenta:

- za dialektični in historični materializem ter logiko, za pedagogiko, za psihologijo, za zgodovino najnovejše dobe, za zgodovino balkanskih narodov, za zgodovino umetnosti, za klasično arheologijo in staro zgodovino, za zgodovino slovenske književnosti, za zgodovino slovenske književnosti, za ruski jezik in književnost, za ruski jezik in književnost, za francoski jezik, za angleški jezik, za nemški jezik, za grški jezik, za primerjalno jezikoslovje, za matematiko, za fiziko, za geofiziko, za organsko kemijo, za organsko kemijo, za geologijo s paleontologijo, za mineralogijo s petrografijo, za prazgodovino človeka, za zoologijo, za sistematiko, za antropologijo, za sistematsko botaniko, za geografijo, za geografijo, za geografijo, v botaničnem vrtu;

lektorja: za slovaški jezik, za poljski jezik, za italijanski jezik, za angleški jezik, za nemški jezik;

b) za volitve fakultetnih sodelavcev asistenta:

- za občo pedagogiko, za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede, za slovensko filologijo in staro cerkveno slovanščino, za matematiko in geometrijo, za astronomijo, za meteorologijo, za analitično kemijo, za anorgansko kemijo, za zoologijo, za antropologijo;

lektorja za ruski jezik; bibliotekarja v slovenskem inštitutu.

Prijave sprejema tajništvo 14 dni po objavi v Uradnem listu LRS.

Tajništvo Prirodoslovno matematično filozofske fakultete.

Svet Prirodoslovno matematično filozofske fakultete v Ljubljani

razpisuje natečaj za ta-le mesta:

rednega ali izrednega profesorja ali docenta za predmet zgodovina slovenskega jezika honorarnega predavatelja za predmet fizika za biologe in farmacevte in honorarnega lektorja za nemški jezik za germaniste

Prijave sprejema tajništvo 14 dni po objavi v Uradnem listu LRS.

Tajništvo Prirodoslovno matematično filozofske fakultete

Zakon o splošnem upravnem postopku

bo v kratkem izšel v posebni brošuri, na kar se posebej opozarjamo vse urade, ustanove, podjetja in druge gospodarske organizacije ter posameznike.

CENA OKROG 100 DIN. Naroča se pri »Uradnem listu LRS« LJUBLJANA, Erjavčeva 11 a.

POMOŽNA NATAKARICA, mlajša, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani.

TRGOVSKA POMOČNICA, zanesljiva, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Trgovka«.

NATAKARICA, mlajša, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Natakarica«.

ADMINISTRATORKA, pridna in večja vseh del v administraciji. Išče primerno zaposlitev v Ljubljani, ali njeni okolici. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Administratorka«.

VRATAR, išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Vratar«.

KOMERCIJALIST, srednjih let, z večletno prakso, išče zaposlitev v svoji stroki. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Komerčialist«.

FRIZERKA, srednjih let, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani.

KLEPARSKA VAJENKA sprejemna. Interesent mora imeti stanovanje v Ljubljani. Naslov v oglasni oddelku LP.

VIŠJI GRADBENI TEHNIK, z večletno prakso, išče zaposlitev v gradbeni stroki v podjetju ali ustanovi v Ljubljani. Ponudbe pošiljate na oglasni odd. LP pod »Višji tehnik«.

DELAVKA, srednjih let, išče kakršnokoli zaposlitev v Ljubljani ali njeni okolici. Ponudbe pošiljate na oglasni odd. LP pod »Delavka«.

PRODAM

PSICO »EXOKER«, z rodovnikom, mlad, zdrav, prodam. Naslov: Koper, Istrska obala 4.

MOTORNO KOLO »Puch«, 200 ccm, z vsemi rezervnimi deli, dobro ohranjeno, prodam. Cena ugodna. — Hrastnik, Skoflje, Ceraj 45 b. 177 p

RAZNO

POZOR! Zaradi pomanjkanja dobrega materiala ali dela lažistokovnja-kov so bili po vojni mnogi uporabniki »Lutz« peči znatno oškodovani. Citajte današnji insert Lutz-pečarja.

LUTZ PEČI, solidna popravila, montaže ali premonaže zopet izvršuje po vsej državi predvojni strokovnjak. Zahtevajte ponudbe — Rupena Ivo, Domžale, Industrijska 37.

ZAMENJAM SOBO v Šiški iz osebnih razlogov. Ponudbe v upravo LP pod »Sostanovalec«.

OPREMLJENO SOBO oddam najboljšemu ponudniku. Ponudbe v upravo LP pod »Resno«.

STANOVANJE, enosobno, na Studenčih pri Mariboru, zamenjam za eno ali eno in pol sobno stanovanje v središču Maribora. Naslov: Remšak Elza, Maribor-Studenca, Ciril Metodova ul. 10/I.

SOBO z balkonom in posebnim vzhodom in souporabo kopalnice in drvarnice, lepo in sončno v centru Ljubljane, zamenjam za sobo in kuhinjo ali za večjo sobo v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice.

DVOSOBNO STANOVANJE s kabineto, v Sežani, zamenjam za enako, večje ali dvosobno v Ljubljani ali njeni bližnji okolici. — Ponudbe v upravo LP pod »Pomlad 1957«.

ISCEM SOBO pri dobri družini, Grem tudi kot sostanovalec. — Ponudbe v upravo LP pod »Studentka«.

STANOVANJE v ljubljanski okolici, sestojče se iz sobe in kuhinje ter sobe v Ljubljani zamenjam za dvosobno stanovanje v Ljubljani. — Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod »Zamenjava 1«.

DVOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani ali njeni bližnji okolici kupim. Ponudbe z navedbo cene in podatkov o stanovanju pošiljate v upravo LP pod geslom »Kupim«.

ZEMLJO, obdelovalno, v severnem delu Ljubljane, zamenjam za stavbeno parcelo v razmerju 1:4. Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Zemlja«.

GARSONJERO, lepo, v centru Maribora, zamenjam za garsonjero enake vrednosti v Ljubljani. — Ponudbe pošiljate na oglasni oddelk LP pod deslom »Garsonjera«.

DANICA ČRETNIK iz Hrastnika, se zahvaljujem darovalcem paketa, ki ga je prejel moj sin Danilo v Novem Celju, za Novo leto.

DEKLE, dobrega in vedrega značaja ter primerne zunanosti, stara 24 let, išče sence primernega moškega. — Cenjene ponudbe pošiljate na oglasni odd. LP pod »Razočarana«.

ŠTIRI MLADA DEKLETA, v starosti 17-20 let, namernečenke, želijo poznanstva z intelektualci v starosti do 25 let zaradi dopisovanja. Ponudbe s sliko pošiljate na naslove v upravi LP pod »Mladost«.

30-LETNI INTELIGENTNI MOŠKI želi prijateljstvo s tovariščico za izlete na planine. Ostalo po dogovoru. Cenj. ponudbe pošiljate v upravo LP pod »Murke«.

SRB — BEOGRAJČAN, intelektualec, star 30 let, se želi zaradi živitve spoznati s Slovenko dobre narave do starosti 25 let. Pismene ponudbe pošiljate v upravo LP pod »Petar«.

FANT, eleganten, ključavničar, z lastnim domom, pošten, vesela narava, želi poročiti priljubljeno dekle do 25 let starosti. Zaželjena slika. — Ponudbe v upravo LP pod »Lepa Ljubljana«.

LOČENKA, stara 30 let, ljubiteljica športa in kulturnih prireditelj, išče prijatelja. Ponudbe pošiljate na oglasni odd. LP pod »Prijateljica«.

KUPIM

SEJANČEK kranjske čebule (rdeče) kupim. — Ponudbe z navedbo cene pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Sejanček«.

KORENINE KRIZANTEM, velikih in vseh barv, kupim. Ponudbe z navedbo cene in vrste pošiljate na oglasni odd. LP pod »Krizanteme«.

CEVLJE za drsalke, deške, št. 34, kupim. Naslov: Bruna Volkar, Ljubljana, Močnikova 5, tel. 31-751.

PREDPEČICO kupim. Ponudbe z navedbo cene pošiljate na oglasni odd. LP pod »Predpečico kupim«.

CEBULČEK, rdeče čebule, kupim. — Ponudbe z navedbo cene in količine pošiljate na oglasni odd. LP pod geslom »Cebulček«.

KUHINJO, dobro ohranjeno, kompletno, kupim. Ponudbe pošiljate na oglasni odd. LP pod »Kuhinja«.

STEDILNIK, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene pošiljate na oglasni oddelk LP pod geslom »Stedilnik«.

RAZNAŠALKE

za raznašanje časopisa za Šiško, Bežigrad, Jarše in Smartinsko cesto — sprejme takoj

UPRAVA »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA« Ljubljana, Kopitarjeva 4/I.

Personalna komisija Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana

razpisuje v upravi Okrajnega ljudskega odbora mest

dveh proračunskih inšpektorjev

Pogoji: srednja strokovna izobrazba z daljšo prakso v proračunskih poslih.

Plača po temeljni uredbi in dopolnilna plača.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom vložite v uradu tajnika OLO — Mačkova ulica 1, soba št. 13/I. Rok za vlaganje prošnje je do 31. januarja 1957.

Personalna komisija

TOVARNA PISALNIH STROJEV V LJUBLJANI

obvešča, da se je v celoti preselila v nove obratne prostore

Vse cenjene stranke obveščamo, naj se v bodoče obračajo na naslov: TOVARNA PISALNIH STROJEV LJUBLJANA — SAVLJE 18 a TELEFON 382-255

»TEKO«, export-import

sprejme več korespondentk-strojepisk

z znanjem nemškega in po možnosti še kakega tujega jezika.

Javite se med 8. in 12. uro v poslovnih prostorih — Ljubljana, Cankarjeva ulica 1/IV.

Po sklepu UNIVERZITETNE UPRAVE in smislu temeljnega zakona o štipendijah razpisuje

SEKRETARIAT UNIVERZE natečaj

za podelitev štipendij na fakultetah univerze v Beogradu

Prijave, kakor tudi druge dokumente predložite sekretariatu ustreznih fakultet do dne 15. februarja 1957. — Podrobna pojasnila dobite na sekretariatu fakultet.

Iz sekretariata Univerze

PRODAMO

generalno popraviljen avtomobilski bencinski motor

znamke »Grajzler«

125 KS po ugodni ceni

Kovinsko podjetje Celje, Vodnikova 6

C 57

LANSKA ODKRITJA

Nekaj najpomembnejših znanstvenih pridobitev

Po svetu so začeli urejati in zbirati statistične podatke o lanskem letu. V italijanskem mestu Toscana so našli ostanke okamenelih kosti bitja, ki je bilo zelo podobno človeku, kosti pa so po oceni stare nad deset milijonov let.

Na »arheološki fronti« je bilo doseženih prav tako precej uspehov. V italijanskem mestu Toscana so našli ostanke okamenelih kosti bitja, ki je bilo zelo podobno človeku, kosti pa so po oceni stare nad deset milijonov let.

let. Ta najdba dokazuje točnost nove teorije, ki je po njej nastal človek mnogo prej, kakor so znanstveniki domnevali doslej. Z vseh strani poročajo tudi o številnih najdbah okamenelih ostankev prazgodovinskih rib, ptic in žuželk.

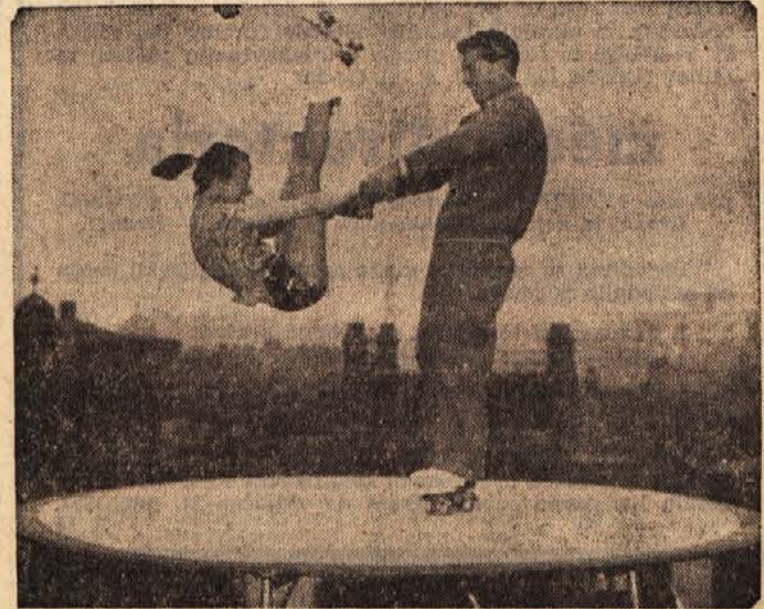
Lani so izkopal ostanke številnih starorimskih zgradb — vil, amfiteatrov, ladij — in kipov v Angliji, Švici, Nemčiji, Avstriji, na Portugalskem, v Bolgariji in Jugoslaviji. V angleškem Northumberlandu so odkrili temelje

pomembnega starega anglosaškega središča — palače kralja Edwina — medtem ko so danski arheologi našli stara grobišča Vikingov.

Zvezdoslovci so lani izdelali doslej najbolj točen nebesni zemljevid, ki je v njem zaznamovanih več deset tisoč novih zvezdnih skupin v nasprotju z le trideset prej znanimi galaktičnimi sistemi. S tem nebesnim atlasom je obseženo vseмирje v razdalji nad milijardo svetlobnih let, torej 25-krat več, kakor so znašale doslej znane razdalje. Vse te raziskave in uspehi so posledica razvoja drugih znanstvenih področij, kakor tudi pomoči najnovejših tehničnih iznajdb, strojev in natančnih instrumentov.

Novi plesni popadek »Rock and Roll« je zajel tudi japonske mladotnikove. Posnetek kaže japonski plesni par. Dekle nosi še vedno tradicionalni kimono

Dober lovec

Neki ameriški lovec je na nedeljskem lovu naravnal puško proti precej oddaljeni zveri in seveda ustrelil. Ko je pozneje prišel do svojega plena, je na veliko žalost ugotovil, da je ustrelil konja; na njem pa je jahal njegov lastnik, ki mu je bilo treba takoj izplačati odškodnino v znesku 100 dolarjev.

Visoko nad strehami meglenega Londona sta Johnny Rave in Babs za reklamo trenirala na stehi gledališča princa Waleskega, kjer bosta v kratkem nastopila. »Vedno se vadi na svežem zraku,« sta povedala, »v teh meglenih dneh pa je zrak čist samo na stehi gledališkega postopja...«

NOVOZELANDSKO ZDRAVILO

V zadnjem času si po vsem svetu na vse mogoče in nemože načine prizadevajo, da bi našli učinkovito zdravilo proti rakastim boleznim. Tako poročajo z Nove Zelandije, da je začel proučevati morebitna protirakasta sredstva dr. Kern, ki

jih pridobiva iz nekaterih novozelandskih rastlin. Omenjeni strokovnjak je profesor kemičnega oddelka univerze in je baje izjavil, da upa, da je našel pri nekaterih novozelandskih rastlinah lastnosti, ki kažejo prav razveseljivo protirakasto delovanje.

Nov šivalni stroj

Japonec Kadijama iz Nihijama je iznašel šivalni stroj, ki se premika po blagu kot likalnik. Električni stroj je tolikšen kot človeška pest, pregledali pa so ga na tokijski visoki šoli in ga označili kot zelo praktičnega. Iznajditelj je prepričan, da bo letna produkcija teh strojev kmalu znašala nad milijon kosov.

Po najnovejših poročilih so nekatere kemikalije, ki so jih pridobili iz novozelandskih rastlin, že poslali v neki ameriški raziskovalni inštitut, da bi tam proučili njihove protirakaste lastnosti. Rezultati pa so bili zelo skromni, vendar dr. Kern ne namerava odnehati, ker je mnenja, da prvi rezultati nikakor ne morejo biti odločilni. Se nadalje je prepričan o zdravilnem učinku nekaterih rastlin na rakaste bolezenske pojave.

MICHELANGELO

ZMAGAL Besedna vojska med Rimom in Firencami zaradi mostu

»Tisti vaš most bomo spet zgradili, in sicer iz cementa.« — »Iz cementa? Nikoli! Michelangelo ni poznal modernega cementa!«

Ze deset let se bje med Rimom in Firencami polemični boj, ki spominja na prastare spore nekoč med seboj tekmujočih mest. Predmet sedanje pravde je svetovno znana arhitektonska umetnina: most Santa Trinita.

Od leta 1569, ko je Ammanati zgradil most po Michelangelovih načrtih, pa do noči med 3. in 4. avgustom 1944, ko so padle letalske bombe, se je Santa Trinita bočila nad reko Arno v Firencah. Ze mesec dni po uničenju te arhitekturne umetnine so Florentinci sestavili posebno komisijo, ki naj bi zbrala vse, kar je ostalo od mostu.

Rimski minister za javna dela je odobril predlog, po katerem bi most zgradili čimprej, in sicer v arhitektonskem slogu, ki je dal navdih zanj izvorni most, le s to razliko, da bi ga zalili s cementom. Posledice tega »cementnega načrta« v Firencah pa so bile, kot da bi dregnil v srčenje gnezdo. Florentinci so kategorično odklonili sleherno uporabo cementa. Z vso ostrino so nastopili proti vsem modernim sredstvom pri obnovi tega mostu. Zaradi rimske nevednosti so se odločili za samostojno akcijo.

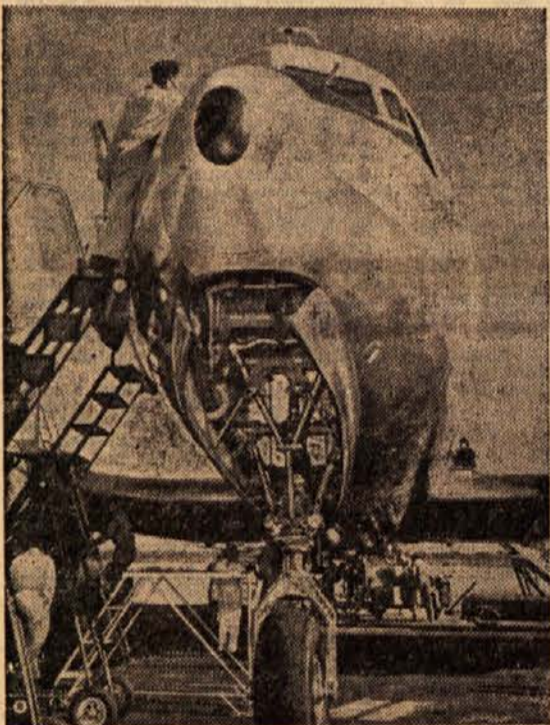
Znani ameriški umetnostni kritik Berensen je sprožil nabiralno akcijo; znesek 90 milijonov lir, kolikor potrebujejo za ponovno graditev tega mostu, je zdaj zbran. Florentinci pa so ponovno odprli kamnolom v vrtovih Boboli, od koder je Michelangelo nekoč dobival gradivo za svoja dela. V teh kamnolomih bodo smeli delati samo tisti kamnoseki, ki so vse življenje prebili v Firencah. Tuji nimajo potrebnega umetniškega čuta, izjavljajo Florentinci. Vsi kamni bodo oblikovani prav tako, kot so bili tisti v prvotnem mostu, vsak bo dobil do milimetra natančno odmerjen prostor kot v izvorni izvedbi. Florentinski arhitekt Tizardo Gizdulich bo celo poskusil ponoviti vse arhitektonske napake, ki so jih zagrešili graditelji Michelangelovega mostu v šestnajstem stoletju.

Novoletno darilo

Glavni tajnik japonske socialistične stranke Asanuma je dobil nenavadno novoletno darilo. Pariško društvo za vsemirsko poleto mu je podarilo »kmetijsko posestvo na Marsu«. Asanuma je sprejel darilo in se nasmehnil: »Vesel sem ga. Ko bodo ljudje začeli potovati po vsemirju, bom poslal nekaj pridelkov s tega posestva tudi članom pariškega združenja.«

Vihar uničil vrtni stolp

V Perzijskem zalivu je divjal vihar, ki je razdejaval plavajoči vrtni stolp. Nesreča je zahtevala 20 človeških življenj, škode pa je poldrugo milijardo dolarjev. V celotne načrte, katerih del je tudi uničeni plavajoči vrtni stolp, je vložila petrolejska družba 25 milijonov.

Pred vsakim poletom iz Starega in Novi svet čez Severni tečaj — Skandinavci so že pred dvema letoma uvedli na tej progredi letalski promet — je treba vse dele letalskega veljkana temeljito pregledati, zakaj potniki bi bili v primeru nesreče med poletom nad pusto pokrajino skoraj gotovo izgubljeni, zlasti če bi jih po zasilnem pristanku brez opreme zajel kak ledeni vihar. — Posnetek kaže letalske mehanike pri delu na danškem letališču.

Zvočni katalogi gramofonskih plošč

Redni kupci gramofonskih plošč v Franciji zdaj lahko dobijo tudi »zvočne kataloge« različnih najnovejših gramofonskih plošč. Ti »katalogi« so pravzaprav velike plošče, ki so na njih posneti odlomki posameznih glasbenih del in podrobnosti o najnovejših ploščah. Prodajalci gramofonskih plošč bodo te sodobne kataloge brezplačno pošiljali svojim rednim odjemalcem.

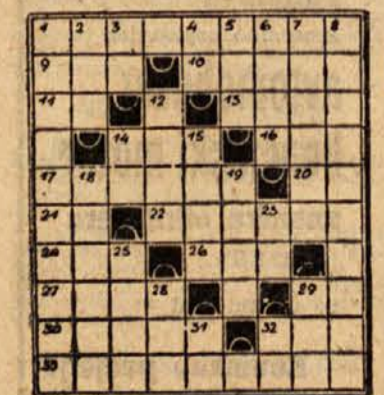
Snemalna kamera za potapljača

Na londonskem trgu so se pojavili prvi primerki nove podvodne snemalne kamere, ki snema do globine 1000 m. Kamero je mogoče držati v rokah ali pa jo na posebni potapljaški napravi spustiti v globino.

Sportni ribič z Bahamskih otokov je ujel na trnek 45 kg težko ribo in je menda s tem postavil nov svetovni rekord v športnem ribištvu

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. izbira po vrsti in kvadratu, 9. zaimke, 10. gledalci, 11. ekipansko božanstvo, 13. vrsta jedi, 14. pečat, 16. srbohrvatski kazalni zaimke, 17. nazal, 20. dva soglasnika, 21. zgodovinsko mesto v Mali Aziji, 22. glasbeni izraz, pošasti, 24. širjava, 26. merska enota, 27. karbunkel, 29. osebni zaimke, 30. slovenski časopis, 32. afriška ptica, 33. velik športni dogodek.

Navpično: 1. varušivo, 2. vrsta pesmi, 3. grška črka, 4. kratica za »bide«, 5. v čemer kaj namakamo, 6. španska reka, 7. moralni, 8. orientacija v današnji psihologiji, ki po tipih življenjskega razgrajanja pojasnjuje individualno psihiko, 12. žensko ime, 14. dva soglasnika, 15. francoski pripovednik in esejist (Pastoralna simfonija), 18. siv, 19. riba, 23. ista soglasnika, 25. deli posode, 28. eden izmed ustanoviteljev Rima, 29. vojaška enota, 31. kratica na receptu.

RESITEV KRIŽANKE

Z DNE 15. JANUARJA

Vodoravno: 1. marioneta, 9. urok, 10. irja, 11. riš, 12. blato, 13. nočij, 15. koe, 16. Ines, 17. v, t, k, t, 18. soha, 21. rov, 24. Levec, 25. abota, 27. Iri, 28. dudu, 29. stoj, 30. operacija.

Huda nesreča na Koreji

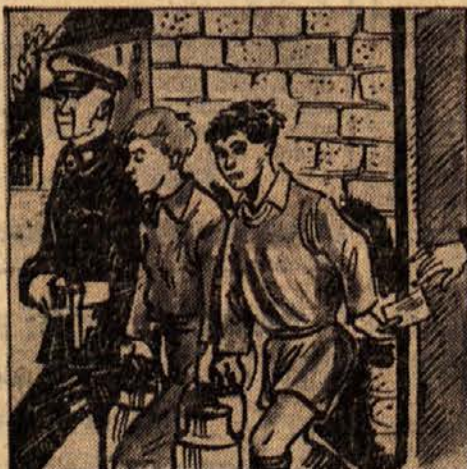
V bližini južnokorejskega mesta Pusan se je vnel avtobus. V plamenih je našlo smrt 33 potnikov, 21 pa jih je dobilo hude opekline. Požar je nastal zaradi eksplozije bencinske posode, ki je vanjo padla tleča cigareta.

Prevozna krojaška delavnica

Nekemu londonskemu krojaču, ki so mu poslali šli čedalje slabše, se je porodila izvorna zamisel; kupil je star avtobus in v njem odprl — prevozno krojaško delavnico. Mnoge naročnike je pritegnila nanavadnost te zamisli, začeli so obiskovati avtobus in na veliko naročiti obleke. Iznajdljivemu krojaču so se posli tako razmahnili, da je moral že v kratkem času zaposliti 16 novih pomočnikov.

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

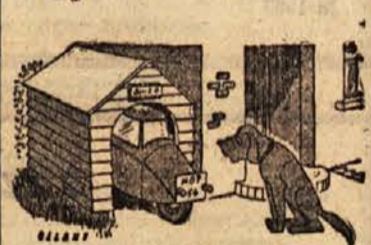
211 Blisk se je hitro sprijateljil z novimi tovariši. Pa ne samo to: njegove veselosti so se nalezli tudi drugi jetniki, ki so tako laže prenašali muke in trpinčenje. V zaporu je organiziral svojo skupino, ki je zbirala podatke o ovaduhih. Ta dragocena poročila so potem mladinci tihotapili v bolnico, kamor so hodili po hrano za bolne pripornike; od tam so romali naprej po nevidnih kanalih organizacije.

212 Še eno veselo je zagodel Blisk. Nekoč je bila večerja spet prav zanič. Blisk se je nekajkrat namrdnil ob smrdljivi juhi v menažki, potem pa je vse skupaj zil skozzi zamreženo okno. Hip zatem se je z dvorišča oglasilo divje kričanje in zmerjanje. Blisk je nehote polil policijske šefe, ki so se bili zbrali na dvorišču, da bi se osvežili v prijetnem večernem hladu. Razjarjeni policaji niso krivca nikoli izsledili.

213 Kak teden zatem so Bliska in še nekatere polkice pred trumo oficirjev. Povedali so jim, da jih bodo sodili. Nekaj ur so jih izpraševali, govorili sem in tja, sodba pa se je glasila: vsak po nekaj let prisilnega dela, baje zato, da se »uporniški otroci« poboljšajo... Naložili so jih v živinske vagone in jih odpeljali v noč. Fantje niso vedeli ne kam ne za koliko časa.

Vrtnjenec

»Tvoj pa je bil zelo živahen.«

»Ze spet nogomet! Pa si rekel, da boš ta teden igral doma.«

»Mar moraš prav vsem povedati, da si me spoznal v startarnišču?«